

PIRKAN TAIVAL ULKOILUREITTISUUNNITELMA 2025

PARKANO

EKOKUMPPANIT 13.1.2025

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	3
2.	Ulkoilureittisuunnitelman lähtökohdat	4
2.1.	Ulkoilulaki	5
2.2.	Ulkoilureitin perustamisen eri mahdollisuudet	7
2.3.	Korvaukset maapohjan käytöstä	8
2.4.	Ulkoilureittisuunnitelma prosessina	8
2.5.	ELY-keskuksen rooli ulkoilureittisuunnitelmassa	9
3.	Kaavatilanne koko reitistön alueella	9
3.1.	Yleiskaavat, rantakaavat ja osayleiskaavat koko reitistön alueella	9
3.2.	Kiinteistönomistajien tiedottaminen, yleisötilaisuudet ja vapaa palaute	12
3.3.	Viranomaistahojen lausunnot valmistelun aikana ja vastaukset lausuntoihin	13
3.4.	Reittimuutokset koko reitin alueella	30
3.5.	Pirkan Taival reittirasitteet	43
3.6.	Pirkan Taival reitin tarkoitus, tarve ja käyttäjämäärät	44
4.	Pirkan Taival reitti, Parkano	45
4.1.	Ulkoilureittisuunnitelman reitti ja reitin pitäjä	45
4.2.	Reitin kunnostus, rakentaminen ja ylläpito	46
5.	Reitin kulku	47
5.1.	Maanomistus	48
5.2.	Vesialueiden omistus	48
5.3.	Reittiselostus	48
5.4.	Liitännäisalueet, parkkialueet ja tarvittavat rakennelmat	48
5.5.	Reitin esteettömyys	51
5.6.	Yksityisteiden huomioiminen reittisuunnittelussa	51
6.	Reitin toteuttaminen	52
6.1.	Toteuttamistapa ja -aikataulu	52
6.2.	Kustannusarvio ja vuotuiset ylläpitokulut	53
7.	Reitin tulevaisuus	54
8.	Liitteet	54

1. Johdanto

Tämä ulkoilureittisuunnitelma käsittelee Pirkan Taival reittiä, joka on Pohjois-Pirkanmaan alueella kulkeva vaellusreitistö ja se on luonteeltaan niin sanottu eräretkeilyreitti. Pirkan Taival kuuluu osaltaan kansainväliseen E6-vaellusreittiin, joka kulkee Euroopan läpi. Pirkan Taival-vaellusreitin juuret juontuvat vuoteen 1965, jolloin perustettiin Pirkanmaalla alueen kuntien toimesta 250 km pituinen Sata-Hämeen Taival-polkuverkosto.

Reittiä alettiin aikoinaan rakentaa jo olemassa olevien metsäpolkujen sekä kyläteiden pohjille. On arvioitu, että joitain osia reitistä on voitu käyttää jo satoja vuosia sitten kauppa- ja eräkäyntimatkoilla. Vuonna 1979 reitistö avattiin Pirkan Taival nimisenä. Viimeisin reitin kunnostus tehtiin 2000- luvun alussa, jolloin reitin kaikki opasteet ja retkeilyrakenteet uusittiin kauttaaltaan. Reitti kulkee kahden Pirkanmaan merkittävimmän kansallispuiston Seitsemisen ja Helvetinjärven läpi ja toimii kuntakeskusten ja kansallispuistojen välisenä pitkien reittien linjana. Reitti polveilee Pirkanmaalla, usean kunnan, valtion ja yksityisten kiinteistöjenomistajien maa-alueilla, eikä reitin pitämisestä ole olemassa yhtenäistä sopimuskokoelmaa. Ylöjärven kaupunki on esittänyt, että Pirkan Taival reitistölle toteutetaan ulkoilulain mukainen ulkoilureittisuunnitelma reittipohjan varmistamiseksi käyttöön ja sitä kautta mahdollisuuden pitkäjänteiseen ylläpidon kehittämiseen reitillä. Muut Pirkan Taival reitin mukana olevat kunnat ovat Hämeenkyrö, Ikaalinen, Parkano, Virrat ja Ruovesi.

Pirkan Taival reitti on vakiintunut retkeily- ja ulkoilureitistö jonka olemassaoloa uhkaa jatkuva maankäytön muutos ja kiinteistönomistuksen pirstoutuminen reitistön alueella. Pirkan Taival reitistö on esitetty melko tarkasti Pirkanmaan maakuntakaavassa sekä myös koko reitistön alueella olevissa yleiskaavoissa. Retkeilijöiden keskuudessa reitti ja sen kunto ja ylläpito on noussut esiin kaikissa aihepiiristä pidetyissä seminaareissa ja yleisötilaisuuksissa. Aktiiviretkelijät ovat perustaneet oman sosiaalisen median ryhmän *Pirkan Taival, hukattu mahdollisuus*, kokoamaan reitin digitaalista jälkeä, sekä käymään läpi reitin vaikeita ja unohtuneita osia.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana tapahtunut retkeily-, matkailu- ja aluerakenteen muutos on nostanut reitin tarpeen uudelleen esiin. Retkeilyn ja luontoliikkumisen lisääntyminen on nostanut esiin pidempien reittien tarpeen Etelä-Suomessa. Luontomatkailu on yksi matkailun ala, jonka varaan valtio ja kunnat laskevat paljon.

Pirkan Taival reitti on useita kuntakeskuksia, julkisen liikenteen solmupisteitä ja kahta kansallispuistoa ja retkeilyalueita yhdistävä reitti, jonka käyttäjäkunta on suurelta osin perinteisempää retkeilyä harrastavia, yön yli retkeilijöitä. Reitin pääkäyttäjärühmä on kävellen liikkuvat retkeilijät ja reitin latuosuuksilta hiihtäjät, mutta myös maastopyöräily reitillä on sallittua.

Tässä ulkoilureittisuunnitelmassa esitetyllä reitillä tarkoitetaan jalan tai polkupyörän muodostamaa polkua metsässä. Olemassa olevien latupohjien osalta tarkoitetaan koneellisesti tehtyä reittiä. Osin reitti on leveämpi olemassa oleva reittipohja, jota talviaikaan voidaan ylläpitää myös hiihtoreittinä. Reitin varrelle osuvia kosteikkoja, kivikkoja ja muita kulutukselle alttiita maapohjia voidaan kattaa pitkospuulankuilla ja ojien ylityksiin voidaan tehdä kevytrakenteisia siltoja. Olemassa olevien tai siirtyneiden latupohjien osalta latupohjaa voidaan tasata myös koneellisesti rasitealueella.

Ulkoilureittisuunnitelman on laatinut Petri Mäkelä Ekokumppanit Oy:stä. Ulkoilureittisuunnitelman ohjausryhmään ovat kuuluneet Jyrki Tanhuanpää/Ylöjärven kaupunki, Mika Koskela/Hämeenkyrön kunta, Kauri Kallio/Ikaalisten kaupunki, Elisa Vahosalmi/Parkanon kaupunki (4/2024 asti) Antti Luusalo/Parkanon kaupunki (alkaen 5/2024), Pia Maskonen/Virtain kaupunki sekä Tanja Lahti/Ruoveden kunta.

2. Ulkoilureittisuunnitelman lähtökohdat

Tämä ulkoilureittisuunnitelma on toteutettu Parkanon kaupungin osalle Pirkan Taival reittiä.

Tämä ulkoilureittisuunnitelma koostuu kahdesta osasta. Yleisestä, koko Pirkan Taival reitin kokonaisuutta käsittelevästä osuudesta, sekä otsikon mukaisen, eri kuntien tai kunnan alueille jaotellun ulkoilureittisuunnitelman kokonaisuutta käsittelevästä osuudesta. Ratkaisuun on päädytty siksi, että pyydettyäessä lausuntoja eri viranomaistahoilta, lausunnot koskivat kokonaisuutena koko reitistön aluetta. Ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisen sekä Maanmittauslaitoksen ulkoilureittitoimituksen helpottamiseksi ulkoilureittisuunnitelmia on kuitenkin päätetty tehdä esiselvitysvaiheessa määritellyt kolme erillistä suunnitelmaa.

Ylöjärven kaupungin tekninen lautakunta päätti 16.1.2021, että pitkien ulkoilureittien osalta käynnistetään ulkoilureittisuunnitelman laatiminen. Ulkoilureittisuunnitelma Pirkana ura ja Pirkana taival asetettiin nähtäville 1.2.2023. Pirkanmaan ELY-keskus antoi lausunnon nähtävillä olleesta aineistosta. Lausunnosta ilmenee, että ulkoilureittisuunnitelmaan tarvitaan runsaasti lisäselvityksiä.

Ulkoilureittisuunnitelmatyön jatkamiseksi Ylöjärven kaupunki ja Ekokumppanit Oy sopivat lokakuussa 2023, että Pirkana Taival ulkoilureittisuunnitelman jatkototeutus käynnistetään esiselvityksellä, jossa käsitellään reitistöä kokonaisuutena eri kuntien alueella ja arvioidaan ulkoilureittisuunnitelmaan tarvittavia toimenpiteitä ja kustannuksia. Esiselvitys valmistui joulukuussa 2023.

Pirkan Taival reitistölle toteutettavan ulkoilureittisuunnitelman tärkein lähtökäijä on se, että reitin alueen kaikki kunnat ovat hankkeessa mukana. Reitistön kokonaisuudessa on osia, jotka eivät voi toteutua, ellei reitinosalle saada useampia kuntia mukaan. Esiselvityksen aikana ELY-keskuksen ja maanmittauslaitoksen kanssa käydyin keskustelun perusteella on järkevää pilkkoa kokonaisuutta pienempiin osiin. Syynä tähän on kokonaisuuden hallinnan parantaminen, ulkoilureittitoimituksen tarpeet sekä suuren selvitysalueen ominaispiirteet alueen eri seuduilla.

Esiselvityksen perusteella Pirkana Taival reitti päätettiin jakaa kolmeen erilliseen ulkoilureittisuunnitelmaan:

1. Ylöjärvi – Hämeenkyrö – Ikaalinen (Pirkan ura ja yhteys Kurun suuntaan)
2. Ruovesi – Virrat (yhtenäinen reitistö Helvetinjärven kautta)
3. Parkano (Paroonin taival reitti keskustasta Seitsemisiin, loppuosa Ylöjärvi)

Esiselvityksen mukaan päätettiin toteuttaa kolme erillistä ulkoilureittisuunnitelmaa samalle, yhtenäiselle Pirkana Taival reitille.

Ulkoilureittisuunnitelmissa, joissa on useampia kuntia mukana, kunnat määrittelevä itse sen, mikä kunta toimii ulkoilureitin pitäjänä. ELY keskus voi määrätä vain yhden kunnan reitin pitäjäksi. Reitien rakentamista ja ylläpitoa kuntien alueilla käsitellään ulkoilureittisuunnitelmassa, että yleensä myös kuntien välisillä sopimuksilla

Ulkoilureittisuunnitelma ja sitä seuraava maanmittauslaitoksen toimittama ulkoilureittitoimitus saattaa reittipohjan reitin pitäjän hallintaan pysyvästi ja sitä kautta reitin pitäjä pystyy investoimaan pitkäjänteisesti reitistön rakentamiseen ja ylläpitoon.

Ulkoilureittisuunnitelma on hyvä työkalu retkeilyreitien toteuttamiseen silloin, kun kaavaillulla reitillä on paljon maanomistusta, reitti sijaitsee lähellä kasvukeskusta tai maankäytön paineet ovat monitahoisia.

Ulkoilureittisuunnitelman laatiminen on edennyt vaiheittain vuoden 2024 aikana ja on sisältänyt osallistamista ja vuorovaikutusta, lausuntopyyntöjä ja maanomistajien kuulemista.

2.1. Ulkoilulaki

Ulkoilulaki mahdollistaa ulkoilureitin perustamisen kiinteistön kautta, mikäli se on yleisen ulkoilutoiminnan kannalta tärkeää eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa kiinteistölle. Retkeilyreitti on pääosin metsässä kulkeva polku, joka kulkee paikoitellen myös rakennettuja pitkospuita ja ojasiltoja pitkin. Pirkkan Taival reitillä on myös olemassa olevia vakiintuneita latupohjia, joita on muokattu koneellisesti. Ulkoilureittiin määritellään kuuluvaksi myös liitännäisalueet eli taukopaikat, jossa on esimerkiksi tulipaikka, laavu, liiteri ja kuivakäymälä. Liitännäisalueet määritellään neliömetrien (m²) mukaan.

Ulkoilulain mukaan perustettavan ulkoilureitin perustamisprosessiin kuuluu ulkoilureittisuunnitelma, jonka hyväksyy UL 4 §:n mukaan paikallinen ELY-keskus ja lopuksi paikan päällä pidetään ulkoilureittitoimitus, josta vastaa maanmittauslaitos (UL 2§). Ulkoilureitin pitäjä on kunta, joka vastaa myös reitin rakentamisesta ja ylläpidosta. Useamman kunnan reitin rakentamisesta ja ylläpidosta tehdään sopimus kuntien kesken ja vain yksi kunnista valitaan reitin pitäjäksi.

Maankäyttöoikeuden luovuttamisesta ulkoilureittiä varten sekä vahingoista ja haitoista suoritetaan korvaus maanomistajalle. Kun ulkoilureittitoimitus on saanut lainvoiman ja korvaus maanomistajalle on maksettu, ulkoilureitin pitäjä saa ottaa reittiin kuuluvan alueen haltuunsa. (UL 9§).

Ulkoilulaki 1973/606

1 § Jos yleisen ulkoilutoiminnan kannalta on tärkeätä saada johdetuksi ulkoilijain kulkeminen kiinteistön kautta eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa kiinteistölle, on tästä luovutettava alue ulkoilureittinä käytettäväksi.

Ulkoilureittiin kuuluvaksi sen liitännäisalueena katsotaan ulkoilureitin käyttäjien lepoa ja virkistymistä varten tarvittavat alueet.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovelletaan vastaavasti alueen luovuttamiseen maalta käytettäväksi vesillä liikkujien lepo- ja virkistyspaikkana.

Mitä tässä laissa säädetään kiinteistöstä, sovelletaan myös kiinteistörekisteriin merkitsemättömään maa-alueeseen.

2 § Ulkoilureitin perustamiseksi on laadittava ja vahvistettava ulkoilureittisuunnitelma sekä pidettävä paikalla ulkoilureittitoimitus.

Ulkoilureitin pitäminen, johon kuuluu reitin tekeminen ja kunnossapito, on kunnan asiana. Kunta voi uskoa tehtävän sopivaksi katsotulle yhteisölle. (30.12.1996/1270)

Valtion maalle, jolla ulkoilun kannalta on yleinen merkitys, voidaan perustaa ulkoilureitti. Tällaisen ulkoilureitin pitäminen on valtion asiana, jollei valtion suostumuksella ole ulkoilureittitoimituksessa toisin määrätty.

3 § Ulkoilureittisuunnitelma laaditaan kunnan toimesta ja on suunnitelmassa osoitettava reitin kulku ja 1 §:n 2 momentissa tarkoitetut liitännäisalueet niin, että ne voidaan suunnitelman perusteella tarvittaessa merkitä maastoon. Suunnitelmassa on myös mainittava ne kiinteistöt, joiden alueen kautta reitti tulisi kulkemaan.

Ulkoilureittisuunnitelmassa on mainittava, mihin ulkoiluun liittyvään kulkemiseen reitti on tarkoitettu.

4 § (22.12.2009/1572) Ulkoilureittisuunnitelman vahvistaa se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella ulkoilureitti tai suurin osa siitä on. Ennen suunnitelman vahvistamista on niille,

joiden oikeutta tai etua suunnitelma koskee, varattava tilaisuus muistutusten tekemiseen suunnitelman takia.

Kunnan on 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa pidettävä suunnitelma nähtävänä 14 päivän aikana. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle osoitettuna toimitettava asianomaiselle kunnalliselle viranomaiselle 30 päivän kuluessa suunnitelman nähtävänä olon päättymisestä lukien. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kustannuksellaan kuulutettava siinä järjestyksessä kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa saatetaan tiedoksi. Lisäksi on, jos se hankaluudetta voi tapahtua, suunnitelman nähtäväksi panemisesta erikseen ilmoitettava maanomistajille ja poronhoitoalueella paikalliselle paliskunnalle, joiden alueen kautta reitti tulisi kulkemaan.

Kunnan on toimitettava jätetyt muistutuskirjelmät omine lausuntoineen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

5§ Kun ulkoilureittisuunnitelma on vahvistettu lainvoimaisella päätöksellä, on kunnan haettava määräystä ulkoilureittitoimitukseen kirjallisesti maanmittauspiirin maanmittaustoimistosta vuoden kuluessa siitä lukien, kun päätös on saanut lainvoiman. Hakemukseen on liitettävä ulkoilureittisuunnitelma.

Ulkoilureittitoimituksen kustannukset on ulkoilureitin pitäjän suoritettava.

6§ Ulkoilureittitoimituksen suorittaa maanmittausinsinööri kahden jakotoimituksia varten valitun uskotun miehen tai tielautakunnan jäsenen avulla.

Tielautakunnan jäsenen oikeudesta saada palkkiota sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa on voimassa, mitä 1 momentissa tarkoitettun uskotun miehen osalta on säädetty.

Sellainen kaupungin tai kauppalan kiinteistöinsinööri, joka saa suorittaa lohkomis- ja eräitä muita maanmittaustoimituksia, saa myös toimipiirissään kunnan suostumuksella suorittaa 1 momentissa tarkoitettun ulkoilureittitoimituksen.

7§ Ulkoilureittitoimituksessa on määrättävä ulkoilureittisuunnitelman perusteella ja tarvittaessa kunnan osoituksen mukaan alueen rajat, laadittava alueesta kartta ja selitelmä sekä merkittävä niiltä osin, kuin harkitaan tarpeelliseksi, ulkoilureitin kulku ja rajat maastoon. Alueella oleva kiinteä omaisuus jää kunnan haltuun, jollei toimituksessa toisin määrätä. Toimituksessa on myös määrättävä reitillä olevaan aitaan tehtävästä portista veräjästä tai muusta laitteesta.

Ulkoilureittitoimituksessa on määrättävä korvausten suorittamisesta.

Milloin ulkoilureitin käytöstä aiheutuva haitta nousee oleellisesti suuremmaksi kuin ulkoilureittitoimituksessa käytettävissä olleiden tietojen perusteella on voitu arvioida, voidaan uudessa ulkoilureittitoimituksessa määrätä maksettavaksi lisäkorvaus. Määräystä toimitukseen voi hakea myös alueen omistaja maanmittauspiirin maanmittaustoimistolta. Tässä tarkoitettun, toimituksen kustannukset voidaan toimituksessa määrätä osittain tai kokonaan alueen omistajan maksettavaksi.

8§ Maan käyttöoikeuden luovuttamisesta ulkoilureittia varten sekä vahingosta tai haitasta, jota muutoin aiheutuu alueen omistajalle tai haltijalle tahi paikalliselle paliskunnalle ulkoilureitin pitämisestä ja käyttämisestä, suoritetaan korvaus. Korvaus suoritetaan kertakaikkisena tai määräaikaisena.

Korvauksen määräämisestä ja suorittamisesta on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä yksityisistä teistä 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetussa laissa tarkoitetuista korvauksista on säädetty.

9§ Kun ulkoilureittitoimitus on saanut lainvoiman ja korvaus maanomistajalle tai haltijalle on suoritettu, ulkoilureitin pitäjällä on oikeus ottaa reittiin kuuluva alue haltuunsa. Haltuun otetulta alueelta saadaan tarvittaessa poistaa puita ja pensaita sekä muut ulkoilureitin pitämistä haittaavat luonnonesteet.

Tarvittaessa on ulkoilureitin pitäjän toimesta ja kustannuksella tehtävä ja pidettävä kunnossa reitillä olevaan aitaan sellainen portti, veräjä tai muu laite, ettei reitistä aiheudu haittaa kiinteistön tarkoituksenmukaiselle käyttämiselle.

10 § Kunta voi antaa määräyksiä ja ohjeita ulkoilureitin käyttämisestä.

11 § (22.12.2009/1572) Ulkoilureitin siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä ulkoilureitin tekemisestä säädetään. Siirtämisestä voi maan omistaja tehdä asianomaiselle kunnalle esityksen. Kunnan vastustaessa siirtämistä voi maanomistaja saattaa asian elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi.

12 § (22.12.2009/1572) Jollei ulkoilureitti tai sen osa olosuhteiden muututtua enää ole tarpeen yleistä ulkoilutoimintaa varten, voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus siitä tai muusta erityisestä syystä kunnan tai maan omistajan hakemuksesta lakkauttaa ulkoilureitin tai sen osan.

Ulkoilureitin tai sen osan tultua lakkautetuksi siirtyy reittiin kuulunut alue korvauksetta omistajan hallintaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ulkoilureitin lakkauttamisesta ilmoitettava kiinteistörekisterin pitäjälle, jonka asiana on huolehtia siitä, että ulkoilureitin lakkauttamisesta tehdään tarpeelliset merkinnät kiinteistörekisteriin.

13 § (21.4.2023/765) Jos ulkoilureitti on otettu alueidenkäyttölaissa (132/1999) tarkoitettuun kaavaan taikka asianosaiset ovat sopineet alueen luovuttamisesta ulkoilureittia varten, ulkoilureittitoimitus voidaan pitää noudattaen, mitä tässä luvussa säädetään, vaikkei ulkoilureittisuunnitelmaa ole tehty.

L:lla 765/2023 muutettu 13 § tulee voimaan 1.1.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

13 § (5.2.1999/152) Milloin ulkoilureitti on otettu maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuun kaavaan taikka asianosaiset ovat sopineet alueen luovuttamisesta ulkoilureittia varten, voidaan ulkoilureittitoimitus pitää noudattaen, mitä tässä luvussa säädetään, vaikkei ulkoilureittisuunnitelmaa ole tehty.

14 § (22.12.2009/1572) Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä kunnan huolehtimaan toisen kunnan aluetta koskevan ulkoilureittisuunnitelman laatimisesta, sen vahvistamisen hakemisesta, määräyksen hakemisesta ulkoilureittitoimitukseen ja ulkoilureitin pitämisestä, jos asianomainen kunta on tähän suostunut. Reitistä johtuvien kustannusten ja korvausten jakamisesta kuntien kesken määrää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jolleivät kunnat ole asiasta sopineet.

15 § (13.7.2018/564) Jos tästä laista ei muuta johdu, sovelletaan ulkoilureittitoimitukseen, mitä yksityistielain mukaisesta yksityistietoimituksesta säädetään.

2.2. Ulkoilureitin perustamisen eri mahdollisuudet

Ulkoilureittien perustamisen menettelyinä voidaan käyttää kahdenkeskisiä sopimuksia tai ulkoilureittitoimitusta. Kahdenkeskinen sopimus on nopein ja helpoin tapa, joka perustuu käyttöoikeussopimuksiin. Tämä menettely sopii alueille, missä on suhteellisen vähän maanomistajia tai reittihanke on käynnistetty maanomistajien aloitteesta. Kahdenkeskisten sopimusten huono puoli on se, että sopimukset raukeavat yleensä maanomistuksen muuttuessa ja sopimuksissa on usein lyhyt irtisanomisaika. Molemmat edellä mainituista syistä vaikuttavat reitin pitäjän motivaatioon sijoittaa varoja reitin rakentamiseen ja ylläpitoon. Ulkoilureittitoimituksen kautta tehtävä reitin perustaminen on monitahoisempi menettely, joka vaatii enemmän valmistelua, mutta sen kautta saadaan pitkäaikaisempia ratkaisuja eikä mahdolliset maanomistajien vaihdokset vaikuta reitin olemassaoloon.

Ulkoilureittitoimitus voidaan toteuttaa kolmella eri perusteella:

1. Ulkoilureittitoimitus maanomistajasopimusten perusteella.

Ulkoilureittitoimitus voidaan tehdä maanomistajien kanssa tehtyjen sopimusten pohjalta. Ulkoilureittitoimitus turvaa tällöin reitin pysyvyyden. Ei määräaikaa toimitukselle. UL §13. Sopii tilanteeseen, kun maanomistajia on vähän.

2. Ulkoilureittitoimitus ulkoilureittisuunnitelman ja ELY-keskuksen vahvistamisen perusteella.

Tämä menettely on suositeltava alueilla, joissa maanomistus on pirstaleinen, maanomistajia on paljon ja paineet ulkoilumahdollisuuksien lisäämiselle ovat suuret. Tapa on käyttökelpoinen mm. suurissa kaupunkikunnissa. Ulkoilureittisuunnitelman vahvistaa paikallinen ELY-keskus UL §2. Määräaika yksi vuosi hakea ulkoilureittitoimitusta ELY-keskuksen vahvistamisen jälkeen UL §5.

3. Ulkoilureittitoimitus yleis- tai asemakaavaan merkityn reitin perusteella.

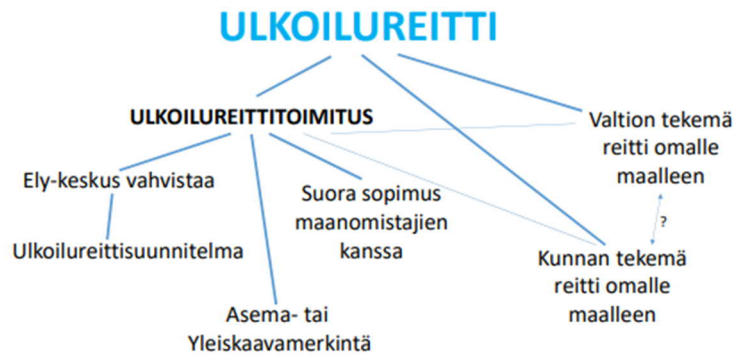
Tämä tapa edellyttää samaa pohjatyötä kuin ulkoilureittisuunnitelmakin. Ei määräaikaa toimitukselle. UL §13.

2.3. Korvaukset maapohjan käytöstä

Maapohjakorvaukset maanomistajille määritetään ulkoilureittitoimituksessa reitin leveyden, pituuden ja liitännäisalueiden pinta-alan (m²) mukaan. Maapohjakorvaus määritetään maanmittauslaitoksen tekemässä maanmittaustoimituksessa. Reittitoimitusta hakee reitin pitäjä ja kustannuksista vastaa reittialueen kunta. Toimituksessa merkitään reittisuunnitelman mukainen ulkoilureitti kiinteistörekisteriin. Reitin pitäjän on haettava reittitoimitusta Maanmittauslaitokselta vuoden kuluessa siitä, kun reittisuunnitelma on hyväksytty ja päätös on saanut lainvoiman. Reitin pitäjä vastaa toimituksen kustannuksista. Usean kunnan alueella tehtävän ulkoilureittitoimituksen kustannuksista ja maapohjakorvauksista vastaa kunta, jonka alueella reitti kulkee.

2.4. Ulkoilureittisuunnitelma prosessina

Pirkan Taival reitin varren kunnat ovat yhdessä aloittaneet ulkoilureittisuunnitelman laatimisen. Tämän useamman kunnan alueella olevan ulkoilureitin toteuttamiseen on valittu kolme erillistä ulkoilureittitoimitusta, jotka toteutetaan Pirkanmaan ELY-keskuksen vahvistamien ulkoilureittisuunnitelmien perusteella. Suunnitelmien laadinnan aikana reittiä tarkennetaan olemassa olevasta reittilinjauksesta alustavaan reittilinjaukseen pyydettyjen viranomaislausuntojen perusteella. Reittilinjaukseen vaikuttavat näin ollen useat tahot. Pääsääntöisesti reittilinjaus pyritään pitämään alkuperäisellä paikallaan. Kun ulkoilureittisuunnitelma on valmis ja kunnat ovat sen hyväksyneet, suunnitelmat asetetaan nähtäville 14 vrk:n ajaksi, jonka jälkeen maanomistajilla on 30 vuorokautta aikaa antaa palautetta ulkoilureittisuunnitelmaan. Eri kuntien käsittelyaikatauluissa ja hallintosäännöissä voi olla eroja ja nähtävillä oloajat eri kunnissa voivat olla eri aikaan. Ulkoilureittisuunnitelma liitteineen, palautteet ja niihin laaditut vastineet toimitetaan ELY-keskuksen arvioitavaksi. Mikäli ulkoilureittisuunnitelma on lainmukaisessa kunnossa, eikä reitin toteuttamisesta nähdä olevan huomattavaa haittaa kiinteistölle tai muihin huomioon otettaviin seikkoihin, ELY-keskus vahvistaa ulkoilureittisuunnitelman, minkä perusteella reitin hakijalla on yksi vuosi aikaa hakea maanmittaustoimitusta reitille. Maanmittausviranomainen tekee ulkoilureittitoimituksen. Tämän jälkeen maksetaan maapohjakorvaukset ja reitti luovutetaan reitin pitäjän haltuun, rakennettavaksi ja ylläpitoon.

Kuva 1. Ulkoilureitin perustamisvaihtoehdot.

2.5. ELY-keskuksen rooli ulkoilureittisuunnitelmassa

Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tarkistaa ulkoilureittisuunnitelman laillisuusperiaatteet ja vastaa siitä, ettei maanomistajille, muille alueen toimijoille, ympäristölle, luontoarvoille ja liikenteelle aiheudu huomattavaa haittaa reitin vaikutuksista. ELY-keskus varmistaa reitin perustamisen edellytyksien täyttyvän ja, että ulkoilureittisuunnitelmassa on selvitetty kattavasti reitin vaikutuksia alueen eri toimijoihin, toimintoihin ja ympäristöön nähden. ELY-keskuksessa tarkastetaan myös reittilinjaus ja hyväksytään koko ulkoilureittisuunnitelma lainvoimaiseksi, jotta kunnat voivat pyytää reitille ulkoilureittitoimituksen, jonka jälkeen reitti voidaan perustaa maastoon.

3. Kaavatilanne koko reitistön alueella

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 tukee seudullisen ulkoilureitin toteuttamista. Reitin vakinaistaminen toteuttaa maakuntakaavassa käsiteltyjen ulkoilureittien tärkeimpiä tavoitteita ja suunnitteluperiaatteita. Maakuntakaavassa Pirkan Taival on esitetty melko tarkasti olemassa olevalle reitilleen. Kaavaselostuksen mukaan tavoitteena on muodostaa koko maakunnan kattava runkoreitistö, joka luo yhteydet valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja seudullisesti tärkeiden virkistys- ja ulkoilualueiden, luonnonominaisuuksiltaan vetovoimaisten alueiden, matkailupalvelujen alueiden ja naapurimaakuntien ulkoilureittien välille sekä kytkee asutustaajamat tähän verkostoon.

Maakuntakaavan mukaan reitin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava ulkoilureitin toteuttamisedellytykset osana maakunnallisesti ja seudullisesti toimivaa reitistöä. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota luonnonarvojen säilymiseen suuntaamalla reitit kulutusta kestäville alueille.

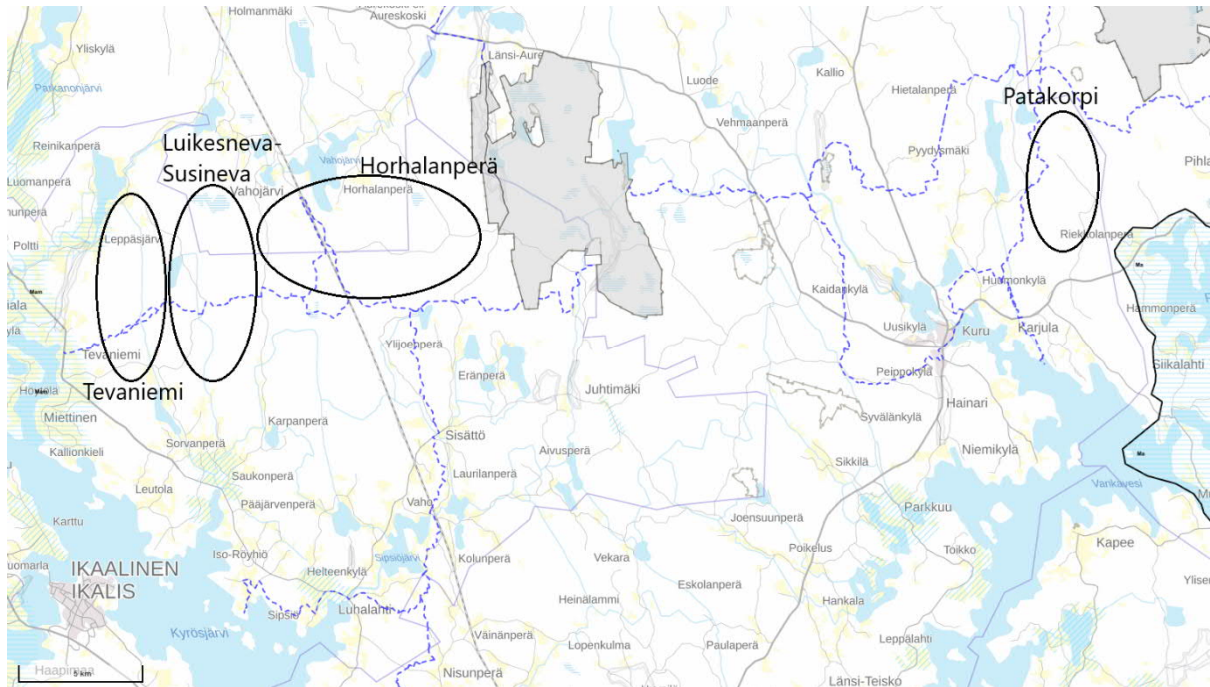
3.1. Yleiskaavat, rantakaavat ja osayleiskaavat koko reitistön alueella

Pirkan Taival reitistö sijoittuu kuuden kunnan alueelle ja kuntien yleiskaavoituksen tila vaihtelee kuntien kesken. Reitistön alueella missä yleiskaavoitusta on tehty, reitti mukailee reitin todellista linjaa tai maakuntakaavan kanssa yhteistä ohjeellista reittiyhteyttä ja on otettu huomioon kaavoituksen yhteydessä.

Yleiskaavoituksen yhteydessä ei voimassa olevilla yleiskaavan tai rantakaavan alueilla esiinny sellaisia seikkoja, jotka estäisivät reitin kulkemisen olemassa olevalla reitilläään.

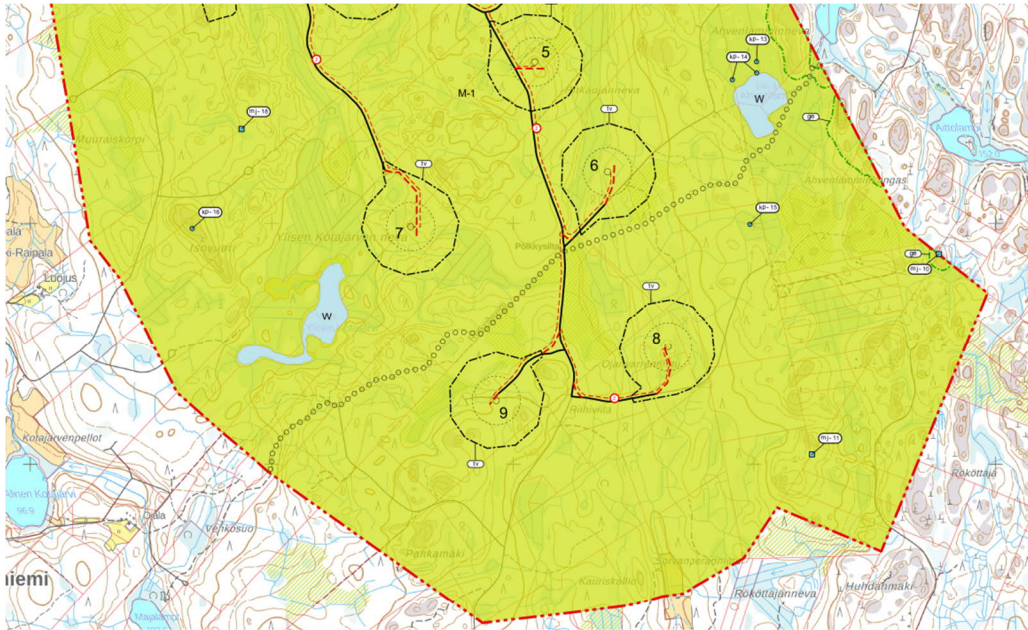
Pirkan Taival reitillä on käynnissä tai käynnistymässä useita tuulivoimahankkeita ja niiden vaatimia osayleiskaavoituksia. Kaikkia alueella olevia tuulivoimahankkeita käsitellään tässä

ulkoilureittisuunnitelmassa saman periaatteen mukaisesti. Mikäli Pirkkan Taival reitti kulkee osayleiskaavan alueella, ratkotaan reittimuutokset kaavatyön yhteydessä. Koko kohdealueella on suunnitelman valmistuessa, käynnissä neljän tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitustyö.

Kuva 2. Pirkkan taival alueelle suunniteltuja tuulivoimapuistoja.

1. Tevaniemen tuulivoimaosayleiskaava on hyväksytty Ikaalisten kunnanvaltuustossa 30.10.2023, mutta siitä on tehty valitus hallinto-oikeuteen. Kaavakartalla on käsitelty Pirkkan Taival reitin muutokset, mikäli Tevaniemen tuulivoimaosayleiskaava saa lainvoiman. Esitetään osayleiskaavan mukaista ohjeellista reittilinjausta kaava-alueella myöhemmän toteutussuunnitelman tarkennuttua ja myllyjen jäänheitoalueiden väleistä toteutettuna. Reittimuutoksen kustannuksista vastaa tuulivoimayhtiö. Reitin linjaus muutetaan ennen tuulivoimapuiston rakentamista, jotta reitin käyttö jatkuu katkeamattomasti. Reitin tulisi pysyellä metsäisillä reiteillä. Reitti on merkitty valmiiksi tarkennettuna Pirkkan Taival reittikarttaan.

Kuva 3. Tevaniemen tuulivoimaosayleiskaavan alueella Pirkan Taival kulkee tuulimyllyjen ja varoalueiden välistä.

2. Ikaalisten ja Parkanon alueelle sijoittuva Luikesneva-Susinevan tuulivoima-alueen osayleiskaavasopimuksia on päätetty edistää Ikaalisten kaupunginhallituksessa 30.9.2024 ja Parkanon kaupunginhallituksessa 21.10.2024. Kaava-alue sijoittuu reitin kannalta ongelmallisesti ja halkaisee reittialueen keskeltä. Reitin linjaus on kuitenkin mahdollista viedä kaava-alueen läpi ja reittilinjaus uusitaan osayleiskaavatyön yhteydessä. Reittimuutoksen kustannuksista vastaa tuulivoimayhtiö. Reitin linjaus muutetaan ennen tuulivoimapuiston rakentamista, jotta reitin käyttö jatkuu katkeamattomasti. Reitin tulisi pysytellä metsäisillä reiteillä.
3. Ikaalisten ja Parkanon alueelle sijoittuva Horhalanperän tuulivoima-alueen osayleiskaavoitushankkeen aloitus on hyväksytty Ikaalisten kaupungin osalta 30.9.2024 ja Parkanon kaupungin osalta 17.6.2024. Horhalanperän tuulivoimahankkeen osayleiskaavoitus on tarkoitus valmistella vuosina 2025–2026. Esitetään, että mahdollinen reittimuutos käsitellään osayleiskaavan valmistelun yhteydessä, sillä tarkkuudella, että uudelle reittilinjaukselle voidaan hakea yleiskaavatyön perusteella uusi rasite. Reittimuutoksen aiheuttamista kustannuksista vastaa tuulivoimayhtiö. Reitin linjaus muutetaan ennen tuulivoimapuiston rakentamista, jotta reitin käyttö jatkuu katkeamattomasti. Reitin tulisi pysytellä metsäisillä reiteillä.

Horhalanperän tuulivoimapuiston hankealue ja sille kaavaillut tuulimyllyjen sijainnin sijoittuvat erityisen vaikeasti Pirkan Taival reitin linjauksen suhteen. Horhalanperän tuulivoimapuiston hankealue pystytään sivuuttamaan lähes kokonaan, mikäli reittimuutos reitin alkuperäiselle paikalleen ja siihen liittyvä kevyenliikenteen silta Tampere-Parkano junaradan yli voidaan toteuttaa. Asiasta lisää kohdassa 3.3. Viranomaistahojen lausunnot valmistelun aikana sekä 3.4. Reittimuutokset koko reitin alueella.
4. Ylöjärven ja Ruoveden rajalla sijaitseva Patakorven tuulivoimahankkeen osayleiskaavan käynnistäminen on hyväksytty Ylöjärven kaupunginhallituksessa 15.5.2023. Hankealue on esitetty yleispiirteisesti marraskuussa 2024 julkaistun YVA-menettelyn yhteydessä. Kohteen osayleiskaavoitus sijoittuu vuosille 2025–2026. Hankealue ja osa tuulimyllyistä sijoittuu mahdollisesti Pirkan Taival reitin päälle. Esitetään, että mahdollinen reittimuutos käsitellään

osayleiskaavan valmistelun yhteydessä, sillä tarkkuudella, että uudelle reittilinjaukselle voidaan hakea yleiskaavatyön perusteella uusi rasite. Reittimuutoksen aiheuttamista kustannuksista vastaa tuulivoimayhtiö. Reitin linjaus muutetaan ennen tuulivoimapuiston rakentamista, jotta reitin käyttö jatkuu katkeamattomasti. Reitin tulisi pysytellä metsäisillä reiteillä.

3.2. Kiinteistönomistajien tiedottaminen, yleisötilaisuudet ja vapaa palaute

Kaikki kuusi Pirkan Taival reitin ulkoilureittisuunnitelmaan osallistuvaa kuntaa tekivät päätöksen hankkeeseen osallistumisesta joulukuun 2023 ja maaliskuun 2024 välisenä aikana. Kokoukset, joissa päätökset tehtiin ovat julkisia asiakirjoja ja nähtävillä kuntien nettisivuilla. Kun kaikki kunnat olivat tehneet päätöksen ja sopimukset suunnitelman toteuttajan kanssa olivat valmiit, reitin ulkoilureittisuunnitelmasta tiedotettiin kuntien yhteisellä tiedotteella 2.4.2024. Tiedote julkaistiin kuntien nettisivuilla ja tiedotteesta julkaistiin useita lehtiartikkeleita. Merkittävimpänä Yle Tampereen radio-, netti- ja televisiouutiset. Tiedotteen julkaisun yhteydessä avattiin hankkeen nettisivusto <https://ekokumppanit.fi/pirkan-taival-reitti/> Sivustoille sovittiin kerättäväksi tiedotteita ja ajankohtaisia asioita hankkeen etenemisestä.

Toukokuun 10. päivä julkaistiin uutinen Pirkan Taival reitin ulkoilureittisuunnitelmaa koskevista yleisötilaisuuksista, joita oli päätetty järjestää kaikkiaan seitsemän kappaletta. Yleisötilaisuuksista tiedotettiin hankkeen sivuilla sekä kuntien uutisissa. Yleisötilaisuudet pidettiin touko- kesäkuun vaihteessa siten, että niitä pidettiin kaikissa kunnissa ja Ylöjärvellä kahteen otteeseen, keskustassa ja Kurussa. Kaiken kaikkiaan tilaisuuksiin osallistui yhteensä 81 henkeä sekä kuntien henkilöstöä. Yleisötilaisuuksien pidettiin:

Virrat, maanantai 27.5.2024 kello 18, Valtuustosal

Ylöjärvi, tiistai 28.5.2024 kello 18, Kaupungin talo, Ylöjärvi sali

Ylöjärvi, keskiviikko 29.5.2024 kello 18, Kurun metsäopisto, Luokka 101

Hämeenkyrö, torstai 30.5.2024 kello 17, Monitoimikeskus sillan ruokala

Ruovesi, tiistai 4.6. klo 17, Kunnantalon valtuustosal

Parkano, keskiviikko 5.6. klo 18, Koulu- ja kulttuurikampus Kaarna, Wrede-sali

Ikaalinen, torstai 6.6. klo 18, Valkeanruusunkoulun ruokasal

Yleisölle esiteltiin olemassa olevien Pirkan Taival reittien reittiviivoja kartoilla sekä kerrottiin yleisesti mitä ulkoilureittisuunnitelma tarkoittaa. Yleisötilaisuuksien yhteydessä käytiin läpi reitin kulkua alueilla ja mahdollisia muutostarpeita.

18.6.2024 hankkeen sivustoilla ja kaupunkien uutisissa tiedotettiin viranomaislausuntojen lähettämisestä sekä pyydettiin kiinteistöjen omistajilta vapaata palautetta määräaikaan, elokuun loppuun mennessä. Kiinteistöjen omistajien osalta palautetta tuli kaikkiaan yhdeksältä kiinteistöltä.

Ylöjärven vanhat palautteet vuodelta 2021 luettiin ja käsiteltiin niin ikään vapaana palautteena mahdollisia reittimuutoksia aiheuttavana tekijänä. Ylöjärven vanhoja palautteita oli kaikkiaan 11 muistutusta.

Kaikkia vapaaehtoisia palautteita käsiteltiin samalla tavalla ja lähtökohtana oli pitää reitti vanhalla olemassa olevalla linjauksella. Mikäli vanha reitti kulki rakennetun pihapiirin läpi tai välittömässä läheisyydessä, pyrittiin reitti siirtämään kyseisen kiinteistön alueella pois pihapiiristä. Mikäli kiinteistön omistaja ehdotti reittilinjauksen muutosta omalla kiinteistöllään paremmalle paikalle, eikä reittimuutos kosketa naapurikiinteistöä eikä se aiheuta haittaa naapurikiinteistöille, voitiin reittilinjausta muuttaa.

Virallinen kiinteistöjen omistajien kuuleminen on sen jälkeen, kun kunnat ovat hyväksyneet ulkoilureittisuunnitelman lähettämisen ELY-keskuksen vahvistettavaksi. Ulkoilureittisuunnitelma asetetaan nähtäville kahden viikon ajaksi ja tämän jälkeen seuraa 30 vuorokauden muistutusaika.

Kuntien hyväksymisprosessi on eriaikainen, johtuen eri kuntien kokousaikatauluista. Tämän takia kiinteistöjen omistajille lähetetään ennakolta kirjeet kuntien päätöksenteosta sekä nähtävillä olosta sekä muistutusajasta. Kirjeissä pyritään ennakoimaan eri kuntien käsittelyajat ja kerrotaan eri kuntien kohteet, mistä nähtävillä oleva aineisto on löydettävissä. Kirjeet lähetetään viimeistään viikkoa ennen ensimmäistä nähtävillä oloa.

3.3. Viranomaistahojen lausunnot valmistelun aikana ja vastaukset lausuntoihin

Eri viranomaistahoille lähetettiin lausunto ja tietopyyntöjä liittyen Pirkan Taival reitin ulkoilureittisuunnitelman toteutukseen. Kaikille tahoille lähetettiin saatekirjeen lisäksi digitaalinen karttalinkki sekä gpx. jälki liitettäväksi omiin karttaohjelmiin. Lausunnot koskivat koko Pirkan Taival reittiä. Pyynnöt lähetettiin 18.6.2024 ja lausuntojen jättöajaksi sovittiin elokuun 2024 loppu. Osa lausunnoista saapui pyydettyssä ajassa, mutta osa lausunnoista saapui vasta marraskuun lopussa. Lajitietokeskus ei antanut kaikkia pyydettyjä tietoja.

Kaikki saadut lausunnot ja aineistot on toimitettu ELY-keskukseen ulkoilureittisuunnitelman liitteenä.

Metsähallitus – tiivistetty lausunto

Metsähallituksen lausuntopyynnön valmisteluun ovat osallistuneet Metsähallituksen Luontopalvelut, Metsähallituksen Kiinteistökehitys ja Metsähallitus Metsätalous Oy. Pirkan Taival reitti on tunnistettu yhteysväyläksi Metsähallituksen eri kohteiden ja maa-alueiden väleillä ja suhtautuu ulkoilureittihankkeeseen myönteisesti. Metsähallituksen hallinnoimista muista luonnonsuojelutarkoituksiin varatuista alueista ulkoilureitti sivuaa Kurussa Metsäopiston metsä-Natura-alue (FI0321010, SAC) ja sijoittuu Pitkäkankaan suojelutarkoituksiin varatulle alueelle Pitkäkankaan Natura-alueen (FI0321009, SAC) läheisyyteen. Pirkan Taival kulkee näiltä osin vakiintuneilla reiteillä. Polkulinjauksen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia havaintoja häiriöherkistä lajeista, eikä reitti vaaranna alueiden suojelutarkoitusta. Siten Luontopalveluilla ei ole esitettyyn reittilinjaukseen huomautettavaa. Reittitoimituksen yhteydessä on kuitenkin syytä tunnistaa reitin kunnostamisen ja käytön mahdollisia vaikutuksia Natura-alueisiin ja arvioitava, aiheutuuko niistä sellaisia vaikutuksia, jotka edellyttäisivät varsinaista Natura-arviointia.

Vastaus: Pirkan Taival reitti kulkee Metsähallituksen mailla vakiintuneita reittejä, eikä reittimuutoksille ole tarvetta. Metsähallituksen luontopalvelut pyydetään mukaan reitistön toteutussuunnittelun alkuvaiheessa. Mikäli natura-alueille suunnitellaan reitin kunnostustöitä, ollaan siitä ennakolta yhteydessä Metsähallitukseen.

Riistakeskus – tiivistetty lausunto

Riistakeskuksella ei ole yksityiskohtaisempaa lausuttavaa ulkoilureittisuunnitelmaan. Olemassa olevan vanhan reitin varrella metsästetään, mutta reitti on vakiintunut ja yleisesti metsästäjien tiedossa. Reitin kunnostamisen ja opastamisen yhteydessä on hyvä olla yhteydessä paikallisiin metsästysseuroihin luontovirkistysyhteisöjen yhteensovittamisen merkeissä.

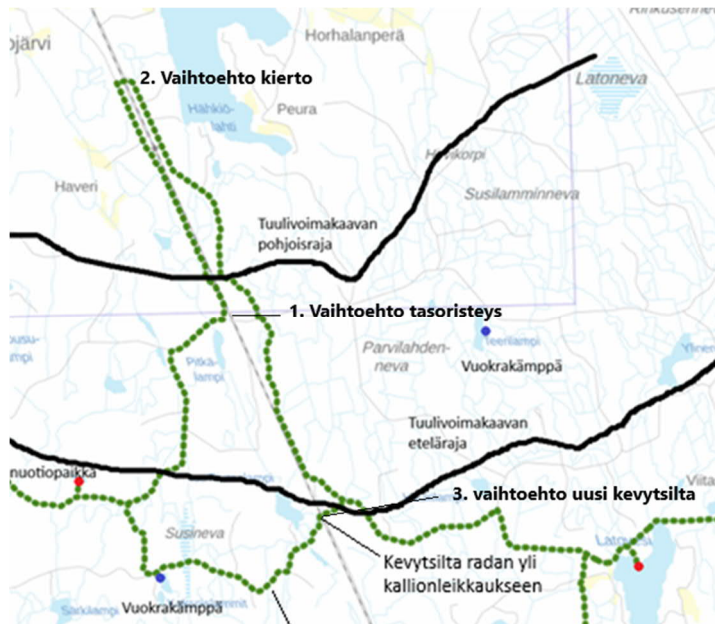
Vastaus: Alueen metsästysseuroihin ollaan yhteydessä reitin tarkemman kunnostussuunnittelun ja toteutuksen yhteydessä. Metsästysseuroja pyritään osallistamaan reitin kunnostukseen.

Väylävirasto – tiivistetty lausunto rautatien Tampere-Seinäjoki osalta

Väylävirasto ottaa kantaa valtion rautateiden alueella tapahtuvaan toimintaan. Lausuntopyynnössä on todettu, että rautateiden ylitykset ja alitukset koko hankealueella ovat kunnossa, mutta Tampere-Seinäjoki radan Ikaalisten ja Parkanon rajamailla on vaikeasti hallittavissa oleva kiertotie lähimmälle ylikululle. Kiertotie aiheuttaa reitille noin viiden kilometrin kierron. Reitti on muutettu kiertämään lähimmälle yli/alikululle vuosituhannen alussa ratanopeuden noustessa rataremontin yhteydessä. Väylävirastolle on esitetty kolme eri vaihtoehtoa ongelma kohdan ratkaisuksi. 1. vaihtoehto tasoristeys vanhaan kohtaan, 2. pitää reitti entisellään ja kiertää radan vartta viisi kilometriä ja vaihtoehto 3.

toteuttaa uusi kevytsilta kallioleikkaukseen kohtaan missä Pirkan Taival reitti on kulkenut viime vuosituhannen lopulla. Väylävirasto hylkää vaihtoehdon 1. tasoristeys ratanopeuden 200 km johdosta. Tasoristeys ei sallita rataosuuksilla, joiden nopeus on yli 140 km/h. Väylävirasto hyväksyy tarkasteluun vaihtoehdot 2. ja 3.

Vastaus: Pirkan Taival reitille haetaan ulkoilureittitoimitusta vaihtoehtoreitille 2. sekä 3. Alkuvaiheessa reittivaihtoehto 2. jää käyttöön, jolloin reitillä liikkujat opastetaan kulkemaan reitin kiertotietä Teerilammentien ylikulun kautta. Tasoristeysalueelle asennetaan molemmin puolin selkeät

opasteet, että radan ylitys on kielletty. Myöhemmin teknisen suunnittelun ja rahoituksen varmistuttua toteutetaan vaihtoehto 3. kevytsilta kallioleikkaukseen Tampere-Seinäjoki radan yli. Väylävirasto muistuttaa, että uudessa radanyhteydessä ja sen suunnittelussa tulee huomioida mahdollinen Väyläviraston suunnittelema lisäraide radan itäpuolelle, ”Tampere-Seinäjoki tarveselvitys 38/2019” Kevytsillan osalta hakija vastaa toteutuskustannuksista ja kunnossapidosta sekä sillan suunnitelmat on hyväksyttävä Väyläviraston taitorakenneyksikössä.

Kuva 4. Kuvassa on esitetty Tampere-Seinäjoki rata suhteessa Pirkan Taival reittiin. Reitintasoristeuksesta (1.) pohjoiseen kulkeva radanvarsikierto lisää matkaa yhteensä noin viisi kilometriä.

laji.fi -aineiston mukainen tarkastelu reittipohjalle

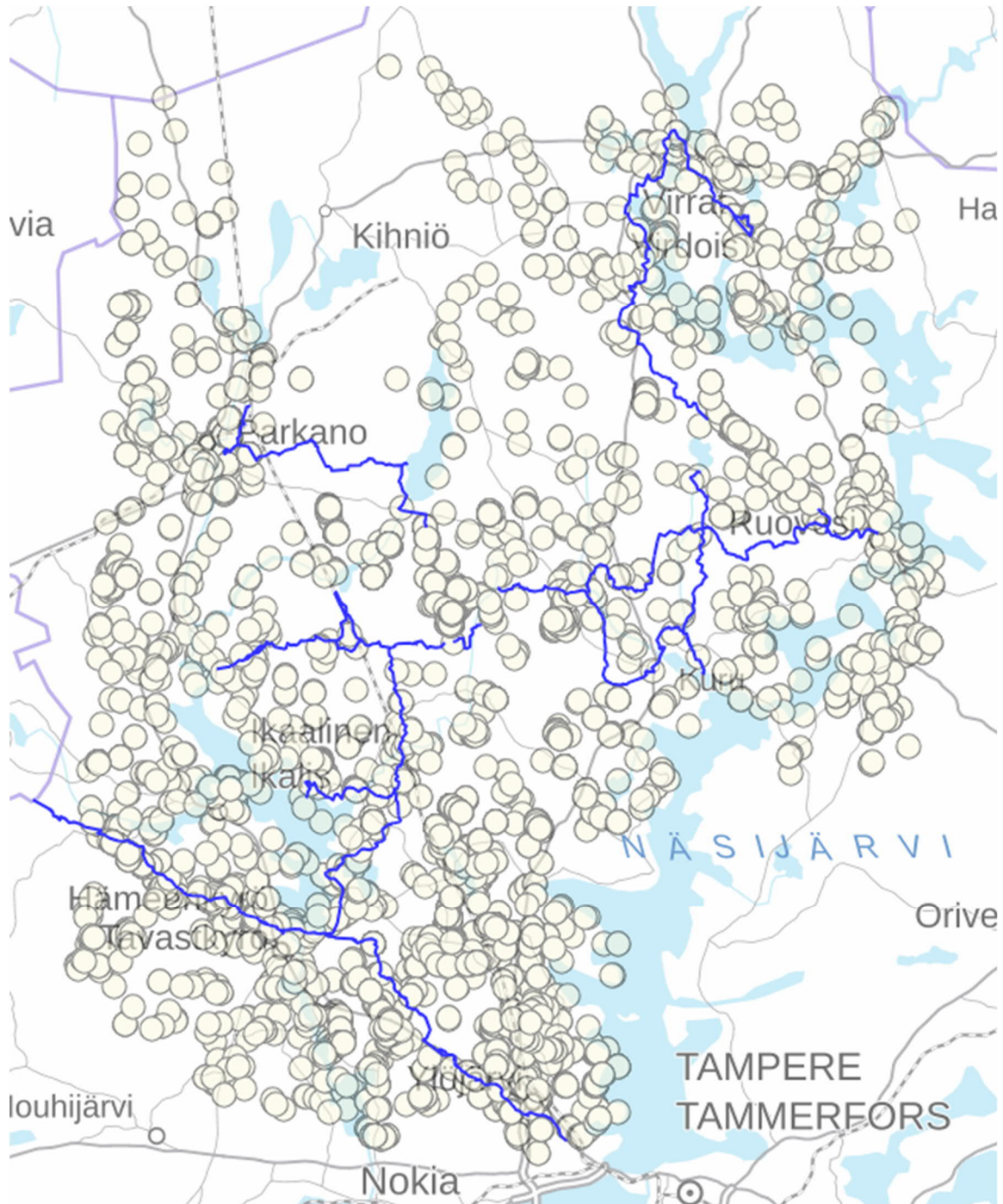
Lajitietokeskuksen laji.fi tietokannasta tehtiin aineistopyyntö 41 eri kohteeseen. Päähuomio oli lintu ja kasvihavaintojen parissa reitin varrella. Aineistopyyntö tehtiin 28.10.2024 ja aineistot ladattiin käyttöön 29.11.2024. Kaikki muut aineistopyynnot hyväksyttiin, mutta Luonnontieteelliseltä museolta (Luomus) pyydetty petolintuhavainnot, pesintöineen ei ollut hyväksytyjen aineistopyyntöjen mukana. Petolintujen esiintymien ja pesintöjen osalta käytettävissä oli vain laji.fi palvelun julkinen aineisto, jossa aineistotarkkuus paikkatiedon osalta on 10000 metriä. Reittisuunnittelija on kartoittanut kaikki Pirkan Taival reitin metsissä kulkevat reittiosat touko- kesäkuussa 2024. Kartoituksen aikana havaittiin yksi kalasääksen pesä Ikaalisten Vetelänevan suunnalla. Vetelänevan alue on osayleiskaavoituksessa tuulivoimapuistohankkeen vuoksi.

Muiden havaintojen osalta, havaintoja tuli koko Pirkan Taival reitin aluerajauksella noin 6600, joista pieni osa osui reitin varrelle tai lähelle reittiä.

Myönnetyt lajitietoaineiston mukaan reitin varrelta tai sen läheisyydestä löytyy linnuston osalta yksittäisiä havaintoja melko tavanomaisista uhanalaisista lajeista, kuten varpunen, töyhtötiainen, hömötiainen, tervapääsky tai varpuspöllö. Havainnot eivät osu suoraan reitille.

Reitin varrella on useita liito-orava havaintoja, mutta reitin kunnostuksen yhteydessä ei tehdä sellaisia maan- tai metsänhoidollisia toimia, jotka haittaavat liito-oravan elinoloja.

Kasvien osalta reitin läheisyydestä on kartoitettu yksittäisiä havaintoja esimerkiksi hirvenkellosta, koturineulasta ja aarnisammaleesta. Havainnot eivät osu olemassa olevan reitin kohdalle. Ladattu aineisto on tämän suunnitelman liitteenä paikkatietoaineistona.

Kuva 5. lajitietokeskuksen tietopyynnöllä selvitettiin reitin vaikutuksia luontoarvoihin.

PIRKAN TAIVAL - ULKOILUREITTISUUNNITELMA 2025

Parkano

Paivays	Tekija	Kuvaus
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Hatikka.fi:n havainnot)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (PEBIHOITO lajihavainnot)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Hyönteistietokanta)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Maalintujen linjalaskennat)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Liito-orava-LIFE)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Liito-oravan seuranta)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Vesilintulaskennat, Luomuksen aineisto)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Löydös havaintopalvelu)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (iNaturalist Suomi Finland)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Vihkon yleiset havainnot)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Lintujen pesäkorttiseuranta)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Suomen 4. lintuatlas 2022–2025, havainnot Vihko-havaintopalvelusta)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Lintujen ja nisäkkäiden ruokintapaikkaseuranta)
18.11.2024 10:44	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Maalintujen pistelaskennat)
13.11.2024 10:01	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Jäkeläkökoelmat (H): Lichenes Fennoscandiae orientalis)
01.11.2024 13:51	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Vesilintulaskennat, Luken aineisto 2015–2019)
01.11.2024 13:51	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Vesilintulaskennat, Luken aineisto 2020–)
30.10.2024 08:56	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (LajiGIS: Lajin seurantakohteet)
30.10.2024 08:56	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (LajiGIS: Muut havainnot)
30.10.2024 08:56	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (LajiGIS: Lajistokartoitukset ja -seurannat)
28.10.2024 12:26	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (JYV - Sammalkokoelma)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Luomuksen maalintujen linjalaskennat ei-vakiolinjoilla)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Itäisen Fennoskandian nivelkärsäiset (Luomus))
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Putkilokasvikokoelmat)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Maatalousympäristön päiväperhosseuranta, vanhat linjat)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Pohjaeläintietojärjestelmä)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (JYV - Sienikokoelma)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (TUR Turun yliopiston putkilokasvikokoelmat, Herbarium generale)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Tampereen laihokaviosammalselvitykset)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Aphylllophorales Fennoscandiae orientalis)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Tampereen arvokkaat lajihavainnot)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (TUR sammalkokoelmat)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (FCG Finnish Consulting Group Oy:n lajihavainnot)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Luontoliiton metsäryhmän lajihavainnot)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Oulun yliopiston kasvimuseon sammalkokoelma)
28.10.2024 12:07	Aineiston toimittaja	Aineisto hyväksytty (Yöperhosseuranta)
28.10.2024 12:07	Petri Mäkelä	Ehdot hyväksytty
28.10.2024 11:49	Aineiston toimittaja	Pyyntö vastaanotettu

Kuva 6. Lajitietopyynnön kautta hyväksytyt lajitiedot. Petolintujen havaintoihin ja pesintöihin liittyviä tietoja ei luovutettu pyynnön ensimmäisen kuukauden aikana.

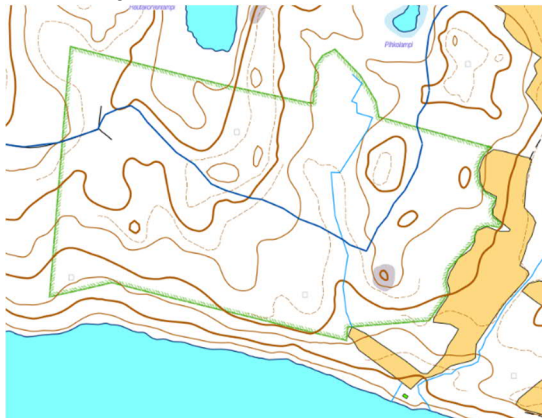
Vastaus: Lajitietokeskuksen aineistosta ei toistaiseksi saaduilla tiedoilla ole vaikutusta reitin linjaukseen koko reitin alueella.

Pirkanmaan ELY-keskus – ympäristövastuualue

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualue on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota reitin vaikutuksista luontoarvoihin. Lausunnossa pyydetään lisäselvitystä ja vaikutusarviota seuraavista:

- Hämeenkyrön Turkimusojan ylitys. Turkimusoja ylitetään olemassa olevaan maantiesiltaa pitkin.

- Lajitietokeskuksen ajantasaisesta lajitiedosta ja huomioitavien lajien vaikutuksista taukopaikkoihin ja uusille reiteille. Lajitietokeskuksen asiat on käsitelty edellisessä kohdassa.
- Yksityismaiden luonnonsuojelualueet Ylöjärvi: YSA043522, YSA244187, YSA042001. Hämeenkyrö: YSA243606. Ikaalinen: YSA233409. Virrat: YSA 042380. Kaikissa

Kuva 7. Sepän metsän polku YSA233409

yksityismaiden luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä on mainittu, että alueilla on olemassa olevaa polkuverkostoa. Ikaalisten Sepän metsä YSA233409, luonnonsuojelualueella kulkee karttakuvan mukainen olemassa oleva polku ja polun varrella on Pirkkan Taival opasteita. Polku on kartoitettu kohdekäynnillä gps:n avulla keväällä 2024. Gps signaalin häirinnän ja metsän peitteisyyden vuoksi reittiviivassa voi olla epätarkkuutta.

- Natura-alueiden osalta suunnitelmassa käsiteltävänä oleva reitti kulkee olemassa olevalla tai ehdotettavaksi ajatellulla Natura-alueella vain yhdessä kohdassa. Kohde on Ikaalisten ja Hämeenkyrön kuntien alueelle ulottuva Vatulanharju-Ulvaanharju alue. Kohde on Natura 2000-verkostoon kuuluva alue, ja alueen läpi kulkee vakiintunut Pirkkan ura reitti, joka jatkuu Ikaalisten rajalta edelleen Jämijärven ja Kankaanpään alueilla olevan Hämeenkaan Natura 2000 erityisten suojelutoimien alueelle. Reitille ei tehdä muutoksia alueella. Metsähallituksen hallinnoimista muista luonnonsuojelutarkoituksiin varatuista alueista ulkoilureitti sivuaa Kurussa Metsäopiston metsä-Natura-alue (FI0321010, SAC) ja sijoittuu Pitkäkankaan suojelutarkoituksiin varatulle alueelle Pitkäkankaan Natura-alueen (FI0321009, SAC) läheisyyteen. Pirkkan Taival kulkee näiltä osin vakiintuneilla reiteillä. Polkulinjauksen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia havaintoja häiriöherkistä lajeista, eikä reitti vaaranna alueiden suojelutarkoitusta. Siten Luontopalveluilla ei ole esitettyyn reittilinjaukseen huomautettavaa.
- Olemassa oleva reitti ei kulje muilta osin luonnonsuojeluohjelman tai lehtojensuojeluohjelman alueilla, paitsi Virtain Alaisen Torisevan pohjoisreunassa noin 28 metrin matkalta olemassa olevaa vahvaa ja vakiintunutta polkupohjaa. Kohde on lehtojensuojeluohjelman inventointialue.
- Olemassa olevan reitin alueella on runsaasti pohjavesialueita. Erityisesti ns. Pirkkan uran harjureitillä Ylöjärven, Hämeenkyrön ja Ikaalisten alueella. Pirkkan uralta pohjoiseen reitti kulkee pohjavesialueilla Ylöjärven Haverin, Seitsemisharjun ja Pitkäkankaan alueilla, sekä pieneltä osin Ruoveden Kirkkokankaan ja Virtain Lakarinharjun ja Jähdyspohjan pohjavesialueilla. Pirkkan Taival reitillä tai sen liitännäisalueilla eikä reitin kunnostustoimenpiteillä voida katsoa olevan vaikutusta pohjavesialueisiin. Reitin kunnostustoimenpiteet liittyvät pääosin opasteiden, ojasiltojen ja pitkospuiden asennukseen. Pintamaan muokkausta toteutetaan vähäisessä määrin latupohjien osalta.
- Olemassa olevan reitin alueelle on määritelty useita valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, kuten Pirkkanmaan harjumaisemat ja useita laajoja kulttuuriympäristön maisema-alueita. Pirkkan Taival reitti ja etenkin sen aikaisemmat versiot Sata-Hämeen reitistö ovat osa Pirkkanmaan kulttuurihistoriaa ja myös osa maisemallista kulttuuria. Reitin ja alueen kulttuurihistoriaa otetaan huomioon mm. reitille asennettavia uusia opasteita suunniteltaessa.

Vastaus: Pirkkanmaan ELY-keskus on esittänyt selvittävien luontoarvojen listauksen lausunnossaan. Kohteet on tarkastettu lausunnon mukaisesti ja osaan kysymyksistä on yksityiskohtaisempi vastaus edellä. Muilta osin Pirkkan Taival reitin olemassa olevan reittipohjan ei voida katsovan aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia luontoarvoille. Mikäli reittiä kunnostetaan merkittävässä määrin tai reitille tehdään levennystä, rasitepohjan puitteissa, kunnostettavan reitin osan luontoarvot tarkastetaan ajankohtaisesta tietolähteestä ennen kunnostustoimien aloitusta. Mikäli muut kuin esimerkiksi olemassa olevat korvattavat sillat, opasteet tms.

kunnostustoimenpiteet liittyvät luonnonsuojelualueille, tehdään kunnostuksesta erillissuunnitelma Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Pirkanmaan ELY-keskus – liikennevastuualue

Tämä lausunto koskee Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualueen liikenteellisiä lähtökohtia Pirkan Taival reitin merkitsemiseen ja maanteiden käyttöön. Lausunnossa on kerrottu myös miltä osin reittiluonnos kulkee maanteiden poikki tai maanteitä pitkin sekä kohteiden nopeusrajoitukset ja liikennemäärät sekä tierekisteriosoitteet. Kohteisiin on lisätty myös kommentteja, joita kannattaa jatkosuunnittelussa harkita.

Maantiet ovat yleisesti liikenteen käytössä, joten retkeilyreititkin voivat kulkea tarvittaessa maanteitä pitkin. Jos maantien tiealueelle halutaan laittaa reittiin liittyviä opasteita, täytyy niiden asettamiseen hakea lupa Pirkanmaan ELY-keskukselta. Tiettyihin vilkkaampien (keskivuorokausiliikenne, KVL > 1500) teiden ylityskohtiin on mahdollista asettaa retkeilyreitistä varoittava merkki eli jalankulkijoista varoittava liikennemerkki lisäkilvellä retkeilyreitti. Varoitusmerkki sekä varoittaa mahdollisista liikkujista että kertoo autoilijoille yleisesti retkeilyreitien olemassaolosta. ELY-keskus asettaa varoitusmerkit, jos edellytykset sille täyttyvät.

Ylistyskohdat on joka tapauksessa sijoitettava sellaisiin tienkohtiin, että nopeusrajoituksen mukainen pysähtymisnäkemä varmasti täyttyy. Reitin käyttäjät ovat väistämisvelvollisia tienylityspaikoissa ja ylityskohdat täytyy siis tuoda reitillä selkeästi esiin ylityspaikkaa lähestyttäessä, esimerkiksi kyltti ”tien ylitys”.

Alla listattuna reittien ja maanteiden kohtaamispaikat alueittain ja niihin liittyvät tiedot ja kommentit.

Pirkan ura:

Maanteiden ylitykset (tie, KVL, nopeusrajoitus, tierekisteriosoite):

Mt 2594 Vatulantie, 130, yleisrajoitus, 2594-5-3100

Mt 13115 Vasuntie, 120, yleisrajoitus, 13115-1-900

Mt 13087 Vesajärventie, 460, yleisrajoitus, 13087-1-4500

vt 3 Kyröskoski, 9200, 100 (alikulku), 3-208-7360

Mt 276 Kyröskoskentie (Manni), 1930, 50, 276-2-5400

- **Kohteessa voisi olla reitin ylityspaikasta varoittava liikennemerkki**

Mt 13153 Lintuharjuntie, 450, yleisrajoitus, 13153-1-7370

Mt 13149 Rokkakoskentie, 150, 50, 13149-1-3940

vt 3 Pinsiön koulutie, 11140, 100 (alikulku), 3-204-590

Mt 13145 Pinsiönkankaantie (Topin tupa), 1120, 50-60, 13145-1-8600

vt 3 / Pikku-Ahvenisto, 17970, 100 (ylikulku), 3-139-3860

Mt 3007 Kolmenkulmantie, 4380, 60 (ylikulku), 3007-1-770

Maantietä/jkpp-väylää pitkin (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

Mt 3002 Kyröskosken kohta, Koskitie, 2800, 40 (jkpp-väylää pitkin)

Kyrösjärvi – Seitsemisen kansallispuisto:

Maanteiden ylitykset: (tie, KVL, nopeusrajoitus, tierekisteriosoite)

Mt 276 Luhalahdentie (Haveri) 730, 70, 276-3-1940

Mt 2763 Mäihälähdentie, 100, yleisrajoitus, 2763-1-2320

Mt 2764 Poikeluksentie (Sisättö), 300, 50, 2764-2-5040 > 2764-2-5360

Mt 13287 Seitsemisentie, 40, yleisrajoitus, 13287-1-5490

Maantietä/jkpp-väylää pitkin (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

Mt 276 Manni – Viljakkala 1900, 40 (jkpp-väylää pitkin)

Mt 276 Viljakkala – Haveri – Inkula 730, 50-70 (osin tietä pitkin ja tien ylitykset), 276-3-1940 > 276-3-2320

Mt 276 Luhalahden kohta, 410, 40 (tietä pitkin), 276-4-1600 > 276-5-950

Vaho: Väinäntie / Vahontie, 60, yleisrajoitus, 13284-2-5430 > 13284-2-5760

Sisättö: Väinäntie / Poikeluksentie, 300, 50, 2764-2-5040 > 2764-2-5360

Ruovesi/Kuru – Helvetinjärven/Seitsemisen kansallispuisto:

Maanteiden ylitykset (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

kt 66 Ruovesi, 2090, 80 (alikulku), 66-9-670

Mt 14320 Haukkamaantie, 110, yleisrajoitus

- ***ylityskohta hankalasti mutkan kohdalla, mutta vähän liikennettä***

Mt 337, Karjulantie (Karjulankoski), 1540, 60, 337-1-3750 > 337-1-3890 (ylitys + osin tietä pitkin)

- ***Kohteessa voisi olla reitin ylityspaikasta varoittava liikennemerkki***

Mt 14271 Koivistonperäntie, 50, yleisrajoitus, 14271-1-1130

kt 65 Kuru, 4170, 50 (alikulku), 65-9-6700

Mt 332 Luoteentie, 920, yleisrajoitus, 332-8-2120

Mt 332 Luoteentie, 920, yleisrajoitus, 332-6-5200

kt 65 Kurun pohjoispuoli Rumavuori, 1920, 80 (ylitys linjaosuudella), 65-11-7000

- ***Kohteessa voisi olla reitin ylityspaikasta varoittava liikennemerkki***

Maantietä/jkpp-väylää pitkin (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

~~Kt 66 Ruoveden kohta Matesuontielle, 2090, 80, 66-9-670 > 66-9-2050 POISTETTU REITILTÄ~~

- ~~• ***voisiko reitti mennä kt 66 yli ja Poukantien kautta, kun kt 66 aika vilkas, reitin ylityskohdasta voisi varoittaa***~~

Mt 14320 Haukkamaantie 110, yleisrajoitus, 14320-1-4240 > 14320-1-5530

Mt 14270 Kuru/Virastotie, 1600, 40, 14270-1-60 > 14270-1-800

Mt 337 Kuru/Karjulantie 1540, 40 (jkpp-väylää pitkin)

Virrat (Toriseva)– Helvetinjärven kansallispuisto:

Maanteiden ylitykset (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

kt 66 Torisevan kohta, 2070, 100 (ylitys linjaosuudella), 66-13-3100

- ***Kohteessa voisi olla reitin ylityspaikasta varoittava liikennemerkki***

vt 23 / kt 66 Herraskylä, 4340, 80 (ylitys yt-liittymässä), 23-208-4200

- ***Pystyisikö reitin siirtää kulkemaan ratapohjaa Asematie liittymän alikulun kautta, vilkkaan tien ylitys***

Kt 66 Ala-Herranen, 2360, 100 (ylitys yt-liittymässä), 66-15-600

vt 23 Makkaraoja, 3725, 80 (ylitys yt-liittymässä, 160 m valtatieä pitkin) 23-207-5140 > 23-107-5300

- **Kohteessa voisi olla reitin ylityspaikasta varoittava liikennemerkki**

kt 65 Vaskiveden kohta, 1680, 50 (suojatie+240 m tietä pitkin), 65-16-10 > 65-16-250

Maantietä/jkpp-väylää pitkin (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

kt 65 Koronkylän kohta, 2060, 50-80 (noin 1,3 km kantatietä pitkin), 65-16-7790 > 65-17-1110

Mt 3358 Havangantie, 80, 50, 3358-1-0 > 3358-1-360

kt 66 Vaskivedentie (Keihäsjärven kohta) 1680, 80 (noin 900 m kantatietä pitkin) 65-15-120 > 65-15-1040

Parkanon asema – Aurejärvi – Seitsemisen kansallispuisto:

Maanteiden ylitykset (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

Mt 2742 Uudenasemantie, 810, 60, 2742-1-2580

- **Pystyisikö väliä Kairokoski-Asema (Ylikoskenkatu-Luomanperäntie- Pirkan Taival) kehittämään sellaiseksi, että se palvelisi Parkanon ja Aseman välistä pyöräilyä**

Mt 13355 Karttiperäntie, 80, yleisrajoitus, 13355-2-4210

Maantietä/jkpp-väylää pitkin (tie, KVL, nopra, tierekisteriosoite):

Mt 13355 Aurejärventie, 80, 220, 60/yleisrajoitus, 13355-1-0 > - 13355-1-4310

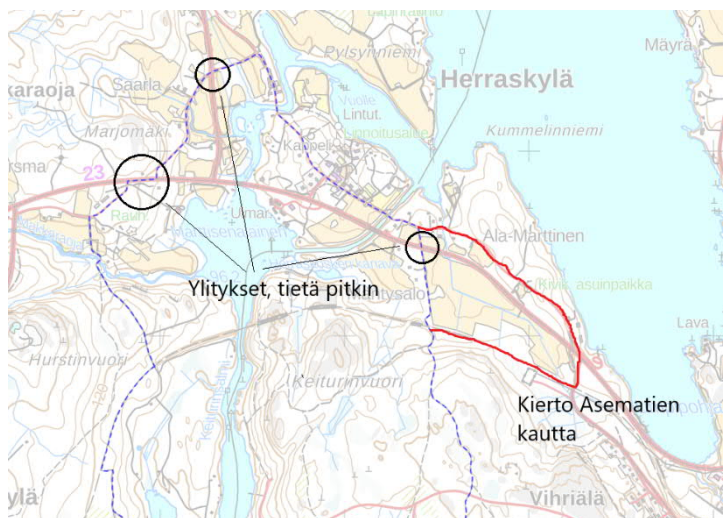
Mt 332 Länsi-Aureentie, 730, yleisrajoitus (päissä 60), 332-4-0 > 332-4-2040

Mt 13287 Seitsemisentie, 40, yleisrajoitus, 13287-2-10470 > 13287-2-11570

Vastaus: Pirkanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue on käynyt kattavasti läpi koko reitin tiealueet. Ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisen jälkeen reitin liikennemerkintöjen suunnitelmavaiheessa toteuttaja on yhteydessä ELY-keskukseen tarkempien suunnitteluohjeiden ja kustannusten selvittämiseksi.

Lausunnossa on selkeästi esitetty kohdat, jotka tulee merkitä ylitys- tai kulkupaikkoina. Seuraavassa on käsitelty poikkeamia lausunnon sisältä.

- kt 66 Ruovesi. Pohjoinen reitin kierto maantietä pitkin ja kantatie 66 yli on poistettu reittisuunnitelmasta.
- vt 23 / kt 66 Herraskylä, 4340, 80 (ylitys yt-liittymässä), 23–208–4200 kohteella ehdotetaan reitin siirtoa Asematien alikulun kautta kartalla osoitetulla tavalla. Ehdotetaan, että reitti pidetään vanhalla paikallaan ja merkitään huolellisesti. Perusteena, että kiertoreitti jää todennäköisesti käyttämättä ja kulkeminen tapahtuisi kaikesta huolimatta vanhaa reittiä. Lähistölle osuu myös kaksi muuta saman tien ylitystä, joten merkintään on kiinnitettävä alueella erityistä huomiota.

Kuva 8. Virrat, Asemantien kierto punaisella.

- Mt 2742 Uudenasemantie, 810, 60, 2742-1-2580. Parkanon keskustan ja Parkanon juna-aseman väliselle osuudelle on suunniteltu kevyenliikenteen väylää. Osittain reitti on yhteneväinen Pirkan Taival reitin kanssa.

Pirkanmaan liiton lausunto

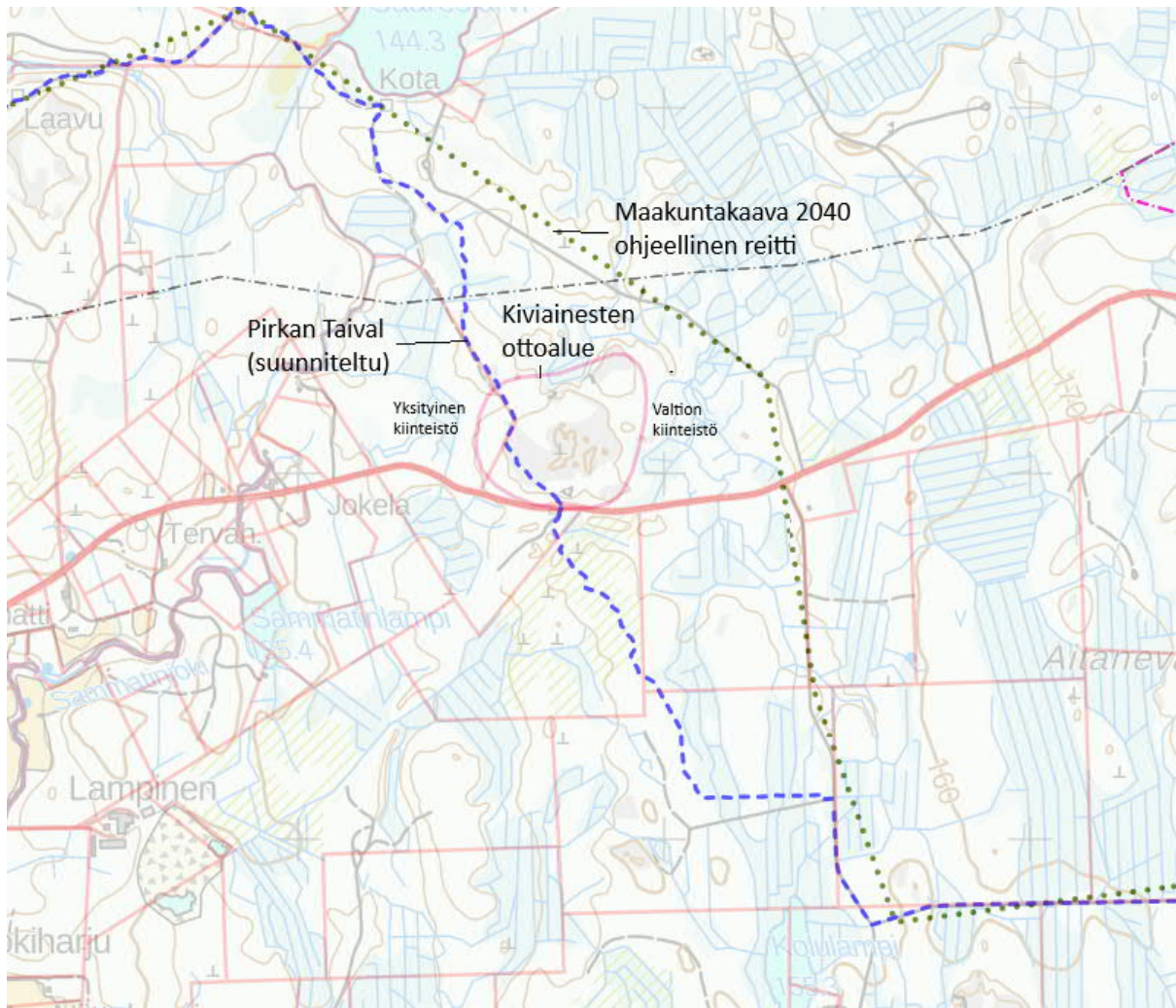
Pirkanmaan liitto esittelee lausunnossaan maakuntakaavaa, joka mukailee olemassa olevaa Pirkan Taival reittiä melko tarkasti. Pirkanmaan liitto suosittelee Pirkan Taival reitin vakiinnuttamista lämpimästi. Liitto nostaa esiin reitiltä kaksi kokonaisuutta, joista seuraavassa poimintoja.

Pirkanmaan liitto katsoo, että Pirkan taival -ulkoilureittisuunnitelmalla edistetään maakuntakaavan tavoitteen mukaisesti seudullisen virkistysverkoston toimivuutta, taajama-alueiden ja niiden viheralueiden kytkeytyvyyttä seudulliseen virkistysalueverkostoon sekä virkistys-, retkeily- ja luontomatkailutoimintojen kehittymistä. Suunnitelmalla edistetään myös Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen välisen vyöhykkeen ulkoilureittejä, mikä on viranomais ehdotusvaiheeseen edenneen elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhyke -kaavamerkinnän tavoitteen mukaista.

Pirkanmaan liitto tuo esiin, että lausuttavana oleva reittiviivaluonnos Pirkan taipaleesta sijoittuu voimassa olevan maakuntakaavan kiviaineshuollon kannalta tärkeän alueen (EOk) merkinnän alueelle Parkanon Susimäen alueella, Karttiperäntien pohjoispuolisella alueella. Myös Ikaalisten Pudotuksenvuoret-Konsonmäki -nimisellä alueella reittiluonnos sijoittuu pieneltä osin EOOk-merkinnän alueelle.

Pirkanmaan liitto nostaa myös esiin, että Pirkan taival -reitistö sijoittuu Ikaalisissa Tevaniemen tuulivoimapuiston osayleiskaavan alueelle, jossa reitti osoitetaan tuulipuiston läpi ohjeellisena ulkoilureittinä. Pirkanmaan liiton saamien alustavien tietojen mukaan myös Tevaniemen ja pääradan väliselle alueelle on suunnitteilla tuulienergiatuotantoa, mikä on tarpeen huomioida ulkoilureittisuunnitelmassa ja yhteensovittamisessa tuulienergiatuotannon kanssa. Ylöjärvellä reitti sijoittuu vähäisiltä osin suunnitteilla olevan Patakorven tuulienergiahankkeen luoteisosaan, mikä on hyvä huomioida mahdollisessa reitin kehittämisessä. Alustavista tuulienergiahankkeista on ajantasaisinta tietoa saatavilla kunnista.

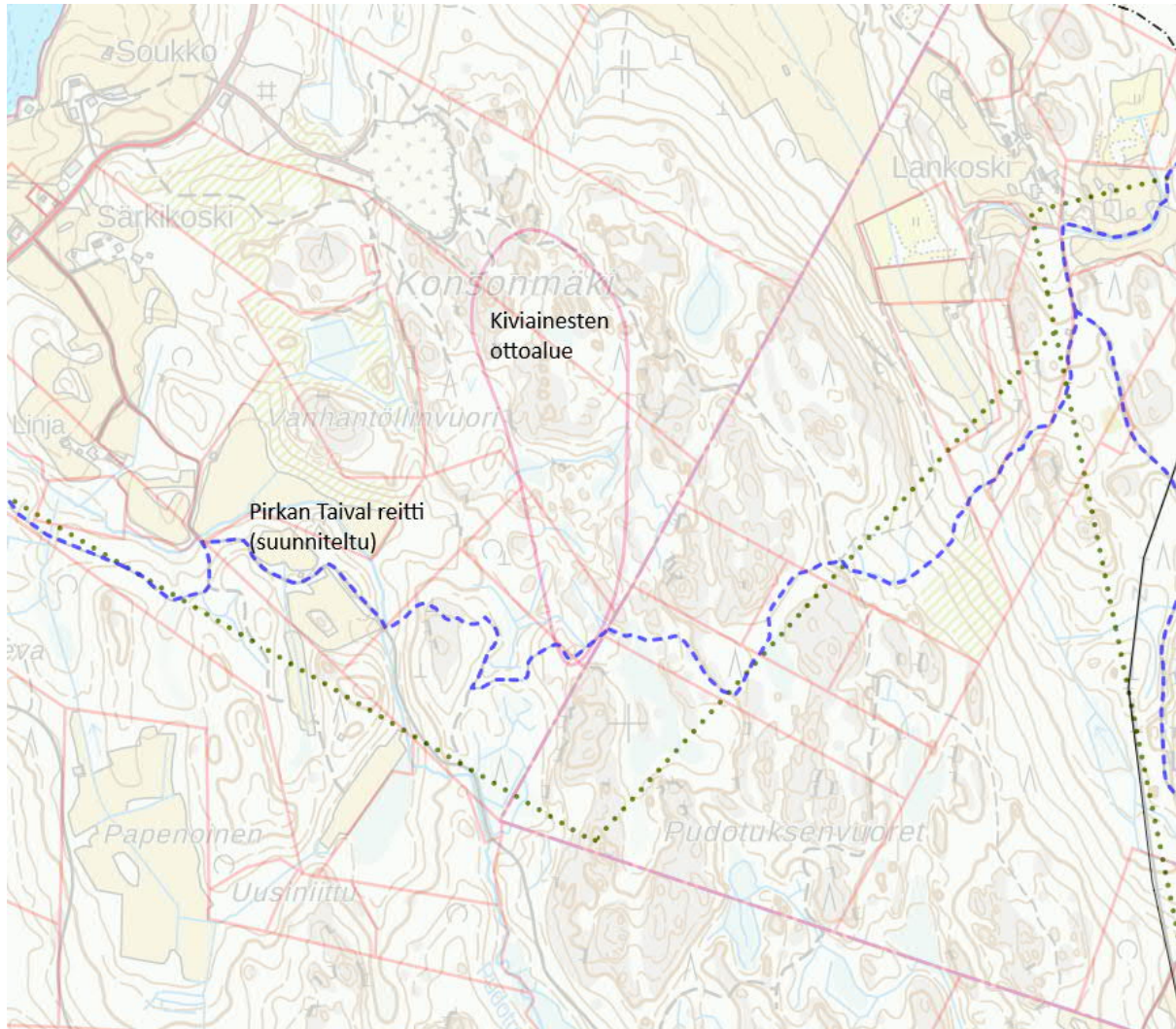
Vastaus: Tuulivoimaa koskevat asiat on käsitelty kohdassa 3.1. Kiviaineshuollon kannalta tärkeillä alueilla Parkanon Susimäen alueella reitti pyritään pitämään vanhalla paikallaan. Maakuntakaavassa reittivaihtoehdoksi on ehdotettu metsäautotietä, joka korvaisi noin 2,5 kilometrin pituisen metsäpolun noin 2,3 kilometrin mittaisella metsäautotie osuudella.

Kuva 9. Kartan keskellä Parkanon Susimäki ja kiviainesten ottoalue maakuntakaavassa. Sinisellä merkittynä Pirkkanen Taival reitin alkuperäinen paikka.

Parkanon puolella kulkeva osuus Pirkkanen Taival reitistä kulkee valtaosan osuuksista metsäautoteillä. Tämän vuoksi reitin kulkua metsäisillä osuuksilla tulee varjella kaikin keinoin. Reittiä voitaisiin siirtää pienin muutoksin kiertämään kiviainesten ottoaluetta alueen länsipuolelta, mutta tällä hetkellä reitti kulkee valtion maalla ja siirtyisi tällöin yksityisen kiinteistön omistuksen piiriin. Tällä hetkellä kohteella ei ole toimintaa, eikä kiviainesten ottoa ole aloitettu. Mikäli toiminta alkaa, ehdotetaan, että reitin siirtoa viedään eteenpäin yhdessä Metsähallituksen kanssa. Tällöin reitti voisi siirtyä esimerkiksi kiviainesalueen itäpuolelle, mutta ei metsäautotielle. Uusi reittilinjaus vaatii uuden reitin raivauksen ja toteutuksen.

Ikaalisten Pudotuksenvuoret-Konsonmäki alueella olemassa oleva reitti osuu pieneltä osin Maakuntakaava 2040 merkittynä kiviaineshuollon kannalta tärkeään aluerajaukseen. Reitti kulkee olemassa olevalla reitillään lähes kivihuollon aluerajauksen rajaviivalla. Tällä hetkellä alueella on kiviainesten ottoalue Konsonmäessä, noin 700 metriä reitistä pohjoiseen. Kiviainesten tämänhetkinen ottoalue sijaitsee tärkeän kiviaineshuollon aluerajauksen ulkopuolella. Mikäli Pudotuksenvuoret-Konsonmäki kiviainesten otto jatkuu aluerajauksen mukaan etelään ja saavuttaa Pirkkanen Taival reittiä tarpeettoman läheltä, reittiä siirretään aluerajauksen ulkopuolelle siten, että reitin rasite pysyy olemassa olevalla kiinteistöllä tai mikäli kiinteistöjen omistaja on sama, naapurikiinteistön puolelle.

Kuva 10. Ikaalisten Pudenoksevuoret-Kivianmäki kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue on kartalla keskellä. Pirkan Taival reitin olemassa oleva osuus kulkee aivan aluerajauksen reunaa pitkin.

Maakuntamuseon lausunto

Maakuntamuseo on antanut Pirkan Taival reitistä kaksi lausuntoa. Ensimmäinen lausunto saapui 17.9.2024 ja toinen lausunto 21.11.2024 päivätyillä sähköposteilla.

Seuraavassa tiivistetty lausunto 17.9. päiväystä lausunnosta.

Suunnittelualueella sijaitsee 33 ennestään tunnettua muinaismuistolailla rauhoitettua kiinteää muinaisjäännöstä ja muuta arkeologista kulttuuriperintökohdetta. Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee kolme mahdollista muinaisjäännöstä. Reittilinjalla tai välittömästi sen vieressä sijaitsee 13 kiinteää muinaisjäännöstä ja muuta kulttuuriperintökohdetta, muut liitteessä mainitut kohteet ovat noin 17–100 m etäisyydessä. Kohteisiin kuuluu varsinkin asutus- ja elinkeinohistoriallisia jäännöksiä.

Kiinteän muinaisjäännöksen ja siihen kuuluvan suoja-alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu niihin kajoaminen ilman muinaismuistolaissa säädettyä lupaa on kielletty (MML 1, 4 §). Kiinteät muinaisjäännökset ja niihin kuuluvat suoja-alueet tulee ottaa ulkoilureittisuunnitelmassa huomioon siten, että niihin ei kohdistu sellaisia toimenpiteitä, jotka merkitsisivät muinaismuistolain 1 §:ssä kiellettyjä toimia. Myös muut kulttuuriperintökohteet ovat sellaisia historiallisen ajan arkeologisoituneita kohteita/rakenteita, jotka tulisi säilyttää ympäristössä.

Alustavasta suunnitelmasta ei ilmene taukopaikkojen sijainti, siirrettävät reittiosuudet tai sellaisten reitinosien sijainti, joissa nykyistä kulku-uraa muutoin muutettaisiin. Reitin alueella sijaitsevien arkeologisten suojelukohteiden tiedot ovat osaksi ajan tasalla, mutta osassa reittiä tiedot ovat joko vanhentuneet tai alueita ei ole inventoitu aikaisemmin. Suunnittelualue on monin paikoin potentiaalista ennestään tuntemattomien kiinteiden muinaisjäännösten ja muiden kulttuuriperintökohteiden löytymiseen. Reittivyohtyhykkeeltä tunnetaan lisäksi löytöpaikkoja ja mahdollisiksi muinaisjäännöksiksi luokiteltuja kohteita, jotka tulee tarkastaa maastossa niiden suojelustatuksen määrittämiseksi. Suunnitelmaa laadittaessa tulee siten varautua arkeologisen inventoinnin tekemiseen ainakin taukopaikoilla, joissa maankäyttö ja maaston kuluminen tulee olemaan polkuja intensiivisempää, sekä muuttuvilla/uusilla reitin osuuksilla. Lisäksi inventoinnissa on tarkastettava ennestään tunnetut kohteet, joista ei ole käytettävissä riittävää ja ajantasaista tietoa.

Arkeologinen inventointi tulee tehdä havainnoinnin kannalta hyvissä, lumettomissa olosuhteissa, ja siinä selvitetään, sijaitseeko em. alueilla kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Maakuntamuseo ottaa inventoinnin tulosten perusteella kantaa suunnitelmien toteutettavuuteen ja mahdollisiin muutos- tai jatkotutkimustarpeisiin. Inventointi on syytä tehdä mahdollisimman varhaisessa suunnitteluvaiheessa reitin ja taukopaikkojen selvittyä. Pirkanmaan maakuntamuseo ottaa suunnitelmien täsmennyttyä kantaa inventoinnin kohdistamiseen. Museo antaa myös ohjeet inventoinnin laatuvaatimuksista, tilaamisesta ja digitaalisesta raportoinnista. Tarkentunut reittisuunnitelma pyydetään siksi lähettämään Pirkanmaan maakuntamuseolle lausuntoa varten.

Jos ulkoilureitin suunnitteluprosessin yhteydessä tulee tietoa tai havaintoja mahdollisista ennestään tuntemattomista arkeologisista kohteista, esimerkiksi kiviröykkiöistä tai maakuopista, tulee niistä viipymättä olla yhteydessä maakuntamuseoon.

Ulkoilureitit voivat parhaimmillaan tehdä alueiden kulttuuriympäristöä tunnetuksi ja kulttuuriympäristökohteet puolestaan tuoda reiteille lisäarvoa. Maakuntamuseo esittää tutkittavaksi arkeologisten suojelukohteiden hyödyntämistä reittisuunnitelmassa esimerkiksi pystyttämällä reitin varrelle kohteista kertovia opastauluja. Pirkanmaan maakuntamuseo antaa mielellään lisätietoa ja ohjeita opastaulujen sisällöstä sekä pystyttämisestä. Suunnitelma mahdollisen opastaulujen sijainnista on lähetettävä Pirkanmaan maakuntamuseoon.

Vastaus lausuntoon 17.9.2024:

Maakuntamuseon lausunnon mukaan reitillä tai sen välittömässä läheisyydessä on 13 kiinteää muinaisjäännöstä ja muuta kulttuuriperintökohdetta, muut liitteessä mainitut kohteet ovat noin 17–100 m etäisyydessä. Lausuntovastineessa 11.10.2024, suunnittelija on pyytänyt maakuntamuseolta uuden tarkennetun lausunnon, liittyen inventoitaviin kohteisiin koko reitin alueella. Lausuntovastineessa maakuntamuseolle on toimitettu myös taukopaikat digitaalisena aineistona.

Mikäli Pirkan Taival reitin suunnitelmavaiheessa tai uudelleen rakentamisen vaiheessa ilmenee havaintoja ennestään tuntemattomista arkeologisista kohteista, on suunnittelija tai toteuttaja viipymättä yhteydessä maakuntamuseoon.

Mikäli reitin varrella on arkeologisia kohteita, joita maakuntamuseo ja reitin toteuttaja haluavat yhdessä esitellä reitin käyttäjille, toteutus näiden opastaulujen osalta tehdään yhteistyössä maakuntamuseon kanssa.

Seuraavassa tiivistetty lausunto 21.11.2024 päivätystä lausunnosta.

Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta, jonka tavoitteena on laatia ulkoilureittisuunnitelma yhdistämällä Ylöjärven, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Parkanon, Virtain ja Ruoveden alueella olevat osuudet Pirkan Taipaleen reitistä. Suunnitelman laatii Ekokumppanit Oy. Aiemmin maakuntamuseo on antanut hanketta koskien lausunnon diar. 573/2024. Alueellinen vastuumuseo on tutustunut sille toimitettuun, hanketta koskevaan lisäaineistoon ja toteaa

seuraavaa.

Pirkanmaan maakuntamuseo toi aiemmassa lausunnossaan esille reitin taukopaikkoihin, uusiin reittiosuuksiin ja reitin varrella sijaitseviin ennestään tunnettuihin arkeologisiin kohteisiin liittyvän

mahdollisen inventointitarpeen. Uusien reittilinjausten osalta muutokset keskittyvät pääasiassa alueille, joilla on vireillä tuulivoimahankkeiden osayleiskaavoja. Näiden alueiden osalta Pirkan Taipaleen linjauksen muutoksia käsitellään tai on käsitelty ao. hankkeiden osayleiskaavoissa ja mahdollisten muuttuvien reittien osalta reitin muutoksesta ja taustaselvityksistä vastaa tai on vastannut kyseisen kunnan kaavoitus.

Suunnitellun reitin varrella sijaitsee kuitenkin ennestään tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, joiden osalta inventointi on tarpeen suorittaa. Inventointitarve koskee myös muutamia reitin taukopaikkoja ja reitin varrella sijaitsevia, arkeologisesti potentiaalisia maastonkohtia ja mahdollisia muinaisjäännöksiä. Reitin kohdalla tai välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kohteiden osalta inventointiraportin tulisi sisältää tavanomaisten raportoitavien tietojen lisäksi myös lyhyt arvio reitin käytön vaikutuksista kuhunkin inventoituun arkeologiseen kohteeseen. Pirkanmaan maakuntamuseo ottaa inventoinnin tulosten ja vaikutustenarvioinnin perusteella kantaa suunnitelmien toteutettavuuteen ja mahdollisiin muutos- tai jatkotutkimustarpeisiin. Alla olevasta luettelosta käyvät ilmi inventointia vaativat ennestään tunnetut kohteet, mahdolliset muinaisjäännökset ja taukopaikat.

Ennestään tunnetut, inventoitavat kohteet:

- Virrat, Keiturinvuori Tykkitie (muinaisjäännöstunnus 1000042916), kiinteä muinaisjäännös, 1. maailmansodan aikana tykkitieksi kunnostettu tienosa, reitti kulkee kohteen päällä.
- Ylöjärvi, Soppeenmäki (1000001991), kiinteä muinaisjäännös, 1. maailmansodan aikainen puolustusvarustus (taisteluhautaa), jonka läpi reitti kulkee olemassa olevaa polkua pitkin.
- Ylöjärvi, Kurun (Niklasforsin) harkkohytty (1000015859), kiinteä muinaisjäännös, historiallisen rautaruukin jäännökset sijaitsevat reitin välittömässä läheisyydessä/alueella.

Inventoitavat mahdolliset muinaisjäännökset tai muut kulttuuriperintökohteet:

- Virrat, Petäjäjärvi (1000052946), mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta, sijaitsee noin 5 m päässä reitistä.
- Ylöjärvi/Hämeenkyrö, Litukka (1000053781), mahdollinen muinaisjäännös, kolmen historiallisen kylän välinen rajapiste, jonka kautta reitti kulkee.
- Hämeenkyrö, Pentinmaan alueella oleva kahden historiallisen kylän välinen rajapiste, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 1).
- Ikaalinen Vatulanharju (1000053812), mahdollinen tervahauta, jonka kautta reitti kulkee.
- Parkano, Korpikylän alueella oleva historiallisen kylän rajapiste, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 2).
- Parkano, Aineskankaan ja Keidasnevan välissä, harjanteella on laserkeilauskuvissa erotettavissa kolmen kuoppamaisen ilmiön ryhmä, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 3). Kuopat saattavat liittyä vanhoihin elinkeinoihin (esim. pyyntikuopat, tervatai hiilihaudat, kellarit, nauriskuopat), ja niitä voi koskea muinaismuistolain rauhoitus,

Inventoitavat taukopaikat:

- Virrat, taukopaikka Kangasjärven etelärannalla, jossa sijaitsee muinaisjäännösrekisterissä muuna kohteen oleva, lisäselvitystä vaativa kohde Kangasjärvi 1 (1000008696).
- Ylöjärvi, taukopaikka Karjulanjoen Ruukinkosken länsirannalla. Taukopaikka sijaitsee Kurun (Niklasforsin) harkkohytty-nimisen (1000015859) kiinteän muinaisjäännöksen alueella.
- Parkano, Mikonniemen autiotupa Aureselän länsirannalla, Halmelan viereisellä uimarannalla.
- Hämeenkyrön lentokentän laavun viereinen muistomerkki, joka on merkitty maastokarttaan, on otettava huomioon suunnittelussa.

Inventoitavien kohteiden, joilla on muinaisjäännöstunnus, paikkatiedot ovat saatavissa Museoviraston ylläpitämästä kulttuuriympäristön palveluikkunasta (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_default.aspx) ja Pirkanmaan maakuntamuseon Siiri-tietokannasta (<https://siiri.tampere.fi>).

Vastaus lausuntoon 21.11.2024:

Pirkanmaan maakuntamuseo on nostanut toisessa lausunnossaan esiin tarkennettuja kohteita inventoitavaksi. Maakuntamuseo tuo esiin, että inventointitarve koskee myös muutamia reitin taukopaikkoja ja reitin varrella sijaitsevia, arkeologisesti potentiaalisia maastonkohtia ja mahdollisia muinaisjäänköksiä. Reitin kohdalla tai välittömässä läheisyydessä sijaitsevien kohteiden osalta inventointiraportin tulisi sisältää tavanomaisten raportoitavien tietojen lisäksi myös lyhyt arvio reitin käytön vaikutuksista kuhunkin inventoituun arkeologiseen kohteeseen.

Pirkan Taival reitti on suurimmalta osin metsässä kulkeva, retkeilyyn tarkoitettu polku ja siltä osin hankkeen mittakaava on pienimuotoinen. Niiltä osin mitä reittiä on rakennettu, on rakentaminen toteutettu yli 20 vuotta sitten ja osalla reitinosia vielä aikaisemmin. Suurelta osin reitti kulkee vanhoja olemassa olleita kulkupohjia myöden ja mikäli näillä kohteilla tai reiteillä on reitin olemassaolon aikana todettu olevan arkeologisia arvoja, eivät todetut löydöt ole muuttaneet reitin linjausta. Ulkoilureittisuunnitelman suunnittelijan tiedossa ei ole muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tiedossa liitrännäisalueiden tai reitin muutoksiin liittyviä rakennustöitä. Reittimuutokset sisältyvät tähän ulkoilureittisuunnitelmaan ja on sisällytetty maakuntamuseon lausuntopyyntöön. Mikäli alla mainituilla kohteilla tehdään reitin muutostöitä tai rakennetaan uusia rakenteita maakuntamuseon lausunnossa mainituille kohteille ja alueille, ollaan asiasta yhteydessä maakuntamuseoon. Kohteen tai reitinosan inventointi tulee laatia siinä yhteydessä, kun kohteelle tai reitille sijoittuvan hankkeen laajuus, toimintatapa ja ympäristövaikutukset ovat tarkemmin tiedossa

Seuraavassa käydään läpi maakuntamuseon esittämät inventoitavat kohteet yksittäin. Jokaisen kohdan perässä on arvio toteutuksesta kohteittain, sekä mahdollisen inventoinnin tarkastelu.

Ennestään tunnetut, inventoitavat kohteet:

- Virrat, Keiturinvuori Tykkitie (muinaisjäänöstunnus 1000042916), kiinteä muinaisjäänös, 1. maailmansodan aikana tykkitieksi kunnostettu tienosa, reitti kulkee kohteen päällä.

Vastaus: Kohde on inventoitu osittain kaapelointityön yhteydessä 2022. Museoviraston kuvauksessa lukee, että tiepohja on käytössä Pirkan Taival reitin osana. Reitille ei kohdistu rakentamis- tai muokkaustarvetta, joten kohteen käytön ei voida arvioida aiheuttavan muutosta muinaisjäänökselle. Mikäli reitinosalle muodostuu kunnostustarvetta, tehdään kohteelle sitä ennen inventointi erikseen sovittuna aikana.

- Ylöjärvi, Soppeenmäki (1000001991), kiinteä muinaisjäänös, 1. maailmansodan aikainen puolustusvarustus (taisteluhautaa), jonka läpi reitti kulkee olemassa olevaa polkua pitkin.

Vastaus: Museovirasto on inventoinut kohdetta koko 2000 luvun eri yhteyksissä. Museoviraston kuvauksessa lukee, että harjulle tasattu väylä katkaisee haudan. Tasattu väylä on Ylöjärven kaupungin ylläpitämä valaistu noin 6 metriä leveä kuntoreitti. Pirkan Taival kulkee pitkin kuntoreittiä, eikä reitin käytöllä ole vaikutusta muinaisjäänöksen säilymiseen. Mikäli Ylöjärven kaupunki muuttaa tai rakentaa kuntoreittiä, on asia käsiteltävä muutoksen tai rakentamisen yhteydessä.

- Ylöjärvi, Kurun (Niklasforsin) harkkohytty (1000015859), kiinteä muinaisjäänös, historiallisen rautaruukin jäännökset sijaitsevat reitin välittömässä läheisyydessä/alueella.

Vastaus: Karjulanjoen varrella kulkee olemassa oleva, vuosikymmeniä kohteella ollut Kuttuniskan retkeilyreitti joen molemmin puolin. Museoviraston rajaamalla alueella sijaitsee myös Ruukinkosken laavu, joka on rakennettu 2000 luvun alussa. Alueella kulkee olemassa oleva polku ja sijaitsee olemassa oleva laavu, liiteri ja kuivakäymälä. Museoviraston kohdekuvauksessa lukee, että tarkkaa sijaintitietoa ja alueen laajuutta ei ole tiedossa. Ruukkiin liittyviä rakenteita on todennäköisesti säilynyt laajalla alueella kosken varrella. Kuvauksen

mukaan museoviraston edellyttämä inventointi alueella ei ole mittakaavassa Pirkan Taival reittihankkeen kanssa. Pirkan Taival reitti on kohteella olemassa oleva luonnonpolku, jonka käyttö lisääntyessään ei tule vaikuttamaan muinaismuistoalueen säilymiseen. Mikäli reittilinjausta muutetaan tai liitännäisaluetta muutetaan, ollaan asiasta yhteydessä Pirkanmaan maakuntamuseoon ja todetaan inventoinnin kohde ja määrä. Mikäli maakuntamuseolla on tiedossa reitin alla tai välittömässä läheisyydessä olevat arkeologiset kohteet, voidaan kohteiden suojaaminen toteuttaa sillalla tai kaiteella. Mikäli kohteella on selkeästi erottuvaa, ruukkitoiminnasta kertovaa rakennetta, kohteelle olisi mahdollista toteuttaa opastaulu kertomaan ruukkialueen historiasta.

Inventoitavat mahdolliset muinaisjäännökset tai muut kulttuuriperintökohteet:

- Virrat, Petäjäjärvi (1000052946), mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta, sijaitsee noin 5 m päässä reitistä.

Vastaus: Reitti kulkee vakiintunutta metsäkoneuraa pitkin, eikä vaikuta muinaisjäännöksen säilymiseen. Mikäli kohteella tehdään maanmuokkaustöitä Pirkan Taival reitin vuoksi, toteutetaan kohteella inventointi. On huomautettava, että maakuntamuseo on luonut kohteen tämän lausuntopyynnön valmistelun yhteydessä 16.9.2024.

- Ylöjärvi/Hämeenkyrö, Litukka (1000053781), mahdollinen muinaisjäännös, kolmen historiallisen kylän välinen rajapiste, jonka kautta reitti kulkee.

Vastaus: Kohteella sijaitsee neljän tien risteys, joista yksi on nimetty Litukantieksi. Risteävä väyläosuus on Pirkan ura, eli Pirkan taival reitti, joka on ollut paikoillaan ainakin vuodesta 1955, jolloin Pirkan hiihto järjestettiin ensimmäisen kerran. Mikäli reitille toteutetaan muokkaustoimenpiteitä, kohde varmistetaan inventointia varten maakuntamuseon kanssa. On huomautettava, että maakuntamuseo on luonut kohteen tämän lausuntopyynnön valmistelun yhteydessä 19.11.2024.

- Hämeenkyrö, Pentinmaan alueella oleva kahden historiallisen kylän välinen rajapiste, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 1. oikealla).

Vastaus: Kartalla näkyvä reitti on talviaikainen Pirkan ura reitti. Kesäreitti kulkee etelämpänä ja lähellä Vaasantien reunaa. Kohteella talvireitti kulkee sähkölinjan alla avoimeksi hakatussa mastossa ja jatkuu suoraan pellon yli. Merkityllä pisteellä on pystyssä sähköpylväs. Mikäli reitille toteutetaan muokkaustoimenpiteitä, kohde varmistetaan inventointia varten maakuntamuseon kanssa. Kohdetta ei löydy museoviraston arkeologisista kohteista.

- Ikaalinen Vatulanharju (1000053812), mahdollinen tervahauta, jonka kautta reitti kulkee.

Vastaus: Reitti kulkee vakiintunutta reittiä, noin 7 metriä leveällä sähkölinja-aukolla. Kohde on paikannettu viereiseen metsään, ei reitin kohdalle. Mikäli reitille ollaan toteuttamassa

kunnostuksia kohteen alueella, ollaan tästä yhteydessä maakuntamuseoon ja toteutetaan inventointi tarvittaessa. On huomautettava, että maakuntamuseo on luonut kohteen 20.11.2024.

- Parkano, Korpikylän alueella oleva historiallisen kylän rajapiste, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 2 oikealla).

Vastaus: Reitti kulkee kohteella noin 10 metriä leveiden sähkölinjojen risteysalueella. Sähkölinjat pidetään auki kasvustosta ja ovat jatkuvan huollon piirissä. Pirkkan Taival reitti on kohteella, sähkölinjan aukkoa seuraileva, olemassa oleva metsäpolku. Mikäli kohteella havaitaan kiviröykkiö tai vastaava rajapiste, reitti muutetaan kiertämään kohteen ja asiasta ollaan yhteydessä reitin ylläpitäjän toimesta maakuntamuseoon. Kohdetta ei löydy museoviraston arkeologisista kohteista.

- Parkano, Aineskankaan ja Keidasnevan välissä, harjanteella on laserkeilauskuvissa erotettavissa kolmen kuoppamaisen ilmiön ryhmä, jonka kautta reitti kulkee (ks. liitekartta 3 oikealla). Kuopat saattavat liittyä vanhoihin elinkeinoin (esim. pyyntikuopat, terva tai hiilihaudat, kellarit, nauriskuopat), ja niitä voi koskea muinaismuistolain rauhoitus.

Vastaus: Kohteella kulkee vakiintunut polkupohja ja reitti kiertää esitetyt kohteet pohjoisen puolelta. Todellinen gps mitattu reitti kartalla sinisellä. Mikäli reittilinjausta muutetaan kohteella, tai reitillä havaitaan kuoppia tms. asiasta ollaan yhteydessä maakuntamuseoon, mahdollisen inventoinnin tarpeen tarkastamiseksi. Kohdetta ei löydy museoviraston arkeologisista kohteista.

Inventoitavat taukopaikat:

- Virrat, taukopaikka Kangasjärven etelärannalla, jossa sijaitsee muinaisjäännösrekisterissä muuna kohteen oleva, lisäselvitystä vaativa kohde Kangasjärvi 1 (1000008696).

Vastaus: Kohde ei sijaitse laavupaikan alueelle tarkoitettulla liitännäisalueella 1000 m². Kuvaus kohteesta kartalla kohdassa liitännäisalueet ja taukopaikat. Kohteella sijaitsee hyväkuntoinen laavu palveluineen, eikä kohteelle toteuteta uusia rakenteita. Pirkkan Taival reitti kulkee vakiintunutta uraa pitkin laavun ohi järven rantaan ja seurailee järven ranta. Mikäli kohteelle rakennetaan uutta tai toteutetaan reitin muutoksia tai merkittäviä rakenteita, ollaan yhteydessä maakuntamuseoon ja todetaan mahdollinen inventointitarve.

- Ylöjärvi, taukopaikka Karjulanjoen Ruukinkosken länsirannalla. Taukopaikka sijaitsee Kurun (Niklasforsin) harkkohytin (1000015859) kiinteän muinaisjäännöksen alueella.

Vastaus: Karjulanjoen varrella kulkee olemassa oleva, vuosikymmeniä kohteella ollut Kuttuniskan retkeilyreitti joen molemmiin puolin. Museoviraston rajaamalla alueella sijaitsee myös Ruukinkosken laavu. Alueella kulkee olemassa oleva polku ja sijaitsee olemassa oleva laavu, liiteri ja kuivakäymälä. Museoviraston kohdekuvauksessa lukee, että tarkkaa sijaintitietoa ja alueen laajuutta ei ole tiedossa. Ruukkiin liittyviä rakenteita on todennäköisesti säilynyt laajalla alueella kosken varrella. Kuvauksen mukaan museoviraston edellyttämä inventointi alueella ei ole mittakaavassa Pirkan Taival reittihankkeen kanssa. Pirkan Taival reitti on kohteella olemassa oleva luonnonpolku, jonka käyttö lisääntyessään ei tule vaikuttamaan muinaismuistoalueen säilymiseen. Alueelle ei ole suunnitteilla muutoksia. Mikäli reitti linjataan uudestaan tai laavupaikkaa muutetaan tai laavupaikalle rakennetaan uusia rakenteita, ollaan asiasta yhteydessä Pirkantaan maakuntamuseoon ja todetaan inventoinnin tarve ja kohteet.

- Parkano, Mikonniemen autiotupa Aurelän länsirannalla, Halmelan vierisellä uimarannalla.

Vastaus: Mikonniemessä Parkanon kaupungin omistama ja ylläpitämä yleinen alue ja luonnonranta yleiseen oleskeluun, uimiseen ja retkeilyyn. Mikonniemi sijaitsee Aurejärven rannalla. Alueella on pysäköintialue ylempänä rinteessä, mistä johtaa noin 300 metrin polku rannalle ja autiotuvan luo. Rannassa on kaikille avoin autiotupa, joka on entinen Impivaara-niminen metsäkämppä ja siirretty tälle paikalle noin 25 vuotta sitten Seitsemisen Pitkälästä. Autiotuvan pihassa on nuotiopaikka. Mikäli kohdetta kehitetään, purkamalla autiotupa tai muokkaamalla ranta-aluetta merkittävästi ollaan asiasta, ennen toimenpiteisiin ryhtymistä yhteydessä maakuntamuseoon, jolloin selvitetään alueen inventoinnin tarve ja peruste. Kohteelle ei tehdä muutoksia Pirkan Taival ulkoilureittisuunnitelman puitteissa ja kohteen käyttö jatkuu ennallaan.

- Hämeenkyrön lentokentän laavun viereinen muistomerkki, joka on merkitty maastokarttaan, on otettava huomioon suunnittelussa.

Vastaus: Hämeenkyrön lentokentän laavun viereinen muistomerkki sijaitsee reitin läheisyydessä ja on pystytetty Pirkan hiihdon kunniaksi 1983. Reitti sivuuttaa muistomerkin ja on osa reitin identiteettiä. Muistomerkkiä ei erikseen merkitä tai opasteta, vaan muistomerkki löytyy reitin varrelta, liitännäisalueen laavusta noin 140 metrin päässä.

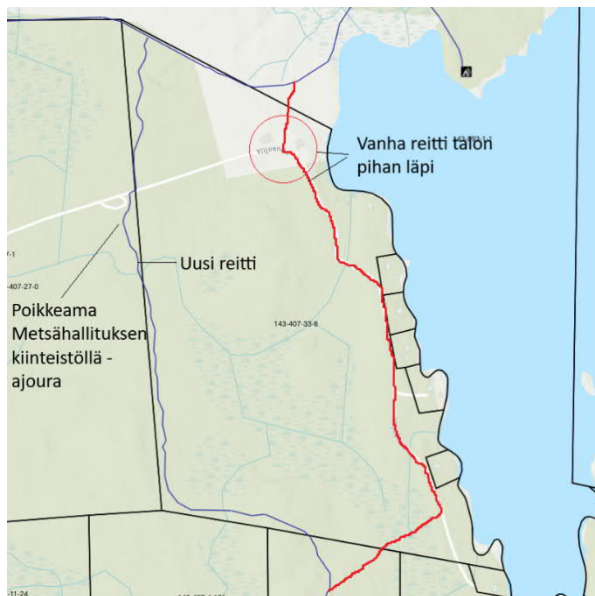
3.4. Reittimuutokset koko reitin alueella

Reittiviivan tarkentamisessa on ollut kantavana teemana se, että reitti noudattelisi alkuperäistä reittiä.

Kiinteistöjen omistajien vaatimia reitin muutoksia on tehty, mikäli reitti on kulkenut talon pihan läpi tai mikäli kiinteistön omistaja on halunnut reittimuutosta ja muutos on parempi aikaisempaan verrattuna ja muutos koskettaa vain kiinteistön aluetta eikä muuta olennaisesti reitin sujuvuutta.

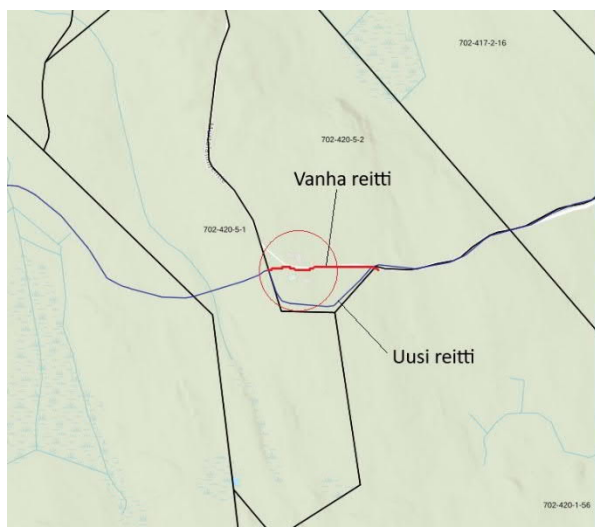
Myös reittisuunnittelijan toimesta on tehty reittimuutoksia. Muutokset koskettavat paikkoja, joissa reitin ympärivuotinen käyttö on vaikeutunut, joissa nykyinen reitti aiheuttaa turvallisuusriskin tai joissa vanha reittilinjaus tai vanha linjaus kulkee pihapiirien läpi.

Seuraavassa kappaleessa on nostettu esiin ulkoilureittisuunnitelman koko alueella esiin nousseita reitin muutospisteitä. Reittimuutokset esitetään koko Pirkan Taival reitistön alueella siksi, että ulkoilureittisuunnitelmasta saa käsityksen reittimuutosten kokonaismäärästä koko reitistön alueella. Tuulivoimapuistojen osalta reittimuutokset on käsitelty kohdassa 3.1. kaavatilanne alueella.

Latovesi, Ikaalinen

Vanha reitti kulki talon pihan läpi. Kiinteistön omistaja pyysi reitin siirtoa kokonaan pois omalta kiinteistöltä. Yleisen periaatteen mukaan reitti pyrittiin viemään pois pihapiiristä, mutta pidättäytymään mahdollisuuksien mukaan kiinteistön alueella siten, että siirrosta ei aiheudu haittaa muille kiinteistöille. Maastossa tehdyn uuden reittikartoituksen aikana selvisi, että kiinteistö rajautuu länsilaidaltaan peltoon ja valtaosaan ja reitti on vietävä noin 150 metrin matkalta Metsähallituksen kiinteistölle, olemassa olevalle ajouralle. Eteläpuoleisen kiinteistön osalta reittimuutos rasittaa kiinteistöä saman määrän kuin aiempikin reitti, joka jää pois käytöstä.

Törmän talo, Ruovesi

Alkuperäinen reitti kulki vähäisellä käytöllä olevan talorykelmän läpi keskeltä pihaa. Kiinteistön omistaja piti hyvänä, että reittiä siirretään, vaikka kiinteistön rakennuksilla ei juuri nyt ole käyttöä. Reittisiirto tehtiin maastokäynnillä kohteelle. Paras vaihtoehto reitin paikalle oli kiinteistön lounaisreuna, missä reitti häiritsee pihapiirin käyttöä vähiten. Reittisiirrossa pyrittiin siihen, että reittimuutos ei aiheuta muutoksia naapurikiinteistöille.

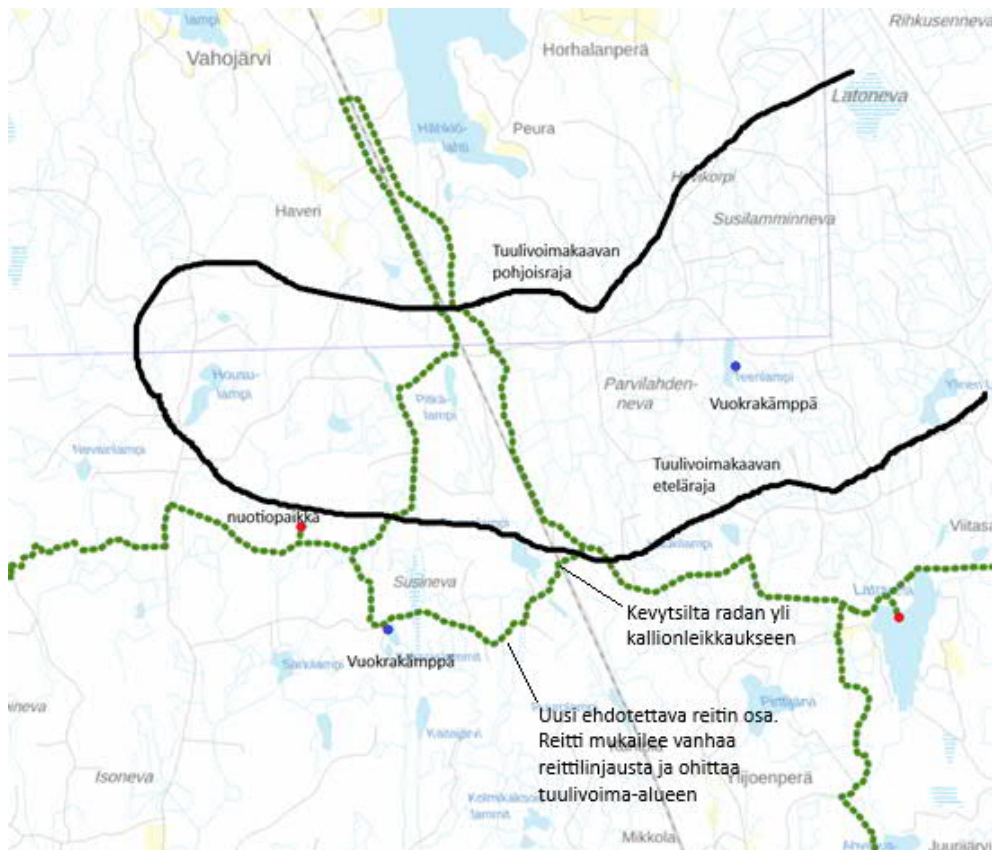
Yhteys Helvetinjärven kansallispuistoon, Ruovesi

Alkuperäinen reititys Ruoveden keskustasta länteen kulki kahta reittiä. Pohjoinen reitti liittyi Helvetinjärven kansallispuiston eteläkärkeen ja alempi, eteläinen reitti kulki kansallispuiston eteläpuolelta. Kaksi samansuuntaista reittiä. Pohjoisempi reitti kulkee usean pihapiirin ja pellon läpi, pääosin maanteitä pitkin. Tästä syystä päätettiin esittää pohjoisen reitin (n. 4 km) lopettamista kokonaan ja hakea reitille metsäinen yhteys kansallispuistoon kartassa osoitetulla ”uusi reittiosa” kohtaan. Uuden yhteyden pituus on noin 850 metriä ja se kulkee metsätalousmaalla pääosin ajouria pitkin.

Tampere – Parkano radan ylitys, Ikaalinen

Tampere-Parkano radan ylitykseen haettiin lupaa kahteen kohtaan siksi, että nykyinen reittilinjaus aiheuttaa käyttäjälle noin 5 kilometrin kierron radan molemmin puolin. Muutoksia haettiin olemassa olevan reitin kohtaan, missä reitti yhtyy junarataan ja josta vanha tiepohja kulkee vanhaan käytöstä poistettuun tasoristeykseen, sekä vanhalle reitin kohdalle, missä reitti kulki ennen ratanopeuden nostamista. Väylävirasto kielsi pohjoisemman tasoristeystyypin ratkaisun, mutta antoi luvan kevyenliikenteen sillan toteuttamiseen reitin alkuperäiseen kohtaan. Reitti on syytä pitää suunnitelmassa molempia kautta ja muuttaa reitti kulkemaan eteläistä reittiä sen jälkeen, kun siltahanke radan yli on toteutettu.

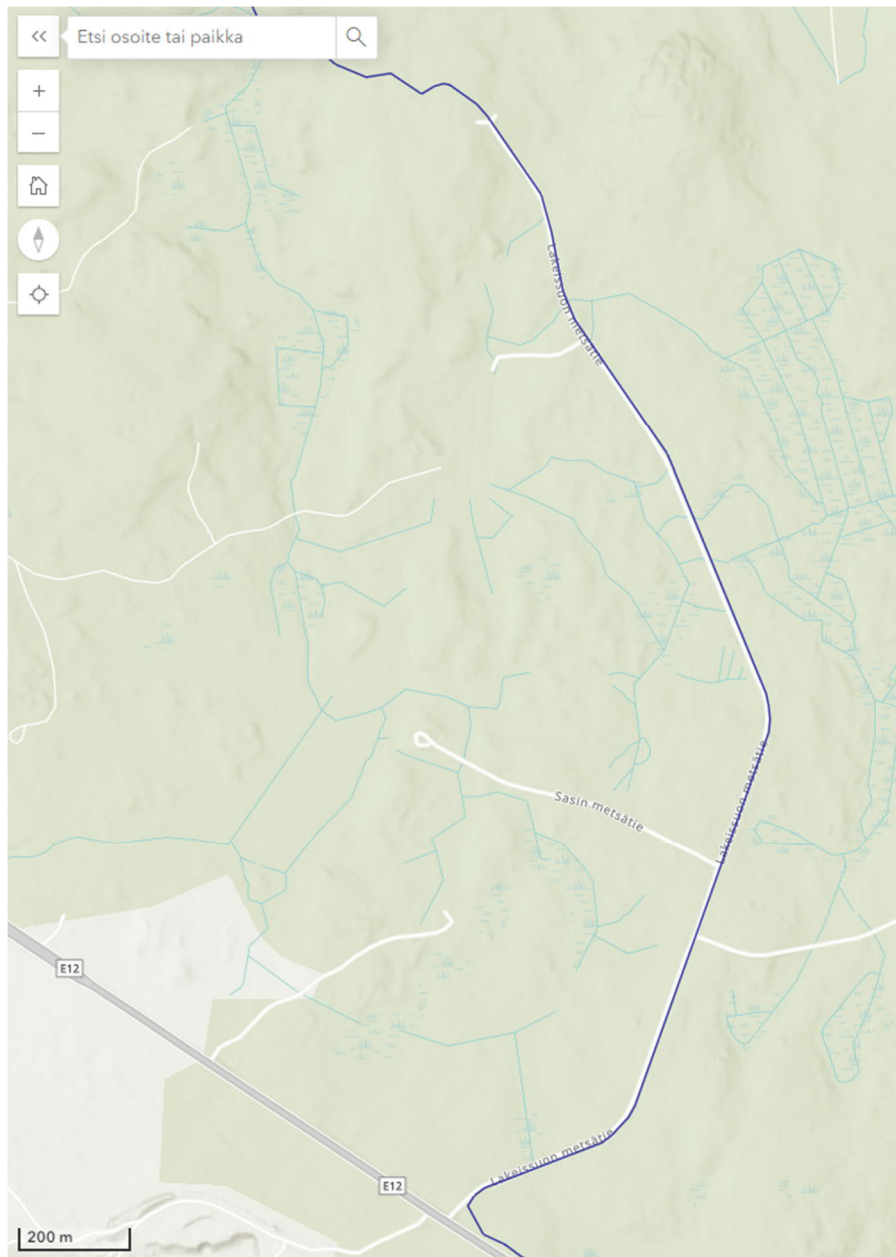
Pirkan Taival – Pirkan ura - Pirkan hiihto

Pirkan Taival reitin uraosuutta, jossa hiihdetään Pirkan hiihto, kutsutaan myös Pirkan uraksi. Pirkan hiihto on hiihdetty ensimmäisen kerran vuonna 1955. Pirkan ura jatkuu Ylöjärven, Hämeenkyrön ja Ikaalisten jälkeen Jämijärvelle ja Kankaanpäähän. Tässä suunnitelmassa Pirkan hiihdon väylää kutsutaan Pirkan uraksi, kun kirjoitetaan Pirkan hiihdon reitistä. Pirkan ura kuuluu Pirkan Taival ulkoilureitistöön ja on osaltaan ympärivuotinen reittikokonaisuus. Pirkan hiihdon ura kokonaisuutena pidetään yllä joidenkin viikkojen ajan etenkin vuosittaisen Pirkan hiihdon tapahtuman läheisyydessä, mutta reitti ja sen osat ovat merkittäviä liikkumisen väyliä myös muuna aikana.

Pirkan uran osalta muutoksia on useammassa kohdassa, ja ne perustuvat viimeaikaisiin Pirkan hiihdon talvireitteihin sekä talonkiertoihin. Pirkan uralla molemmat reitit jäävät käyttöön ja mikäli reitit kulkevat rinnakkain, toinen on kesäkäytössä ja toinen talvikäytössä. (Ylöjärvi, Hämeenkyrö, Ikaalinen) Seuraavilla kartoilla kaikki Pirkan hiihdon uran kesä/talvireittiosuudet. Rasiteveys Pirkan uran talvireitillä viisi (5) metriä ja kesäreitillä kaksi (2) metriä.

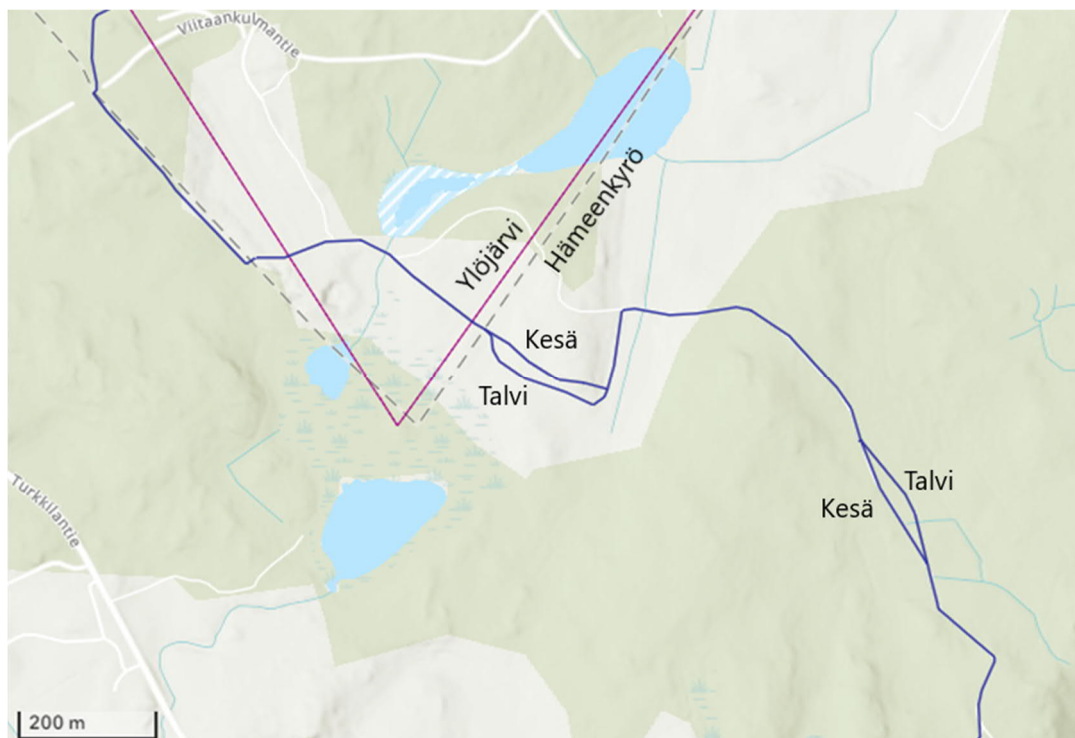
Pirkan ura 1. Hämeenkyrö, Pentinmaa-Pyhältö. Talvireitit ja kesäreitit.

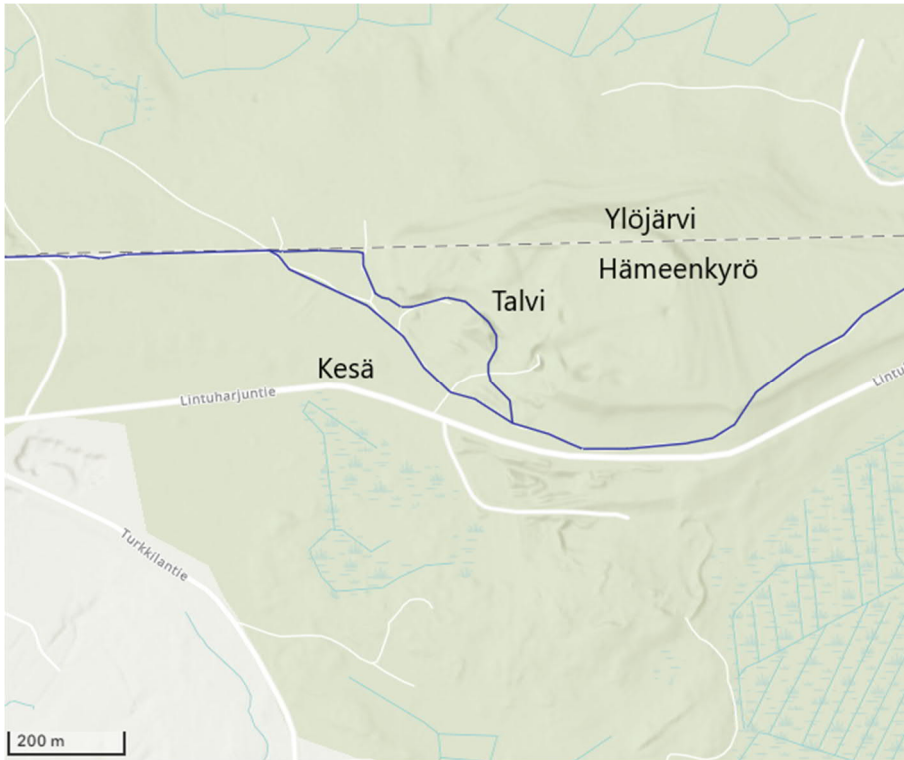
Pirkan ura 2. Hämeenkyrö – Lakeissuontie. Toteutetaan reitti Lakeissuontien laitaan oikealle puolelle. Reitinosaa on olennainen osa Pirkkanen hiihdon reittiä ja Lakeissuontien käyttö etenkin talvisin latupohjana ongelmallista, metsätalouden ja muun yksityistienkäytön vuoksi.

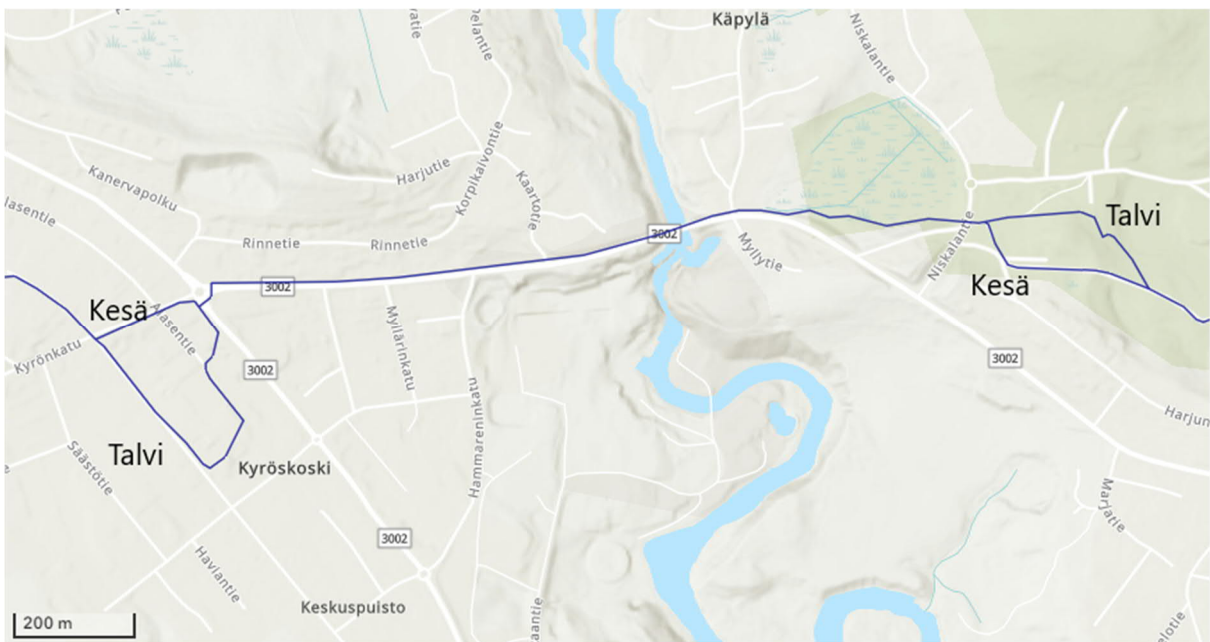
Pirkan ura 3. Hämeenkyrö, Rokkakoski. Reitti kulkee kuvan mukaisesti talvi ja kesäreittejä. Talviaikaiset reitit ovat pääosin pelloilla ja vakiintuneilla metsäreiteillä ja viety tarkoituksella pois tieltä.

Pirkan ura 4. Hämeenkyrö, Rokkakoski.

Pirkan ura 5.
Hämeenkyrö,
Lintuharju.

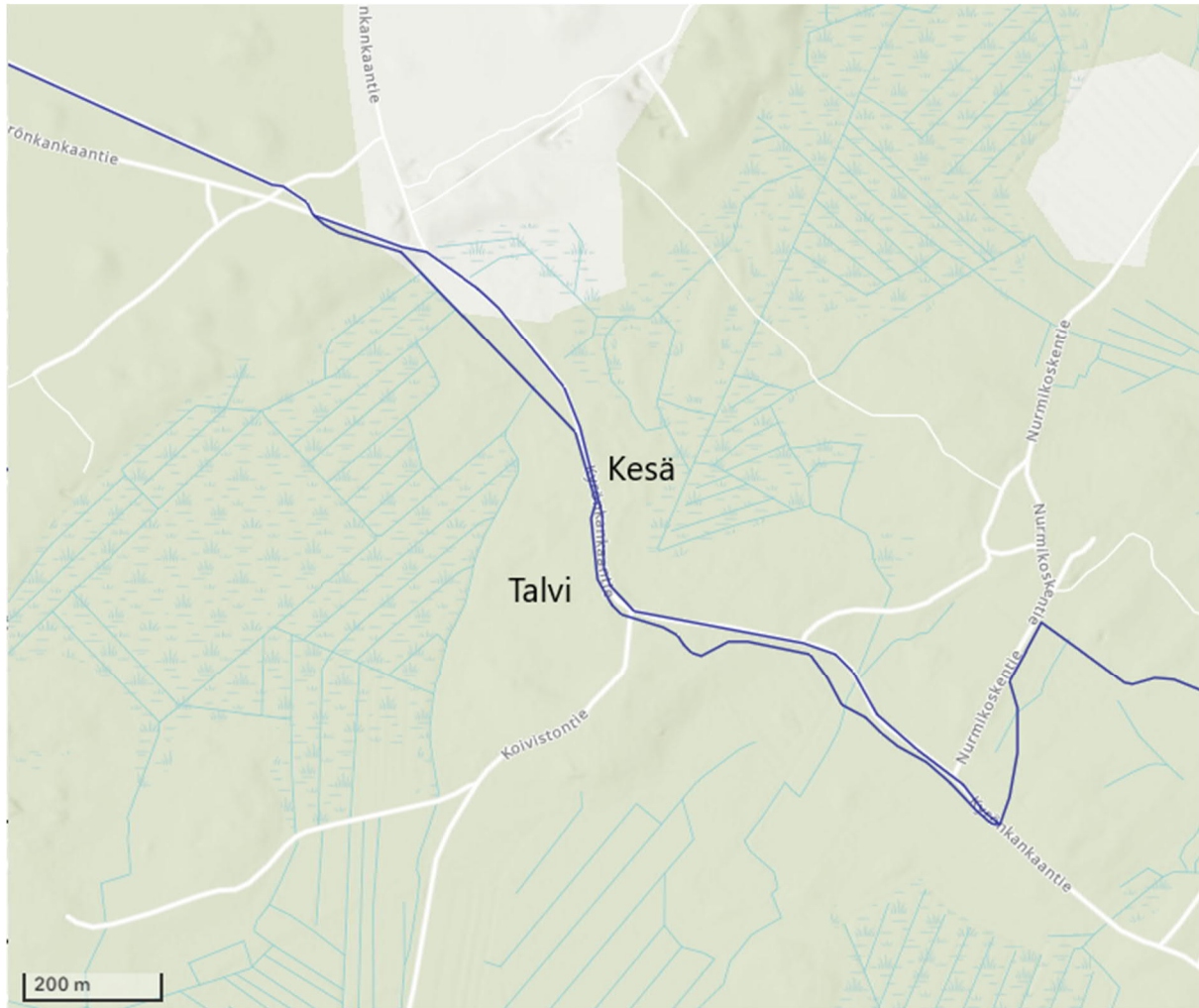
Pirkan ura 6. Hämeenkyrö, Kyröskoski

Pirkan ura 7. Hämeenkyrö, Vaiviantie

Pirkan ura 8. Hämeenkyrö, Lentokenttä

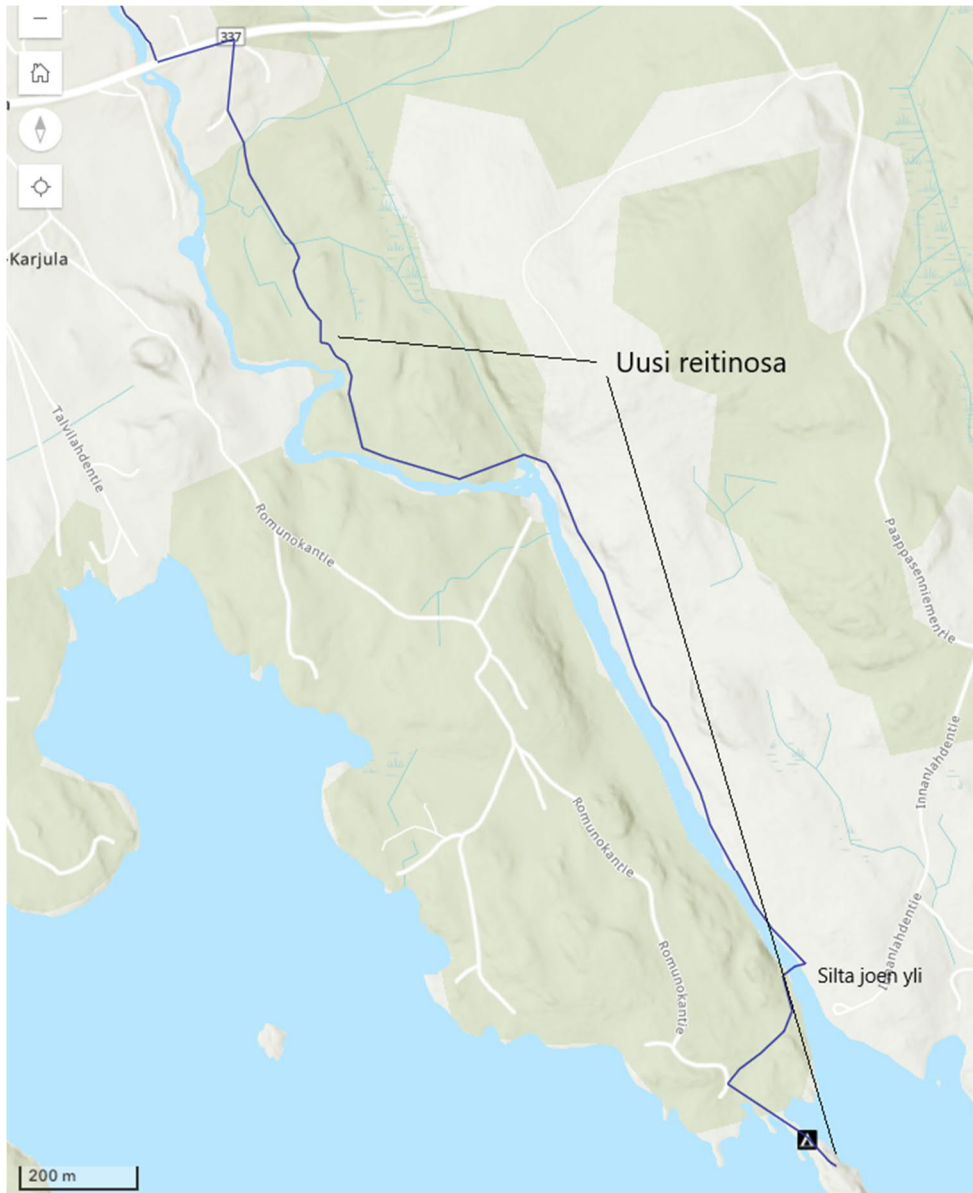
Pirkan ura 9. Ikaalinen, Koivisto, Koirikuononahde

Luoteentien (332) ja Kotamäentien risteys, Ylöjärvi

Luoteentie (332) ja Kotamäentien risteyskosen tuntumassa reittiä on siirretty Kotamäentien vierestä noin 10 metriä metsän puolelle. Latupohja on liian lähellä tietä, jota hoidetaan ympäri vuoden. Talviaikainen hoito (aurausvallit, linkoaminen, hiekoitus) aiheuttaa latupinnalle turvallisuusriskin. (Ylöjärvi)

Romunokan kodan reitti, Ylöjärvi

Karjulantie-Romunokan kota välinen reitti on alkuosiltaan Paappasenniemen vanhaa reittiä ja loppuosaltaan uutta reittiä. Entinen Paappasenniemen vievä reitti jätetään pois suunnitelmasta ja uusi reitti linjataan Romunokan kodalle. Romunokan kota on Pirkanmaan virkistysalueyhdistyksen omistuksessa ja Ylöjärven kaupungin hoidossa. Osa reitin maista on Ylöjärven kaupungin omistuksessa (Ylöjärvi) Haukkaojansuun sillan toteutussuunnitelma tehdään erillään tästä suunnitelmasta ja sen yhteydessä kohteen luontoarvot ja muut tarvittavat selvitykset toteutetaan omana työnään. Sillan vaihtoehtona on myös köysi tai vaijeri ohjattava ylityslautta tai ylitysvene.

Litukka – Haveri reitti, Ylöjärvi

Litukka-Haveri reitti on siirretty Ylöjärven kunnan pyynnöstä kokonaan Kyröskoskentielle.

Aiemmin reitti kulki Lintuharjun laavulta pohjoiseen, aina Viljakkalan keskusta asti. reitin varrella on useita pihan läpi kulkevia reittejä ja Ylöjärven kaupunki on ilmoittanut luopuvansa reitinosasta. Reittiyhteys on korvattu kokonaisuudessaan Kyröskoskentien kautta. (Ylöjärvi)

Ylöjärvi, Saarijärvi

Luoteentien ja Seitsemisen kansallispuiston välinen ura. Ura rakennettu hiihtoväyläksi 2000 luvun alussa. Talvisin käytössä ollut hiihtoura kulkee suon läpi. Suo on talvisin märkä ja vaikeuttanut reitin tekemistä. Suolle liittymä on myös jyrkkä ja aiheuttaa tarpeetonta kulumista suolla. Luonnonmukainen suo alue säästyy kulumiselta. Siirretään reitti kuivemmalle pohjalle kesäreitin päälle. Reitin muokkaus vaatii kaivinkonetyötä ja reitin varrelta on kaadettava noin 10 puuta. Ojien kohdalle toteutetaan silta tai ojarumpu. Kaivinkone voidaan ajaa kohteelle olemassa olevaa uraa pitkin. Rasiteveys 4 m.

Parkano, Käkäläntie

Parkano, Käkäläntie
Reitti kulkee Käkäläntien yli lounaan suunnasta, ylittää Käkäläntien ja siirtyy lyhyen siirtymän jälkeen kiinteistölle 581-421-8-164, joka on pyytänyt reitin siirtoa omalla kiinteistöllään. Kiinteistöllä kulkee vanhan reitin kohdalla polku. Reitin siirto edellyttää uuden reitin toteuttamista uuteen kohtaan. Reittilinjaus on kuljettu kiinteistön omistajan kanssa läpi.

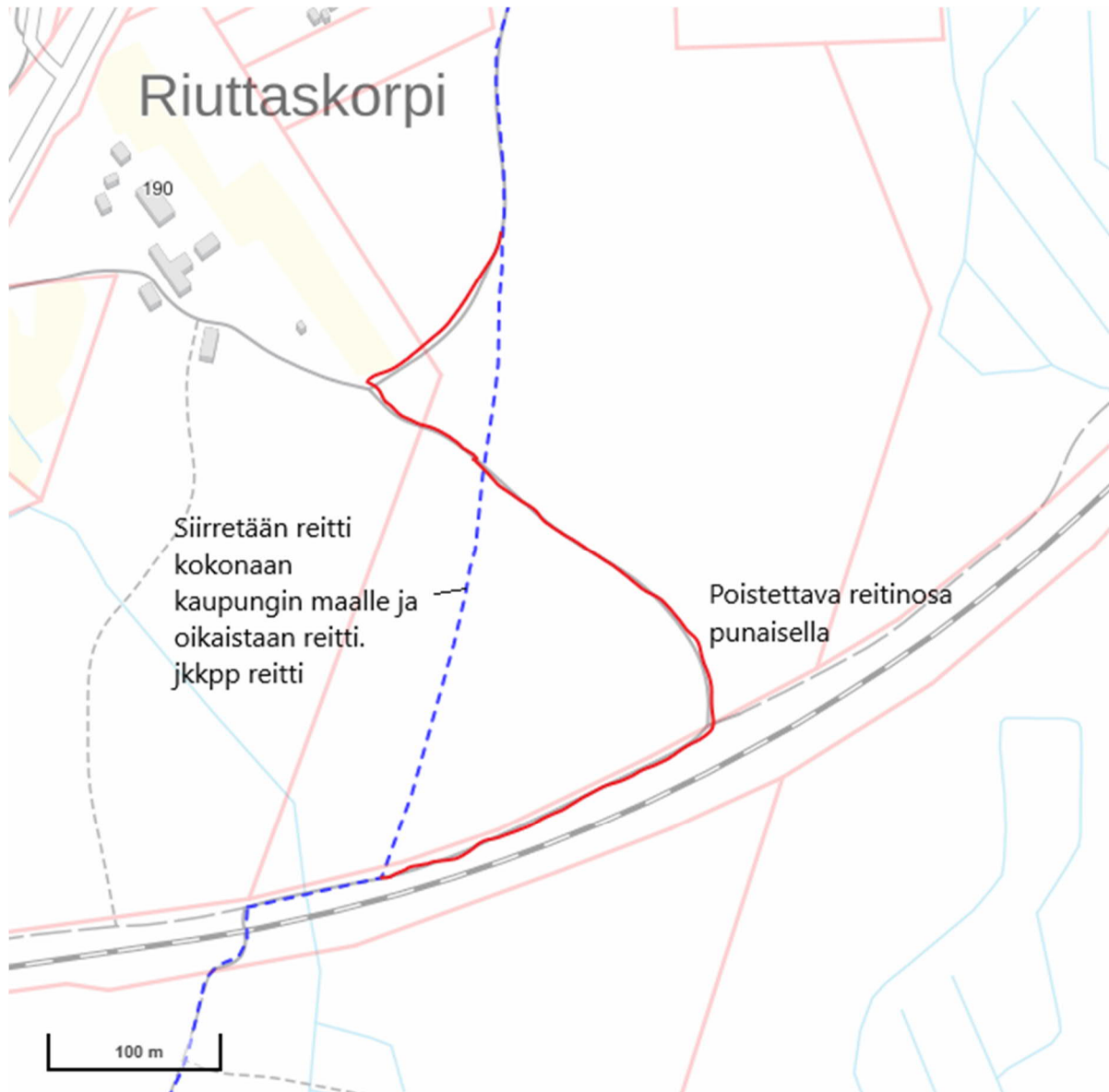
Parkano, Luomankulma

Parkano, Luomankulma
Pirkan Taival reitin Parkanon alueella oleva osa tunnetaan kunnassa paremmin Paroonin taival nimisenä. Tässä suunnitelmassa reitinosaa kutsutaan Pirkan Taival nimellä.

Parkanon kaupungilla on jkkpp hanke välille keskusta-rautatieasema. Reitin muutoskohdassa kyseisellä välillä kaupunki katsoo, että polkureittisuuden rakentaminen jkkpp käyttöön olisi turhan raskas toimenpide suopohjaiselle kostealle polkureitille. Polkureitti säilyy retkeilykäytössä ja arksampi jalankulku ja pyöräily keskusta - rautatieasema ohjataan Teeriluomantien kautta ja edelleen kohden rautatieasemaa.

Parkano, Riuttaskorpi

Parkano, Riuttaskorpi

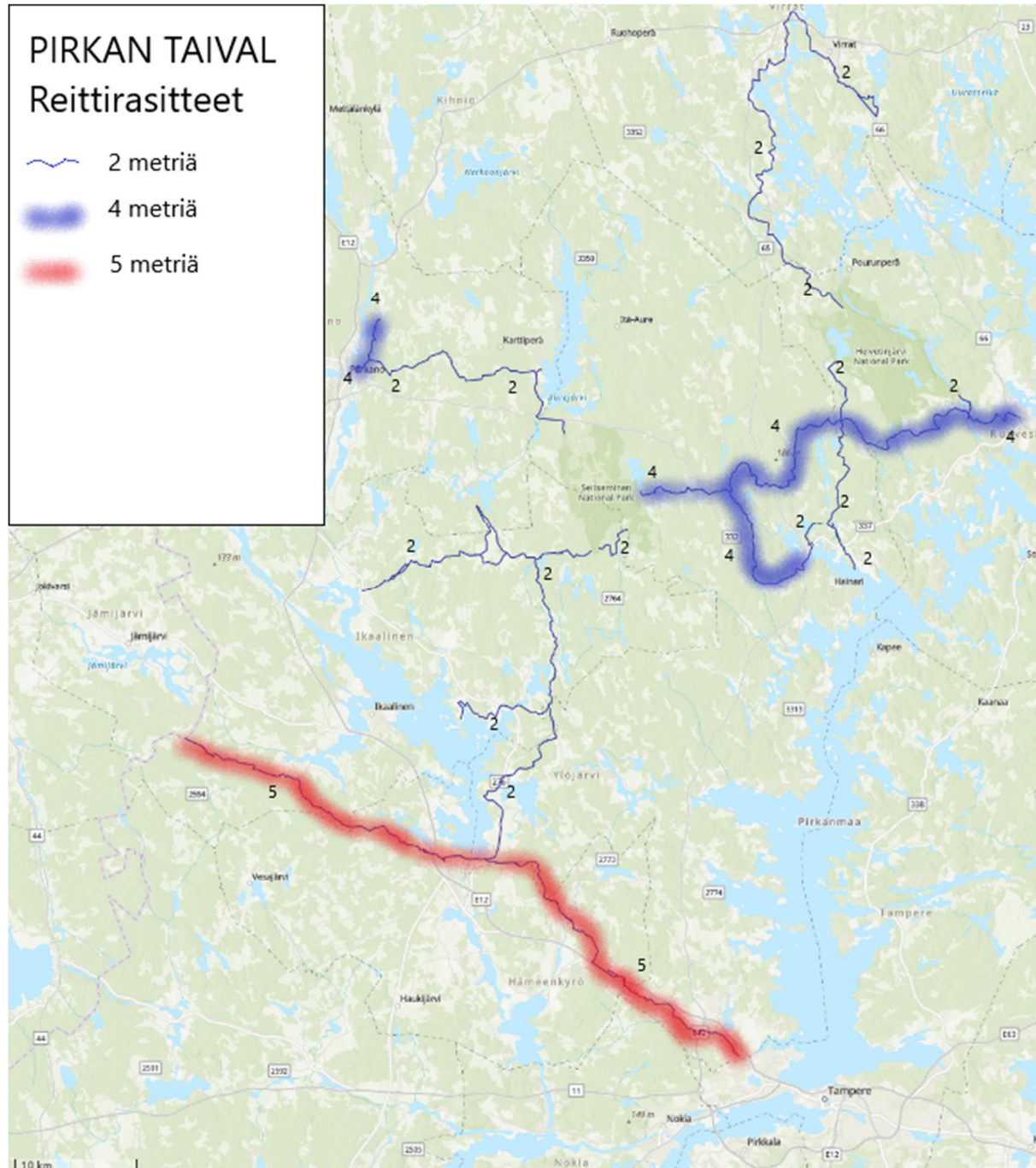
Kaupungin tavoitteena toteuttaa jalankulun ja polkupyöräilyn väylä välille keskusta – rautatieasema. Suunnitelma on edennyt ja kaupunki pyytää reitinoikaisua reitille. Reitinoikaisu siirtää reitin kokonaan kaupungin omistamalle maalle ja pois naapurikiinteistöltä. Reitien rasiteveys on 4 m.

3.5. Pirkan Taival reittirasitteet

Pirkan Taival reitillä on kolme erilaista reittirasitelevyettä.

- 2 metriä metsäpoluille ja kesäreiteille
- 4 metriä reiteille, joissa on olemassa oleva hiihtoura tai painetta kevyenliikenteen olosuhteiden parantamiseen
- 5 metriä Pirkan uran reitille.

Rasitelevyedet on kuvattu kartalla.

Kuva 11. Pirkan taival rasitelevyedet reitillä

Pirkan Taival reitin 5 metrin rasitelevyys kohdistuu Pirkan uran, eli Pirkan hiihdon vakiintuneelle uralle, sekä sen kesäaikaisiin reittiväyliin, mikäli reitille tältä osin muodostuu rasite.

Pirkan Taival reitin 4 metrin rasitelevyys kohdistuu Ruovesi – Seitsemisen kansallispuisto ja Kurun urheilutalo ja Ruovesi – Seitsemisen kansallispuisto reitin väleille.

Pirkan Taival reitin 4 metrin rasitelevyys kohdistuu Parkanon keskustaajama – Parkanon rautatieasema. Pirkan Taival reitin 2 metrin rasitelevyys kohdistuu kaikille muille reitinosille.

3.6. Pirkan Taival reitin tarkoitus, tarve ja käyttäjämäärät

Pirkan taival -ulkoilureittisuunnitelmalla edistetään maakuntakaavan tavoitteen mukaisesti seudullisen virkistysverkoston toimivuutta, taajama-alueiden ja niiden viheralueiden kytkeytyvyyttä seudulliseen virkistysalueverkostoon sekä virkistys-, retkeily- ja luontomatkailutoimintojen kehittymistä. Suunnitelmalla edistetään myös Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen välisen vyöhykkeen ulkoilureittejä, mikä on viranomais ehdotusvaiheeseen edenneen elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhyke -kaavamerkinnän tavoitteen mukaista. Pirkan taival -ulkoilureittisuunnitelmaa ja siitä seuraavaa pysyvää reittiä voidaan pitää merkittävänä maakunnan virkistys-, retkeily- ja matkailutoimintojen kehittämisen kannalta. Pirkan taival on maakunnan tunnetuimpia ja laaja-alaisimpia retkeilyreitistöjä. Pirkan Taival reitti on tarkoitettu kävelyyn, hiihtoon ja pyöräilyyn.

Retkeily ja luontoliikkuminen on lisääntynyt viimeisten 20 vuoden aikana merkittävästi. Käyttäjien profiili on myös muuttunut enemmän lähiretkeilypainotteiseksi. Pirkan Taival retkeilyreitti palvelee etenkin perinteisempiä, pidempien matkojen retkeilijöitä ja toisaalta mahdollistaa paikallisten asukkaiden lyhyet luontoretket aina kotiovilta alkaen.

Pirkan Taival reitti kulkee kahden Pirkanmaan merkittävimmän kansallispuiston kautta, Seitsemisen kansallispuiston sekä Helvetinjärven kansallispuiston kautta. Reitin varrella on myös kaikkien hankkeeseen osallistuvien kuntien keskusta-alueet, matkaketjupisteet, sekä yhteydet ulos reittialueelta. Seitsemisen kansallispuistossa käy noin 44 000 kävijää vuodessa ja Helvetinjärven kansallispuistossa noin 45 000 kävijää vuodessa.

Kansallispuiston välissä olevan Riuttaskorven virkistysmetsän kävijämääriä ei ole mitattu, mutta alue on selkeästi esillä eri foorumeissa ja keskustelupalstoilla, keskusteltaessa Pirkanmaan retkeilyalueista.

Ekokumppanit Oy / retkeilypalvelut järjestävät Tampereen retkeilypalveluita sekä edesauttaa Tampereen kaupunkiseudun retkeilyn edistämistä yli kuntarajojen. Ekokumppanit Oy tekee kohteilla kävijämittauksia ja tekee tilastoja Tampereen, Tampereen kaupunkiseudun sekä Pirkanmaan retkeily- ja luontopalveluiden käyttäjämääristä. Tampereen retkeilypalvelut keräävät vuosittain noin 220 000 kävijää. Kaupunkiseudun kahdeksan kunnan alueella retkeilypalveluita käyttää noin 700 000 käyttäjää vuodessa. Pirkanmaan kaikkien kuntien retkeilypalveluita käyttää arviolta yli miljoona käyttäjää vuosittain. Kaikkien Pirkanmaan kansallispuistojen vuosittainen kävijämäärä on noin 150 000 henkeä, joten kuntasektorin tarjoama retkeilyn ja luontoliikkumisen, sekä matkailun palvelut ovat erityisen tärkeässä asemassa koko maakunnassa. Retkeilyn ja matkailun palveluiden kehittäminen, sekä kohteista ja reiteistä tapahtuva viestintä toteuttaa useimpien tahojen, kuntien, valtion yms. strategioita ja tuottaa toteutuessaan lisää hyvinvointia ja taloudellista hyötyä alueelle.

Pirkan Taival reitin vuosittaiseksi käyttäjämääräksi on arvioitu 180 000 henkeä. Arvio perustuu arvioon koko reitistön eri alueilla tapahtuvaan ympärivuotiseen liikkumiseen, kansallispuistojen kävijämääriin, Tampereen kaupungin ja kaupunkiseudun luontopalveluiden käyttäjämääriin sekä kuntien polttopuukulutukseen. Pirkanmaan suosituimmilla retkeilykohteilla käyttäjiä on noin 2300 henkeä / reittikilometri vuodessa. Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoissa on noin 700 henkeä / reittikilometri vuodessa. Pirkan Taival reitille arvioidaan noin 500 henkeä / reittikilometri vuodessa. Koko reitin absoluuttista käyttäjämäärää on mahdotonta laskea, mutta jatkossa reitistön kävijämäärälaskenta, erilaisten laskentapisteiden avulla olisi hyvä toteuttaa.

Pääosa Pirkan Taival reitin käyttäjistä on päiväretkeilijöitä, hiihtäjiä ja luonnossa pistäytyjiä ja reitistön laavuilla, majoituspisteillä ja vuokratuvilla arvioidaan yöpyvän noin 10–20 % käyttäjistä, eli noin 18–36 000 yöpymistä.

Pirkan Taival reitistö sijoittuu erilaisten matkaketjujen solmupisteisiin kuntien keskusta alueilla. Reitin varrelle on mahdollista saapua julkisten bussi- ja junalinjojen avulla. Koko Pirkan Taival matkaketjujen mahdollisuudet ovat erinomaiset ja tuovat toteutuessaan lukuisia eri pituisia ja laatuksia mahdollisuuksia erilaisten retkireittien käyttöön ympäri vuoden.

Reitin käyttö painottuu kuivan kesäaikaan toukokuusta lokakuun loppuun ja keskittyen viikkotasolla viikonloppuihin. Vilkkaimmat kuukaudet ovat toukokuu ja syyskuu. Talviaikaan reitin latuosojuksilla, Pirkan uralla (Ylöjärvi, Hämeenkyrö, Ikaalinen) ja Ruovesi – Seitsemisen – Kuru reiteillä hiihtää talvikaudella kymmeniä tuhansia hiihtäjiä. Ympärivuotinen maastopyöräilijöiden lisääntyvä määrä lisää käyttöä myös talviaikaan. Reitillä on runsaasti taukopaikkoja, joissa käyttäjämäärät kasvavat jatkossa saavutettavuuden ja viestinnän parantumisen ja yleisen retkeilyinfran parantumisen ja lisääntymisen vuoksi. Etenkin liikkuminen kansallispuistojen ulkopuolella voidaan arvioida kasvavan ja tämä on myös metsähallituksen tavoite, kansallispuistojen käyttäjäpaineen vähentämiseksi.

4. Pirkan Taival reitti, Parkano

Tässä kappaleessa käsitellään Pirkan Taival ulkoilureittisuunnitelmaa, joka sijoittuu Parkanon alueelle. Pirkan Taival reittiä pidetään yhtenä reittikokonaisuutena, mutta käytännön syistä koko reitin ulkoilureittisuunnitelma on jaettu kolmeen osaan seuraavalla tavalla:

1. Ylöjärvi – Hämeenkyrö – Ikaalinen (Pirkan ura ja yhteys Kurun suuntaan)
2. Ruovesi – Virrat (yhtenäinen reitistö Helvetinjärven kautta)
3. **Parkano (Paroonin taival reitti keskustasta Seitsemisiin, loppuosa Ylöjärvi)**

4.1. Ulkoilureittisuunnitelman reitti ja reitin pitäjä

Tässä ulkoilureittisuunnitelmassa käsitellään yhden kunnan osuutta Pirkan Taival reitistä. Pirkan Taival reitin yhteispituus on noin 349 kilometriä ja tästä Parkanon alueella on noin 34 kilometriä. Reitien matka on eritelty tämän ulkoilureittisuunnitelman lopussa olevan kiinteistökohtaisen matkamittauksen yhteydessä. Ikaalisissa oleva reitinsosa Tampere-Parkano junaradan molemmin puolin kulkee Ikaalisten rajan yli Parkanon puolelle ja palaa takaisin Ikaalisiin. Reitinsosalle haetaan muutosta siten, että reitti pysyy kohteella kokonaan Ikaalisten puolella. Tämän vuoksi Ikaalisten kaupunki vastaa tästä reitinsosasta myös Parkanon puolella niin pitkään, kuin reittimuutos on toteutettu. Reitti kulkee kohteella autotietä pitkin.

Reitti kulkee Parkanon taajamasta Parkanon rautatieasemalle. Tälle reitin osalle pyritään toteuttamaan ympärivuotinen jalankulun ja pyöräilyn reitti. Reitti kulkee Luomankulman osalta kahta eri reittiä, joista toinen lännenpuoleinen osa on varattu metsäisempään retkeilylliseen käyttöön ja idänpuoleinen ympärivuotisen jalankulun ja pyöräilyn reitiksi keskustasta rautatieasemalle. Reitti erkanelee tältä reitinsosalta Käkälän jälkeen kohden Aurejärveä ja Seitsemisen kansallispuistoa. Loppuosa reitistä kulkee Ylöjärven kaupungin alueella.

Liitännäisalueita, eli taukopaikkoja Parkanon alueella Pirkan Taival reitistä on seuraavasti:

- Parkano, 3 liitännäisaluetta

Parkanon reitin pitäjäksi tarkoitettuna kuntana toimii Parkanon kaupunki. Reitin pitäjän vahvistaa Pirkanmaan ELY-keskus ulkoilureittisuunnitelman vahvistamisen yhteydessä. Ulkoilureitin pitäminen, johon kuuluu reitin tekeminen ja kunnossapito, on kunnan asiana. Kunta voi uskoa tehtävän sopivaksi katsotulle yhteisölle.

Valtion maalle, jolla ulkoilun kannalta on yleinen merkitys, voidaan perustaa ulkoilureitti. Tällaisen ulkoilureitin pitäminen on valtion asiana, jollei valtion suostumuksella ole ulkoilureittitoimituksessa toisin määrätty. Valtion alueella Pirkan Taival reitin pitäjäksi on sovittu sama reitin pitäjä, joka hoitaa reitin muitakin osuuksia.

Reitin rakentamisen kustannukset koostuvat reitin opastuksen uusimisesta, reittipohjien kunnostuksesta (pitkospuut, ja kevytsillat) sekä viestinnästä. Pirkan Taival reitin osalta kuntien välinen kustannusjako määräytyy kaikkien reitin kuntien välisessä sopimuksessa, missä määritellään reitin rakentamisen ja ylläpidon rahoitus, laatu ja määrä, sekä ylläpidon tapa koko reitin osalta. Reitille suositellaan yhteishankintoja ja malleja opasteiden ja esimerkiksi viestinnän suhteen.

Kustannusten jaon perusteissa otetaan huomioon kuntien osuudet reiteistä, taukopaikkojen määrä, kuntien asukasluvu.

Koko Pirkan Taival reitin kunnostuksen kustannukset ovat noin 850 000 euroa ja ylläpito noin 140 000 euroa / vuosi. Kunnostuskustannukset jakautuvat usealle vuodelle, etenkin maastotöiden osalta. Kunnostuskustannusarvio sisältää:

Ulkoilureittisuunnitelma	50 000 €
Maanmittaustoimitus	50 000 €
Maapohjakorvaukset	200 000 €
Kunnostuksen rakentamiskustannukset	550 000 €
Yhteensä	850 000 €

Taulukko 1. Arvio kustannuksista koko Pirkan Taival reitistölle. Kustannukset jakautuvat kuuden kunnan kesken, suhteessa rakenteeseen ja asukasluvuun.

4.2. Reitin kunnostus, rakentaminen ja ylläpito

Ulkoilureittitoimituksen, siinä määriteltyjen ja maksettujen maapohjakorvausten jälkeen reitti siirtyy reitin pitäjän hallintaan. Reitin rakentaminen voidaan aloittaa kuntien yhteisen sopimuksenmukaisen kustannusjaon ja tarkennetun kunnostussuunnitelman mukaisesti.

Reitin kunnostustyöt reitillä tapahtuu pääosin kävellen reittiä pitkin. Hiihtourien osalta reittikunnostusta voidaan tehdä kesäaikaan myös mönkijän ja muiden reitin kunnossapidon kannalta tärkeiden koneiden avulla. Eri kohteita lähestyttäessä käytetään apuna metsätieverkostoa. Pitkospuu- ja siltarakenteita voidaan viedä kohteille talviaikaan moottorikelkan avulla, käyttäen apuna metsätieverkostoa sekä vesistöjä.

Reitin ylläpidosta sovitaan kuntien välisellä sopimuksella. Käytännössä ylläpitokustannukset jakautuvat saman jakoperusteen mukaan kuin rakennuskustannuksista tehdyssä kuntien välisessä

sopimuksessa. Ylläpidon laatu ja määrä sovitaan sopimuksessa. Kunnat määrittelevät yhdessä ylläpitäjän tai ylläpitäjät kohteille. Ylläpito voi tapahtua kuntien omana työnä tai ulkoisen palveluntarjoajan toimesta.

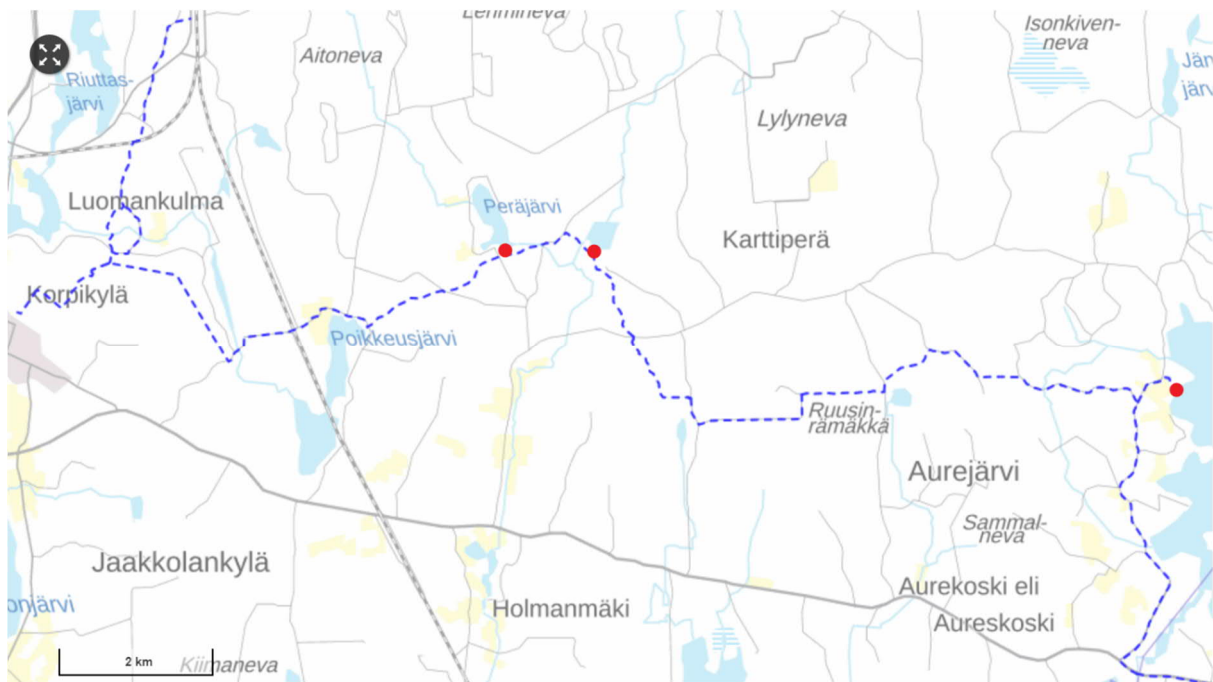
Reitin ylläpito tapahtuu pääosin kävellen, opasteita tarkastaen ja kulkuesteitä raivaten. Mikäli maanomistaja toteuttaa reitin varrelle metsänhoidollisia toimenpiteitä, pyritään reitti raivaamaan auki mahdollisimman pian toimenpiteiden jälkeen.

Reitin varrella olevien liitännäisalueiden, eli taukopaikkojen puu- ja käymälähuolto tapahtuvat pääasiassa talviaikaan lumen päältä. Tarvittaessa kesäaikaista huoltoa voidaan tehdä lähimpien metsätieverkostojen kautta vakiintuneita reittejä pitkin.

Metsä- ja mökkitieverkoston merkittävästä käytöstä rakennus- ja huoltotoimenpiteisiin sovitaan yksityisteiden omistajien kanssa, esimerkiksi mikäli liitännäisalueella tai reitillä on pitkäaikaista tien käyttöä.

Parkanon liitännäisalueet sijaitsevat hyvien yhteyksien 0–300 metrin päässä lähimmästä tiestä.

Reitin pitäjä voi sopia reittien ylläpidosta paikallisten yhdistysten tai yritysten kesken.

Kuva 12. Parkanon alueelle sijoittuvat liitännäisalueet merkittynä punaisilla. 3 kpl.

5. Reitin kulku

Pirkan Taival reittiä retkeilyreitti kulkee pääsääntöisesti vanhalla urallaan. Parkanossa reitti tunnetaan myös nimellä Paroonin taival. Reitti kulkee maastossa olemassa olevia uria ja polkuja pitkin. Eri kuntien alueilla reittiä on pääsääntöisesti pidetty yllä tähän päivään asti. Joiltain osin reitti on pusikoitunut, reitillä on ollut maanmuokkausta, metsätöitä, reitti on ollut vähällä käytöllä ja reittiä on vaikea erottaa maastossa. Parkanon taajaman ja rautatieaseman välinen osuus on pääosin valmiiksi

leveä reitin osa, valmiilla pohjilla. Seitsemiseen suuntautuva osa on polkureitti metsässä ja tukeutuu isolta osin myös metsäautotieverkostoon.

5.1. Maanomistus

Reitillä on paljon yksityistä maanomistusta, minkä vuoksi Pirkan Taival reitin paras toteutusvaihtoehto on ulkoilureittisuunnitelma. Koko Pirkan Taival reitti kulkee noin kiinteistön kautta ja monella kiinteistöllä on enemmän kuin yksi omistaja. Parkanon alueella reitti kulkee 62 kiinteistön kautta. Ulkoilureittisuunnitelmassa määritellään reitin kulku maastossa noin 2–4 metriä leveänä varauksena ja reitin varrella olevat liitännäisalueet (taukopaikat, tulipaikat) neliömetreinä. Kun kokonaisuus on valmis, reitti merkitään maanomistajien kiinteistörekistereihin rasitteena ja reitin vaatimasta maapohjasta maksetaan kertakorvaus maanomistajille. Reitin rakentaminen voi alkaa reitin pitäjän, eli kunnan toimesta, kun ulkoilureittitoimituksessa määritellyt maapohjakorvaukset on suoritettu. Reitin pitäjä vastaa myös reitin huollosta ja hoidosta.

5.2. Vesialueiden omistus

Parkanon alueella reitti kulkee vesistöjen yli, mutta kaikkialla valmiita siltarakenteita myöden.

5.3. Reittiselostus

Parkanon alueella Pirkan Taival reitti koostuu useista erillisistä, luontevista etapeista, jotka alkavat ja päättyvät rautatieasemalta, parkki- tai taukopaikoilta ja muodostavat näin mahdollisuuksia valita reitistä päiväretkiosuuksia tai useamman päivän yhtenäisen ja yhdensuuntaisen vaelluksen. Käytännössä reittiä voi kulkea aloittaen Parkanon keskustasta, rautatieasemalta tai Mikonniemen uimarannan parkkipaikalta. Seitsemisen kansallispuisto on eräs luontevimmista retken aloitus- tai päätepisteistä. Seitsemisestä reitit jatkuvat eri suuntiin Ikaalisiin, Ylöjärvelle ja Hämeenkyröön sekä Ruoveden ja Virtain suuntaan.

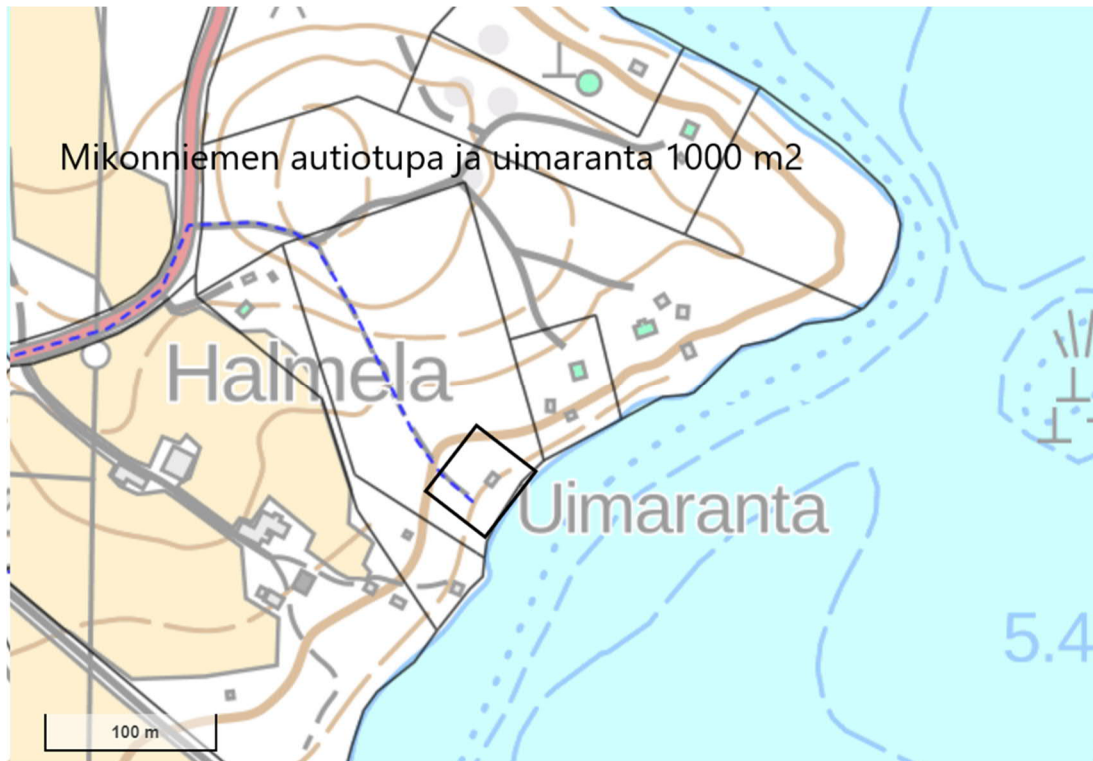
5.4. Liitännäisalueet, parkkialueet ja tarvittavat rakennelmat

Liitännäisalueella tarkoitetaan retkeilyn palvelualueita maastossa, missä sijaitsee yleensä tulipaikka, liiteri ja kuivakäymälä ja usein myös laavu kulkijoiden levähtämistä varten. Pirkan Taival reitillä Parkanon alueella liitännäisalueita on yhteensä 3 kappaletta. Karttakuviin merkitty alue ei ole mittakaavassa. Laavut, käymälät ja liiterit liittyvät liitännäisalueisiin varattuihin pinta-aloihin kohteittain.

Parkanon alueella liitännäisalueita on 3 kappaletta.

- Jääränperän laavu laavu 1000 m²
- Saaresjärven kota 1000 m²
- Mikonniemen autiotupa ja uimaranta 1000 m²

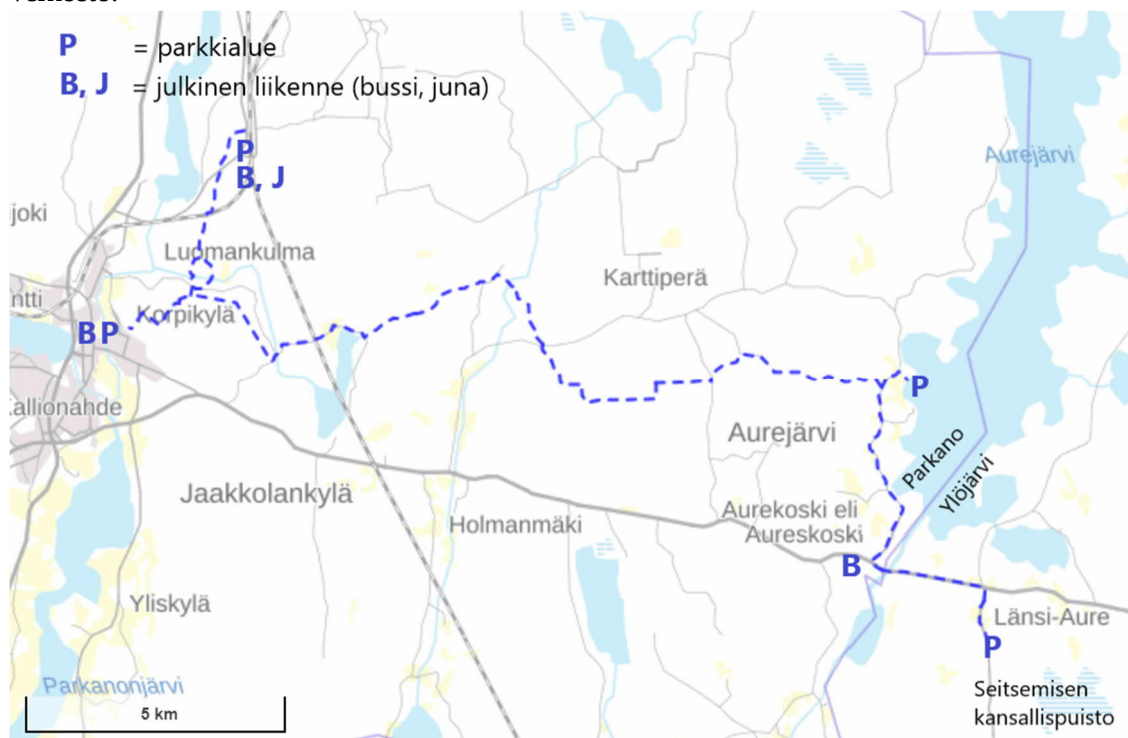

Parkkialueet

Pirkan Taival reitti tukeutuu olemassa oleviin parkkialueisiin ja julkisen liikenteen mahdollisuuksiin reitin varrella.

Ulkoilureittisuunnitelman alueella on runsaasti julkista pysäköintiä tilaa sekä kattava julkisen liikenteen verkosto.

Kuva 14. Parkanon pääparkkipaikat tai alueet, rautatieasema ja bussipysäkit kartalla.

5.5. Reitin esteettömyys

Ulkoilureittisuunnitelman mukaisella Pirkkan Taival reitillä ei ole valmiiksi rakennettuja esteettömiä retkeily ja luontopalveluita. Esteettömiä palveluita löytyy Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistoista. Jotkut olemassa olevan reitin taukopaikoista olisi rakennettavissa esteettömiksi luontokohteiksi siten, että sekä kohde, että reitti kohteelle olisi esteetön. Esteettömyyttä tarkastellaan myöhemmin alueen kunnostussuunnitelmassa, mutta on muistettava, että esteettömän reitin rakentaminen on huomattavasti kalliimpaa, kuin tavallisen retkeilyreitin.

5.6. Yksityisteiden huomioiminen reittisuunnittelussa

Pirkkan Taival reitti ylittää ja sivuaa ja kulkee useassa kohdassa yksityisteitä pitkin. Reitti kulkee alkujaan vanhoja kulkureittejä pitkin, joihin on myöhemmin toteutettu myös metsäautoteitä ja muita kulkuväyliä. Reitti ylittää monessa kohtaa autoteitä ja kulkee osan matkaa niin yksityisteitä kuin yleisiäkin teitä pitkin. Yleisesti on tiedossa, että retkeilyn taukopaikat pyritään joskus saavuttamaan mahdollisimman helpolla, jolloin taukopaikoille pyritään ajamaan yksityisteitä pitkin niin lähelle kuin mahdollista. Tällöin myös yksityisteiden autoliikennekuorma ja pysäköinti ovat muodostuneet ongelmaksi.

Yksityisteiden käyttämistä jokamiehenoikeuden perusteella kävelyyn, hiihtämiseen, pyöräilyyn tai ratsastukseen ei yleensä voida kieltää tai rajoittaa. Myös yksityisteiden satunnainen käyttäminen moottoriajoneuvolla on yleensä sallittua, ellei sitä ole kielletty tai rajoitettu liikennemerkillä. Liikennemerkkin tai puomin asettaminen edellyttää kuitenkin kunnan suostumusta. Kunnan suostumusta ei tarvita sellaisten tilapäisten liikennemerkkien asettamiseen, jotka ovat tarpeen tien kunnan tai tien vieressä tehtävän työn vuoksi.

Jos valtio tai kunta avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti, tien käyttämistä muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei yleensä voida kieltää. Jos taas kullekin tien osakkaana olevalle yksityiselle maanomistajalle on erikseen myönnetty Kemera-rahoitusta, vuonna 2015 voimaan tullut uusi kestävä metsätalouden määräaikainen rahoituslaki edellyttää, että tuensaajat sallivat yksityistien virkistyskäytön maksutta kymmenen vuoden ajan. Se käytännössä useimmiten estää ulkopuolisen liikenteen rajoittamisen teillä, joille on myönnetty Kemera-tukea uuden lain perusteella. Virkistyskäyttöä voidaan kymmenen vuoden ajan tuen maksamisen jälkeen rajoittaa ainoastaan laissa säädetyissä tilanteissa muun muassa tien vaurioitumisen estämiseksi tai metsätalouden kuljetusten varmistamiseksi.

Ongelmia ei yksityisteillä useimmiten aiheuta niinkään virkistyskäyttöön liittyvä liikenne vaan pysäköinti. Pysäköinti yksityistielle on tieliikennelain mukaan sallittua. Ajoneuvoa ei kuitenkaan saa pysäyttää eikä pysäköidä niin, että siitä aiheutuu vaaraa, liikenne estyy tai häiriintyy. Maastoliikennelain mukaan moottoriajoneuvon saa pysäköidä ilman maanomistajan lupaa tien välittömään läheisyyteen maastoon, jos turvallinen pysäköinti sitä edellyttää eikä siitä aiheudu alueen omistajalle tai haltijalle kohtuutonta haittaa. Jos maanomistaja on tehnyt tien viereen pysäköintipaikan, hän määrää alueen käytöstä. Jos rajoituksia ei kuitenkaan ole osoitettu, voivat ulkopuolisetkin lähtökohtaisesti käyttää aluetta pysäköintiin, ellei se aiheuta kohtuutonta haittaa.¹

¹ Lähde: Janne Uitamoinen, *metsälainsäädännön johtava asiantuntija*, Suomen metsäkeskus

Pirkan Taival reitti on jalan, hiihtäen tai polkupyörällä kuljettava ulkoilureitti. Reitin perustamisvaiheessa on tarkasteltu reitin joukkoliikenneyhteyksiä ja autoparkkipaikkoja. Reitillä on runsaasti autoparkkialueita.

Mikäli yksityisteiden käyttö osoittautuu mittaamalla tehdyissä liikennelaskennoissa kasvaneen siinä määrin merkittäväksi, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa, voidaan kunnissa tarkastella yksityistielain 85 §:n käyttöönottoa.

Yksityistielain 85 §:ssä mainitaan mm., jos muusta kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvasta liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai rekisteriyksikön omistajalle tai liikenneturvallisuudelle, voidaan avustettavan tien käyttö kunnan suostumuksella muiden kuin tieosakkaiden hyväksi kieltää tai sitä rajoittaa taikka avustettava tie sulkea. Kunnan on pyydettävä ennen tällaisen suostumuksen antamista lausunto toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Liikennemerkkien, puomien ja muiden liikennettä rajoittavien rakenteiden kustannuksista päätetään yksityistiekunnan tai tien omistajien ja kunnan kesken.

6. Reitin toteuttaminen

Retkeilyreitin perustaminen maastoon on hienovaraista ympäristön muokkaamista, jonka jälkeen valmis reitti on ympäristöltään ja lähialueiltaan luonnonmukaisen näköinen. Tästä syystä retkeilyrakentamisen konekalusto ja työtavat poikkeavat normaalista rakentamisesta ennen kaikkea keveytensä vuoksi. Pirkan Taival reitti on pääsääntöisesti olemassa oleva reitti. Siltä osin, mitä reittiä kunnostetaan, suuri osa työstä toteutetaan ihmisvoimin, jolloin maastojälki on mahdollisimman huomaamaton ja ympäristö pysyy luonnontilaisena. Retkeilyreitin perustamisen tavoite on sama kuin sen käytön, eli säästää maapohjaa tarpeettomalta kulumiselta.

Parkanon keskustan ja rautatieaseman välinen jalankulun ja pyöräilyn reitti vaatii paikoin sorastusta, kaivinkonetyötä ja raskaampaa rakentamista 4 metrin rasitealueella.

Muilta osin reitti sijoittuu metsäisille poluille ja tieosuuksille ja näiltä osin rasitevevyys on 2 metriä. Polun rakenteet ovat tältä osin pitkospuuta, haketta tai vastaavaa kevyttä rakentamista.

6.1. Toteuttamistapa ja -aikataulu

Pirkan Taival reitti on pääosin valmiisiin polkuihin tukeutuva retkeilyreitti. Siellä missä reitille ei ole valmista polkupohjaa, se muodostuu reitin merkitsemisen jälkeen tapahtuvan lisääntyvän käytön ansiosta ohjattuun kohtaan.

Reitin merkitseminen alkaa nauhoittamalla reitti maastoon, siltä osin missä reitti ei ole selkeä väylä maastossa. Jo tällöin voidaan pyytää yhdistyksiä ja yksittäisiä retkeilijöitä kulkemaan merkittyä reittiä, jolloin luonnollinen polun valinta syntyy reitille itsestään. Kun reitti on merkitty ja alustava polku on maastossa, voidaan polkulinjaus merkitä maastoon maalimerkein tai kunnostussuunnitelmassa valitulla merkitsemistavalla. Merkintämaalina käytetään esimerkiksi keltamultaa ja reitti merkitään ympyrän muotoisella merkillä puustoon sabluunan avulla. Merkin halkaisija on noin 10 cm. Mikäli reitillä on avonaisia alueita, tai merkintätapa on valittu tolppiksi, voidaan reittiä merkitä kiviin tai paikalle tuotuihin 50–90 cm korkeisiin reittitolppiin (2”x 2”). Reittimerkinnät toteutetaan sulan maan aikaan huhtikuusta lokakuun loppuun ja merkinnän malli päätetään yhdessä kuntien kesken. Merkinnän olisi hyvä olla yhteneväinen koko Pirkan Taival reitin alueella.

Reitin opastetolpat valitaan kuntien kunnostussuunnitelman teon yhteydessä. Opastetolpat kaivetaan maahan noin 70 cm:n syvyyteen, jolloin tolpa jää näkyviin noin 2,3 m. Tolppaan kiinnitettävät suuntaviittojen malli ja tyyli valitaan kuntien kesken. Kaikki opastetolpat ja viitat kannetaan paikan päälle käsivoimin lähimmältä autotieltä. Kaivuutyö tehdään käsivoimin.

Reitin varrelle tarvittavat pitkospuut, siltarakenteet ja mahdolliset taukopaikkarakenteet toimitetaan paikalle pääsääntöisesti talviaikaan moottorikelkan avulla tai kesäaikaan kantamalla lähimpien metsäautoteiden varrelta. Pitkospuuta ja taukopaikkoja rakennetaan sulan maan aikaan huhtikuusta lokakuun loppuun. Taukopaikkojen rakenteet ja arkkitehtoninen ilme on jokaisen kunnan oma asia.

Koko reitin viestinnällinen ratkaisu tulee tehdä kuntien yhteistyönä. Tässä työssä on apuna voi olla luontoon.fi, Metsähallituksen sivustojen uudistus, joka voisi olla reitin yksi pääalustoista. Reitin kuvaus ja muu viestintä on hyvä olla yhtenäistä koko reitin matkalla. Reitin rakentajan tulee viestiä avoimesti rakennustyön etenemisestä julkisella nettisivulla, esim. kuntien sivuilla.

Reitin toteuttamisen aikataulu riippuu ulkoilureittisuunnitelman käsittelyvaiheiden etenemisestä. Mikäli ulkoilureittisuunnitelma saadaan käsiteltyä kunnissa ja ELY-keskuksessa kevään 2025 aikana on mahdollista, että ulkoilureittitoimitus reitinosille aloitetaan vielä vuoden 2025 aikana. Näin ollen reitin rakentaminen alkaisi maapohjakorvausten maksamisen ja reitin luovutuksen jälkeen talvella 2026 materiaalien kuljetuksilla eri kohteille. Reitin merkitseminen tapahtuisi huhtikuussa, opasteiden, pitkosten ja siltarakenteiden rakentaminen ajoittuisi touko - elokuulle 2026. Reitti olisi käytössä kokonaisuutena syksyllä 2026. Toteutusaikataulu voi olla jakautunut myös useamman vuoden ajalle.

6.2. Kustannusarvio ja vuotuiset ylläpitokulut

Pirkan Taival reitin kunnostuksen kustannusarvio perustuu arvioituihin vastaavien retkeilyreittien toteutuksissa käytössä oleviin kustannuksiin Tampereen seudulla. Työkulu on arvioitu tuntiperusteisena, kuntien omana työnä.

- Pirkan Taival reitin kokonaiskustannus kunnostuksen osalta 550 000 €
- Pirkan Taival reitin ylläpitokustannus / vuosi 140 000 €

Kunta	reitti km	%	taukop.	%	asukkaita	%	% yhteensä	ka. %	550 000 €	kokonaisbudjetti
Ylöjärvi	106	30	11	42	33600	49,6	122	41	224 102 €	Ylöjärvi
Hämeenkyrö	34	10	2	8	10300	15,2	33	11	59 815 €	Hämeenkyrö
Ikaalinen	80	23	5	19	6800	10	52	17	95 669 €	Ikaalinen
Parkano	33	9	3	12	6400	9,44	30	10	55 795 €	Parkano
Ruovesi	46	13	2	8	4200	6,19	27	9	49 624 €	Ruovesi
Virrat	50	14	3	12	6500	9,59	35	12	64 996 €	Virrat

Taulukko 2. Kustannusarvio reitin kunnostuksen menoista jaettuna kunnittain. Jakoperusteessa mukana reittimäärä kunnassa, taukopaikkojen lukumäärä ja kunnan asukasmäärä.

Pirkan Taival ylläpitokustannukset on laskettu vastaavien reittien ammattimaisesti hoidettujen reittien vuotuinen ylläpito, kuten puuhuolto, käymälähuolto ja reittihuolto. Kustannusarvio ei sisällä talviaikaisten hiihtolatujen kustannuksia.

Kunta	reitti km	%	taukop.	%	asukkaita	%	% yhteensä	ka. %	140 000 €	kokonaisbudjetti
Ylöjärvi	106	30	11	42	33600	49,6	122	41	57 044 €	Ylöjärvi
Hämeenkyrö	34	10	2	8	10300	15,2	33	11	15 226 €	Hämeenkyrö
Ikaalinen	80	23	5	19	6800	10	52	17	24 352 €	Ikaalinen
Parkano	33	9	3	12	6400	9,44	30	10	14 202 €	Parkano
Ruovesi	46	13	2	8	4200	6,19	27	9	12 632 €	Ruovesi
Virrat	50	14	3	12	6500	9,59	35	12	16 544 €	Virrat

Taulukko 3. Kustannusarvio reitin vuosittaisesta ylläpidosta.

7. Reitin tulevaisuus

Tässä ulkoilureittisuunnitelmassa esitelty reittikokonaisuus on merkittävä, paitsi hankkeeseen osallistuvien kuntien välisessä, mutta myös Pirkanmaata kokonaisuutena koskevassa virkistyspalveluiden verkostossa. Reitin linjaukseen voidaan myöhemmin liittää mukaan myös Tampereen, että Tampereen eteläpuoleisia Pirkan Taival reitin osia, sekä suuntia Jämsäjärvelle, Kihniöön ja Keuruulle. Tällöin Pirkanmaan retkeilyreittikokonaisuus näyttäytyy erityisen laajana ja pysyvydeltään uudenlaisena kokonaisuutena. Reittiverkoston pituus mahdollistaisi pitkiä, parhaimmillaan viikkojen retkiä Pirkanmaalla. Reittiverkosto toimisi myös potentiaalisena matkailun vetovoimatekijänä.

Pirkan Taival reitin kunnostamisen tarkastelujaksona voidaan pitää, yleisesti retkeilyrakentamisen elinkaaren mittaa, eli noin 15 vuoden jaksoa. Tarkastelujakson aikana reitin käyttäjämääriä mitataan ja reitin käyttöä tarkastellaan käyttöasteiden suhteessa reittiin sijoitettuun euromäärään. Mikäli reitin käyttö jää hyvin vähäiseksi, voidaan tarkastelujakson lopulla miettiä jopa reitin lopettamista joiltain paikoin ja rakenteiden purkamista maastosta pois. Mikäli taas reitistä muodostuu suosittu vaellusreitti retkeilijöiden keskuudessa, voidaan reitin ylläpitoon ja kunnostukseen varata enemmän resursseja.

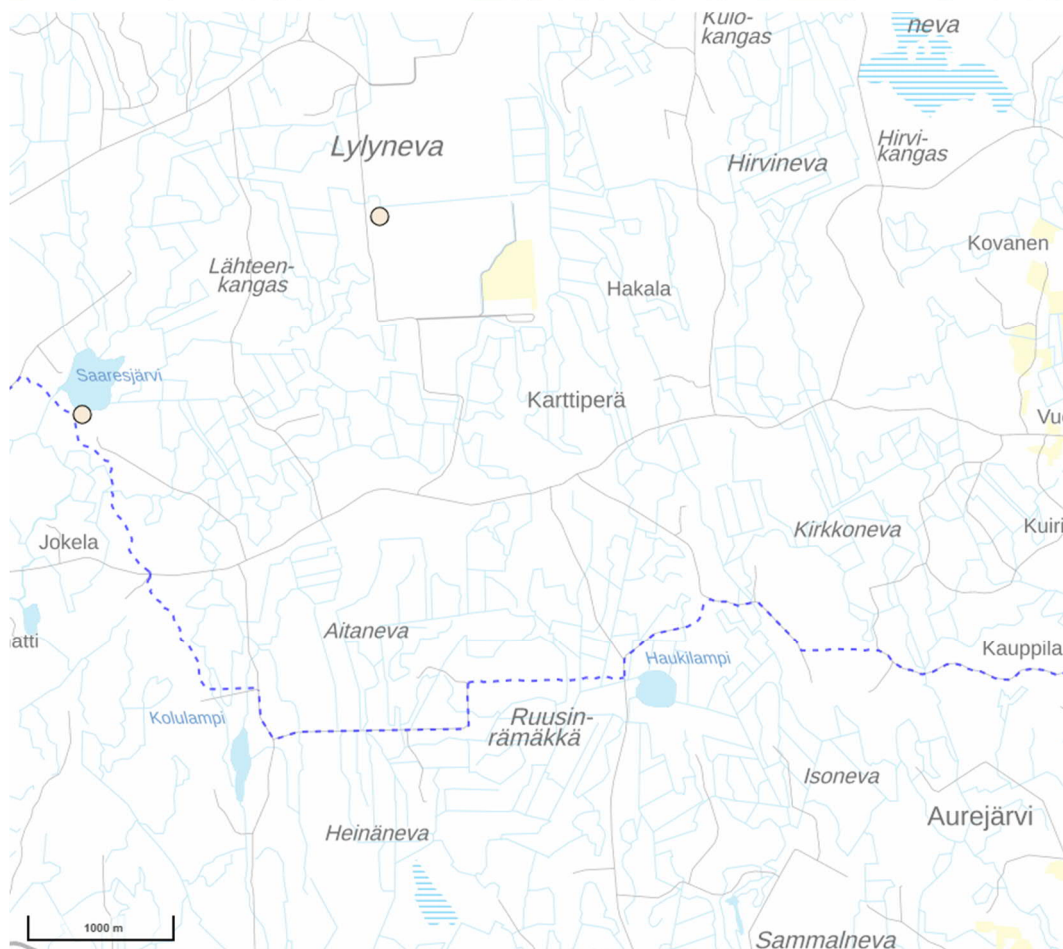
Ekologisesti kestäväällä tavalla toteutetut retkeilyrakenteet kestävät käyttöä pidempäänkin, kuin 15 vuotta, etenkin mikäli niiden huolto ja hoito toteutetaan säännöllisesti.

15 vuoden tarkastelujakso seuraa melko herkästi myös trendejä, joista esiin voidaan nostaa, etenkin viime vuosina päätään noston retkeilybuumi, yhdessä entistä tietoisempien kuluttajien kanssa. Mikäli trendien ja käyttäytymisaaltojen muutokset näyttävät ylöspäin, voidaan retkeilyrakentamiseen katsoa järkeväksi osoittaa varoja ja resursseja. Retkeily itsessään tuo kunnille ja valtiolle suoranaisia säästöjä ja verotuloja lukuisten eri tekijöiden kautta.

8. Liitteet

- Karttakuva reitistä Parkanon alueella
- Kiinteistölista Pirkan Taival suunnitelman Parkanon alueelta.
Luettelo kiinteistöistä, joita reitti koskee.
- karttalinkki
<https://pirnet1.maps.arcgis.com/apps/instant/basic/index.html?appid=3e0a7004e68e4b5e855bff4a7b5fc652&locale=fi>

PIRKAN TAIVAL - ULKOILUREITTISUUNNITELMA 2025
Parkano

Kuntanumero	Kunta	Pituus	Kiinteistötunnus
581	Parkano	407	581-401-0001-0105
581	Parkano	450	581-401-0003-0073
581	Parkano	317	581-401-0003-0107
581	Parkano	2	581-403-0005-0006
581	Parkano	603	581-403-0005-0007
581	Parkano	188	581-403-0005-0034
581	Parkano	61	581-403-0005-0243
581	Parkano	277	581-403-0005-0273
581	Parkano	103	581-403-0017-0001
581	Parkano	345	581-403-0017-0003
581	Parkano	286	581-403-0017-0005
581	Parkano	384	581-403-0017-0016
581	Parkano	11	581-403-0017-0019
581	Parkano	138	581-403-0022-0025
581	Parkano	450	581-403-0037-0000
581	Parkano	541	581-403-0055-0000
581	Parkano	252	581-403-0056-0000
581	Parkano	9	581-403-0876-0006
581	Parkano	897	581-421-0007-0021

PIRKAN TAIVAL - ULKOILUREITTISUUNNITELMA 2025

Parkano

581	Parkano	137	581-421-0007-0027
581	Parkano	1144	581-421-0007-0081
581	Parkano	104	581-421-0007-0088
581	Parkano	261	581-421-0008-0164
581	Parkano	227	581-421-0008-0221
581	Parkano	163	581-421-0008-0283
581	Parkano	149	581-421-0008-0298
581	Parkano	154	581-421-0008-0310
581	Parkano	775	581-421-0008-0323
581	Parkano	618	581-421-0008-0330
581	Parkano	151	581-421-0008-0334
581	Parkano	98	581-421-0009-0013
581	Parkano	777	581-421-0009-0022
581	Parkano	373	581-421-0009-0066
581	Parkano	64	581-421-0010-0070
581	Parkano	530	581-421-0011-0199
581	Parkano	96	581-421-0015-0078
581	Parkano	53	581-421-0015-0079
581	Parkano	258	581-421-0015-0080
581	Parkano	101	581-421-0017-0003
581	Parkano	842	581-421-0017-0009
581	Parkano	178	581-421-0017-0012
581	Parkano	128	581-421-0017-0014
581	Parkano	325	581-421-0023-0034
581	Parkano	881	581-421-0051-0002
581	Parkano	819	581-421-0058-0014
581	Parkano	671	581-421-0062-0059
581	Parkano	38	581-421-0088-0000
581	Parkano	326	581-435-0002-0005
581	Parkano	338	581-435-0003-0024
581	Parkano	496	581-435-0016-0009
581	Parkano	56	581-435-0017-0003
581	Parkano	868	581-435-0018-0002
581	Parkano	291	581-435-0022-0006
581	Parkano	470	581-435-0024-0017
581	Parkano	154	581-435-0024-0019
581	Parkano	1973	581-871-0001-0002
581	Parkano	55	581-871-0001-0006
581	Parkano	135	581-871-0014-0001
581	Parkano	8936	581-893-0001-0005
581	Parkano	32	581-895-0002-0004
581	Parkano	302	581-895-0002-0016
581	Parkano	4438	581-895-0002-0028
Parkano yhteensä metriä		34706	